

Institute
of Certified
Public Accountants
in Israel

לשכת
רואי חשבון
בישראל

מרץ 2020 | גיליון מס' 76

מטרות המידע

- ◆ תמצית פסיקה
- ◆ חקיקה ועדכונים
- ◆ סוגיות בדיני עבודה
- ◆ טבלאות מידע

לציבור לקואותינו וידידינו

מטריית המידע

(מרץ 2020)

הריון מתכבדים להמציא לכם בזאת את
רבעון המידע למודש מרץ 2020.

אנו תקווה כי האומר החובא בעלון
יסייע בידכם בעבודתכם.

נשמא לעמוד לרשותכם, בכל שאלה
או הבהרה שתבקש.

המפורסם בעלון זה מובא באופן כללי,
תמציתי ולתשומת לב. אין להסתמך עליו
מבלי לקבל חוות דעת מקצועית נוספת. דברי
החקיקה המופיעים בעלון המידע אינם נוסח
רשמי. רק הנוסח הרשמי של החקיקה מחייב.

תוכן עניינים כללי

תמצית פסיקה

מס הכנסה

- 7 התרת הבאת ראיות [חוות דעת] בפני בית המשפט גם כאלה שלא הוצגו בהשגה.....
- 7 כשלים ופגמים קשים בייצוג פקיד השומה ובעריכת שומות מס הכנסה ומע"מ.....
- מחיקת יתרות חו"ז בשל מכירת תמונות לחברה ע"י בעל החברה וטענת עיסקה מלאכותית מצד פקיד שומה והחלפתה בטענת סיווג מחדש.....
- 8 דחיית בקשה לעיון בפסק דין בפשרה שהתקבל בעניינה של חברה אחרת בנושא מקביל.....
- 9 הכנסה מדמי שכירות הנחשבת לעסק וייחוס הכנסה מדירות הילדים לאביהם.....
- 10 רווחי הון בידי חברה ישראלית ממכירת מניות חברה בחו"ל ימוסו בישראל.....
- 12 ללא קבלת זיכוי בגין רווחי הרר"ל ששילמה החברה הנמכרת בחו"ל.....

מס ערך מוסף ומכס

- 13 הודעה על ביטול עסקת מכר מעל שנתיים לאחר ביטולה בניגוד לסעיף 105 לחוק מע"מ.....
- היעדר זכאות לשיעור מע"מ אפס בגין שירות שניתן לתושב חוץ משניתנו שירותי שיווק גם ללקוחות תושבי ישראל.....
- 14 חובת תשלום מס שגר על מועצה מקומית ובית ספר בגין תשלומים שונים לעובדים.....
- 15

שבח מקרקעין ומס רכוש

- 16 הוספת סכומים שחברה יכלה לנכות כפחת והפחתתם משווי הרכישה.....
- דירת מגורים תהנה מהטבות מס בעת מכירתה גם אם נבנתה בניגוד לחוקי התכנון והבניה.....
- 17 קבלת ערר בדבר ביטול עסקה זמן רב לאחר חלוף מועד כריתת ההסכם.....
- 18

חקיקה ועדכונים

21	..... עמדות חדשות בנושא מס הכנסה – שנת המס 2019
30	..... עמדות החייבות בדיווח לשנת המס 2019 בנושא מס ערך מוסף
36	..... הלוואות לצדדים קשורים – לשנת 2020
38	..... הפקדות מעסיק לקופות גמל לקצבה – תיקון 232 לפקודת מס הכנסה
49	..... היערכות לשינויים בתוכנות הנהלת חשבונות
	שיעור מס הרכישה ברכישת דירת מגורים המהווה תחליף לדירת מגורים יחידה בקבוצת רכישה
51	..... שבנייתה טרם הסתיימה – חוזר מיסוי מקרקעין מספר 2/2019 – רשות המסים

סוגיות בדיני עבודה

59	..... התיישנות זכויות עובד – דיני עבודה
	פסקי דין:
61	..... העובדת תפצה את המעסיק בגין ימי מחלה שקריים ודיווחי שעות כוזבים
64	..... המעסיק חוייב ב-50 אלף שקל, על אף שהעובד חתם על הסכם פשרה
66	..... איסור תחרות בין עובד למעסיקו

טבלאות מידע

71	..... שיעורי מס הכנסה על הכנסות של יחידים, נקודות זיכוי ו"הנחות סוציאליות" בשנת 2020
71	..... א. תקרות ההכנסה ושיעורי המס מיגיעה אישית
72	..... ב. נקודות זיכוי וקיצבה (בש"ח)
73	..... ג. הנחות סוציאליות

74	.....	נתונים שונים לתיאום הוצאות
74	.....	• 1. הוצאות שונות
74	.....	• 2. קרן השתלמות
75	.....	• 3. הוצאות נסיעה לחו"ל
76	.....	דמי ביטוח לאומי – ממעבידים
76	.....	• א. עובדים שכירים
78	.....	• ב. עובדים "תושבי חוץ" – שיעורי דמי הביטוח (באחוזים)
79	.....	גביית דמי ביטוח לאומי – מ"לא שכירים"
80	.....	מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951)
85	.....	מדד תשומה בבנייה למגורים (לפי בסיס אפריל 1975)
88	.....	שערי חליפין יציגים – ממוצעים חודשיים
88	.....	• א. שער השקל ביחס לדולר
90	.....	• ב. שער השקל ביחס לאירו
92	.....	תוספת יוקר
92	.....	• מה-3/1990 עד היום
93	.....	שיעורי ריבית
93	.....	• 1. ריבית בבנקים
93	.....	• 2. שיעורי הריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה
94	.....	• 3. הריבית הבסיסית החודשית מפברואר 1999 (פריים רייט)
96	.....	• 4. ריבית החשב הכללי

תמצית פסיקה

מטריית המידע

תוכן עניינים – תמצית פסיקה

מס הכנסה

- 7 • התרת הבאת ראיות [חוות דעת] בפני בית המשפט גם כאלה שלא הוצגו בהשגה .....
- 7 • כשלים ופגמים קשים בייצוג פקיד השומה ובעריכת שומות מס הכנסה ומע"מ.....
- מחיקת יתרות חו"ז בשל מכירת תמונות לחברה ע"י בעל החברה וטענת עיסקה מלאכותית
- 8 • מצד פקיד שומה והחלפתה בטענת סיווג מחדש.....
- 9 • דחיית בקשה לעיון בפסק דין בפשרה שהתקבל בעניינה של חברה אחרת בנושא מקביל ...
- 10 • הכנסה מדמי שכירות הנחשבת לעסק וייחוס הכנסה מדירות הילדים לאביהם .....
- רווחי הון בידי חברה ישראלית ממכירת מניות חברה בחו"ל ימוסו בישראל
- 12 • ללא קבלת זיכוי בגין רווחי הר"ל ששילמה החברה הנמכרת בחו"ל .....

מס ערך מוסף ומכס

- 13 • הודעה על ביטול עסקת מכר מעל שנתיים לאחר ביטולה בניגוד לסעיף 105 לחוק מע"מ... ..
- היעדר זכאות לשיעור מע"מ אפס בגין שירות שניתן לתושב חוץ משניתנו שירותי שיווק גם
- 14 • ללקוחות תושבי ישראל .....
- 15 • חובת תשלום מס שכר על מועצה מקומית ובית ספר בגין תשלומים שונים לעובדים.....

שבח מקרקעין ומס רכוש

- 16 • הוספת סכומים שחברה יכלה לנכות כפחת והפחתתם משווי הרכישה .....
- דירת מגורים תהנה מהטבות מס בעת מכירתה גם אם נבנתה
- 17 • בניגוד לחוקי התכנון והבניה .....
- 18 • קבלת ערר בדבר ביטול עסקה זמן רב לאחר חלוף מועד כריתת ההסכם.....

מס הכנסה

התרת הבאת ראיות [חוות דעת] בפני בית המשפט גם כאלה שלא הוצגו בהשגה

לאחר סיום ההליכים המקדמיים בביהמ"ש המחוזי התבקשו הצדדים להמציא תצהירים. המערערים הגישו תצהירי עדות ראשית וצרפו שלוש חוות דעת: הנדסית, כלכלית [בעניין הרווח הגולמי] וחשבונאית [בה נערכו מחדש דוחות כספיים של החברה]. פקיד השומה דרש להוציא את חוות הדעת מתיק ביהמ"ש, שכן הטענות הכלולות בהן לא הוגשו בפניו במסגרת ההשגה ויש בכך משום "שינוי חזית". ביהמ"ש המחוזי לא התיר הגשת חוות הדעת הכלכלית והחשבונאית ועל כך הוגשה בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון, אשר פסק, כי אכן ההתערבות של ביהמ"ש העליון בנושאים דיוניים תהיה חריגה. אולם בשונה מערעור אזרחי רגיל, בענייני מס יושב ביהמ"ש המחוזי לא רק כמכריע בסכסוך בין שני בעלי דין אלא מוטלת עליו חובה לוודא שהשומה תהא שומת אמת. לאור כך נקבע כבר בפסיקה שהצדדים רשאים להעלות לפני ביהמ"ש טענות חדשות אשר לא נטעמו בשלבים מוקדמים יותר של ההליך או שנטענו באופן חלקי ובלבד שאפשרות זו לא תנוצל לרעה ולפי שיקול דעת ביהמ"ש לא ייגרם נזק דיוני בשל לכך. במקרה הנדון אין בהגשת חוות הדעת כדי לגרום לנזק דיוני או ביעילות הדיון. חוות הדעת החשבונאית מהווה נדבך מקדים לחוות הדעת הכלכלית לכן יש להתירה כבסיס לחוות הדעת הכלכלית [ורק לשם כך]. **הערעור התקבל.**

[רע"א 7034/19, בפני כב' השופט ע. גרוסקופף, אמיר יהושע ואח', מיום 31.12.2019, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

נשלים ופגמים קשים בייצוג פקיד השומה ובעריכת שומות מס הכנסה ומע"מ

המערער עוסק בענף המתכות ודיווח על רווח גולמי של 0.3%. פקיד השומה פסל את ספרי החשבונות בשל ניכוי הוצאות עפ"י חשבונות פיקטיביות וחוסר סבירות. בדיווחי המערער **כסוחר** בענף המתכות נקבע שיעור רווח של 20%-ו-22% בהתאם לשנות המס השונות. בתיק קודם שנדון בפני השופט סוקול נקבע שהמערער אינו סוחר במתכות אלא **מתווך**. בעקבות תיק זה טען המערער שכל תחשיבי פקיד השומה ומע"מ שנערכו על בסיס בהיותו **סוחר** במתכות אינם רלבנטיים. בית המשפט המחוזי פסק שיש למחות על כך שכל נסיונותיו

ליישב את הסתירות ולהגיע לפשרה נדחו ע"י פקיד השומה והפרקליטות. שומות המשיב הסותרות את עצמן משקפות גישה מקוממת ובלתי ראויה מצד רשות המסים. יש להציע על כך שרשות המסים על אנפיה אינה מדברת בקול אחד, אחד וקוהרנטי. קביעותיו של השופט סוקול לגבי היות המערער מתווך במתכות הינן חלוטות ומחייבות את הצדדים. השומות שהוציא פקיד השומה למערער בשל חוסר סבירות, הנובעות מפעילות המערער **כסוחר** מתכות אינן רלבנטיות. פקיד השומה ביסס את שומת המערער **כמתווך** על פי שיעור רווח של 5% על פי קריאת בנייים של עובד מס הכנסה שנכח באולם המשפט ללא כל מימצא עובדתי. נקבע שהפרכת טענה בעלמא בחלל אולם ביהמ"ש אינה בגדר ראיה. באשר לפסילת ספרי החשבונות הערער נדחה, שכן המערער ניכה תשומות על פי חשבוניות פיקטיביות וזו סטייה מהותית. אולם גם בתיק מע"מ המשיד מנהל מע"מ בביהמ"ש בקו הטיעון שהמערער הוא **סוחר** במתכות על אף שהודה בביהמ"ש בטענה הפוכה, שהמערער הוא מתווך במתכות. דרך התנהלות זו מוקשית ואף מעוררת תרעומת. יש לאפשר לנישום לתקן את דיווחיו. לסיכום יש לקבל את הערער בנוגע לשומות מס הכנסה ומע"מ ולדחות את הערער לגבי הפסילה בלבד. **הערעור התקבל ברובו**. ספק אם נשמעה בעבר טרוניה כה קשה מצד ביהמ"ש כלפי פקיד שומה ומייצגיו.

[ע"מ 11-12-56015, בפני השופטת אורית וינשטיין, מיום 16.12.2019, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

מחיקת יתרות חו"ז בשל מכירת תמונות לחברה ע"י בעל החברה וטענת עיסקה מלאכותית מצד פקיד שומה והחלפתה בטענת סיווג מחדש

המערער הוא בעל מניות בחברה שבבעלותו. בשנים מושא הערער עמד כרטיס החו"ז שלל המערער בחברה על יתרות חובה בגין משיכות בעלים. במהלך השנים שבערער דיווח המערער על מכירת 4 ציוד שצוירו על ידי סבו, הצייר נחום גוטמן ז"ל, מידי הפרטיות לחברה המערערת. בדרך זו הופחתה יתרת משיכות הבעלים בסכום של 1.9 מליון ₪. בנימוקי השומה טען המשיב כי מכירת חפצי האומנות מהמערער לחברה היא פעולה מלאכותית שעיקר מטרתה היתה הפחתת מס על פי סעיף 86 לפקודה. לפני תחילת הדיון לגופו ביקש פקיד השומה לתקן את נימוקי השומה כך שטענתו העיקרית תהא כי יש **לסווג באופן שונה** את מכירת חפצי האומנות לחברה ורק כטענה חלופית לטעון לקיומה של עסקה מלאכותית. כמו כן, מבקש המשיב לוותר על טענתו כי העברת חפצי האומנות לחברה חייבת במס רווח הון. לטענת המערער אין להתיר את התיקון שכן כוונת המשיב היא להימנע מנשיאה בנטל הבאת הראיות הראשוני כנגד טענת התיישנות אותה העלה המערער. ביהמ"ש המחוזי בת"א פסק שבקשת

פקיד השומה לתיקון נימוקי השומות מבוססת על תקנה 92 לתקנות סדר הדין האזרחי החלה גם בערעורי מס הכנסה, לפיה ניתן בכל עת לתקן את כתבי הטענות. למרות הגישה הליברלית שבפסיקה לתיקון כתב טענות, אין התיקון מאושר באופן אוטומטי ויש לוודא שנשמרים גם כללי ה"משחק ההוגן" לפיכך, יש להביא בחשבון גם שיקולים של תום לב ושל שיהוי מצד מבקש התיקון. יישום השיקולים דלעיל בענייננו מוביל למסקנה שיש להיעתר לבקשת המשיב ולאפשר לו לתקן את נימוקי השומה. העובדה שמדובר במכירת חפצי האמנות הופיע בנימוקי השומה. ככלל, טענת "עסקה מלאכותית" היא נטענה שיורית **לטענה של "סיווג שונה"** ומכאן גם ההיגיון למקם אותה כראשונה, בסדר הטיעון. כאשר טענת המלאכותיות היא אחת מתוך שתי טענות שמעלה המשיב וכאשר היא אינה טענתו העיקרית, לפיכך המערער יישא בנטל הבאת הרעיות ואילו המשיב רק בנטל השכנוע בנוגע לטענת המלאכותיות ככל שתטען. **בקשת פקיד השומה לתקן את נימוקי השומה התקבלה.**

[19-01-41276 ים: גיורא גוטמן ואח', מיום 14.1.20, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

דחיית בקשה לעיון בפסק דין בפשרה שהתקבל בעניינה של חברה אחרת בנושא מקביל

בהליך שומתי קבע פקיד שומה שיש לחייב את חברת אפריקה ישראל במס בגין דיבידנד שקיבלה מחברת קניון רמת אבי בע"מ בשנים 2007 ו-2009. מניות הקניון הוחזקו ע"י אפריקה ישראל וע"י חברת "מגדל" אחזקות נדל"ן בע"מ. בערעור מס נפרד שהגישה חברת מגדל הסתיים התיק בפשרה שקיבל תוקף של פסק דין ע"י אותו שופט [מ' אלטוביח]. בשלב שנודע לאפריקה ישראל על הסכם הפשרה ביקשה מבית המשפט לחשוף את המידע אודותיו. תחילה ביקשה זאת באמצעות זימון עד מטעמה של חברת "מגדל". בית המשפט סירב לכך הואיל והדיון נערך בדלתיים סגורות ומסמכי ההליך נותרו חסויים. כעבור חודשיים הגיש פרקליטה של אפריקה ישראל [עו"ד סמרה] בקשה נוספת עפ"י תקנות סדר דין המסדירות את זכות העיון במיתווה של אדם זר שאינו בעל דין המבקש לעיין בתיק לפי תקנות עיון בתיקים בטענה של אכיפה סלקטיבית. ביהמ"ש המחוזי דחה גם את מיתווה הפניה השניה בנימוק שאינו אלא נסיון לעקוף את ההחלטה הראשונה וכן שטענת האכיפה הסלקטיבית חסרת כל יסוד. חברת מגדל טענה שאין להתיר את העיון הסכם הפשרה שכן פסק דין בפשרה שונה מפסק דין רגיל שראוי לעיין בו וכן לאור זכותה של חברת "מגדל" לפרטיות וזכותה לשמור על סודותיה העסקיים. אלה גוברים על אינטרס הפרקליט לעיין בפסק הדין. על החלטה זו הוגש לביהמ"ש העליון ערעור ולחילופין בקשת רשות ערעור. ביהמ"ש העליון [השופט סולברג] קבע שהבקשה מעוררת שלוש שאלות עיקריות: האחת, מהו הליך הנכון להשגה על

החלטת ביהמ"ש המחוזי: ערעור בזכות או בקשת רשות ערעור? שאלה שניה בהנחה שההליך הוא רשות ערעור – מהן אמות המידה שלפיהן תינתן רשות ערעור? והשאלה השלישית – האם יש להתיר עיון בפסק דין בפשרה שניתן בהליך ערעור מס? באשר לשאלה הראשונה בדבר אופן הגשת ההליך כרשות ערעור או כערעור בזכות עמדת ביהמ"ש העליון שהנושא טרם הוכרע עד כה בפסיקה. לאחר בחינת הנושא נקבע שהמדובר בבקשת רשות ערעור. שכן החלטה בבקשה עיון בתיק בית משפט, היא טפלה להליך העיקרי. המבקש רשות ערעור נדרש לעבוד משוכה מקדמית, ולהסביר מדוע מוצדק "בירור ערעורי" בעניינו. בכך, מתאפשרת יכולת סינון מסוימת לגבי בקשות מסוג זה באשר לשאלה השניה – מהן אמות המידה לבחינת בקשות לרשות ערעור על החלטות כגון אלה? התחבינים שלפיהם תינתן רשות ערעור עשויים להשתנות בהתאם למאפיינים. רשות ערעור בדרך כלל ניתנת רק במצבים חריגים שבהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית. כאן דרושים תבחינים ליברליים יותר. הטעם העיקרי לכך הוא, כי משניתן פסק דין, לא תינתן למבקשים הזדמנות נוספת להשיג על ההחלטה בעניינם. יחד עם זאת, "שיקול-העל" שיש להתחשב בו, אשר חולש על מכלול השיקולים ומשליך על עוצמתם בנסיבות העניין הוא שיקול הסיכויים בערעור אם תינתן רשות ערעור. המקרה הנדון בבקשתו של עו"ד סמרה אינו מצדיק מתן רשות עדותו של נציג מגדל. אין בדחיית בקשת העיון משם "פגיעה של ממש" בזכויותיו של סמרה. גם בחינת סיכויי הערעור להתקבל, אינה מטה את הכף לטובת מתן רשות ערעור. על מנת לצמצם את הפגיעה בעקרון פומביות הדיון, נקבע שבית משפט לא יצווה "על איסור פרסום של פסק-דינו אלא אם שוכנע כי התכלית שלשמה נסגרו הדלתיים נותרה בעינה" (הלכת גהל). הכלל הוא שיש לפרסם בדלתיים סגורות. שונה הדין ביחס להסכמי פשרה אשר נחתמו במסגרת הליך של ערעור מס, וקיבלו תוקף של פסק דין. במצבם מעין אלו התכלית שלשמה נסגרו הדלתיים נותרה לכאורה בעינה. אולם אין להכריע בכך כאן אלא ניתן להותירה בצריך עיון. **במקרה הנדון בקשת רשות הערעור נדחית.**

[רע"א 7574/19, אמנון סמרה, מיום 13.1.2019, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

הכנסה מדמי שכירות הנחשבת לעסק וייחוס הכנסה מדירות הילדים לאביהם

למערער שישה ילדים בגירים. המערער נכה ומקור הכנסותיו הוא התקנת דודי שמש. בבעלות המשפחה לפחות עשרה נכסי נדל"ן. הנכסים נרכשו ע"י המערער וחלקם נרשמו על שם ילדיו. מקורות המימון היו דמי השכירות שקיבל וכן הלוואות מהבנקים. רוב הנכסים פוצלו לעשרות יחידות דיור קטנות [30-50]. המערער הצהיר על הכנסה רק מהשכרת הנכסים הרשומים על שמו. ההכנסות

דווחו כהכנסות פאסיביות בשיעור של 10% מס בהתאם לסעיף 122 לפקודה. פקיד השומה סיווג את ההכנסות משכירות כהכנסות מעסק וכן ייחס את ההכנסות מכל הנכסים המושכרים למערער, לרבות דירות ילדיו וכן דירות שהתקבלו בירושה בידי המערער ואחיו. על כך הוגש הערעור לביהמ"ש המחוזי אשר פסק כי לאור הלכות לשם ובירן בביהמ"ש העליון יש לבחון אם ההכנסה עסקית השוללת את הטבות המס לפי המבחנים שהוותו בפסיקה. לצד המבחנים המקובלים הוזכר בפסיקה גם מבחן גורמי יצור פנימיים [פעילות המערער] וחיצוניים [פעילות גורמי חוץ]. ניתן לחלק את הפעילות שביצע המערער לשלוש קבוצות: התאמה לשימוש מגורים, פיצול נכסים ששימשו למגורים ושדרוג נכס מפוצל [התקנת מקלחות וכו']. במהלך התקופה הושכרו יחידות הדיור לדיירים קשי יום כגון מבקשי מקלט מאפריקה אשר עבדו בקרבת השוק ובאותו אזור שכנו רוב הדירות. משך ההשכרה יכול היה לנוע בין מספר שבועות לשנים אחדות. דמי השכירות שולמו במזומן מדי חודש. המערער גבה את הסכומים בעצמו בכל חודש. במקרה של תקלה היו השוכרים מצלצלים למערער והוא היה מגיע לאזור. הביקורים התכופים שנדרשו מהמערער במקום מצביעות על מאמציו ויגיעתו בהשכרת יחידות הדיור. מספרן של יחידות הדיור שהניבו הכנסות היה רב והוא השתנה כתוצאה מרכישת נכסי נדל"ן נוספים. לעמדת פקיד השומה הכמות נעה בין 34 ל-58 יחידות. גם אם יאומץ הרף התחתון נראה כי בנסיבות המקרה די בכך כדי להצביע על עסקיות ההכנסה מהשכרה. בפסק הדין לשם ובירן ביהמ"ש העליון נמנע מלהגדיר את הרף הכמותי אולם דובר על 20-30 דירות. במקרה הנדון לא מדובר רק בהשכרה של 9-11 דירות מגורים אלא בפעילות השכרה של מכלול מערך יחידות משנה רבות לעתים לתקופות קצרות. אין לראות את פעילות המערער כחובבנית. המערער נטל מימון זר לרכישת הדירות, כמו כן המערער היה חשוף לסיכונים ואי וודאות שנבעו מההתקשרות עם השוכרים. לפיכך יש לסווג את הכנסתו כעסקית. באשר להיקף ההכנסות וייחוס הכנסות דירות הרשומות על שם ילדיו למערער הוכח כי המערער הוביל ויזם את רכישת הדירות ומעורבות ילדיו היתה רק בחתימה על מסמכי הרכישה. אין לראות בהעברת הדירות על שם ילדיו כעיסקה מלאכותית אולם ניתן לקבוע שמראש המערער הותיר בידי את הזכות להפיק דמי שכירות מכלל הנכסים למשך כל ימי חייו. בהתאם לחב"ק בנוגע לסעיף 84 לפקודה במקרה של הסבה החייב במס יהיה בעל הזכות לפירות ולא בעל הנכס. עיתוק ההכנסה מחייב את התנכרות בעל הנכס מיתרונות הבעלות. לפיכך יש לייחס את הכנסות הילדים למערער אולם זאת בנסיבות המקרה הספציפי ולא בכל מצב שבו הורה רוכש דירה לטובת ילדיו או מעורב בהשכרתו. לגבי דירות שהתקבלו בירושה יש לדחות את עמדת פקיד השומה המייחס את מלוא ההכנסה למערער, ולכן יש לקבוע שהכנסתו היא רק שביעית כחלקו בירושה. לאור ההלכות השונות בנושא אין מקום להחמיר עם המערער ולפיכך יש לבטל את הגדלת שיעורי המס מכח סעיף 191ב'. **הערעור נדחה ברובו.**

רווחי הון בידי חברה ישראלית ממכירת מניות חברה בחו"ל מוסו בישראל ללא קבלת זיכוי בגין רווחי הרר"ל ששילמה החברה הנמכרת בחו"ל

כור סחר מחזיקה במניות חברה זרה (אנגלית) בשיעור של 49% מהון המניות. לחברה הישראלית הפסדים משנים קודמות הניתנים לקיזוז. בשנת 2012 מכרה החברה הישראלית את מניותיה בחברה הזרה. בגין המכירה נוצר לחברה הישראלית רווח הון. מצד שני, בחברה הזרה הצטברו רווחים ראויים לחלוקה אשר בגינם שולם מס בחו"ל. כור סחר דיווחה בישראל על קיזוז מס רווח ההון ממכירת המניות כנגד המס ששילמה החברה הזרה באנגליה בגין רווחים בלתי מחולקים. שכן לשיטתה, לאור סעיף 94 לפקודה, יש להפחית מרווח ההון את המס ששולם בחו"ל בגין הרווחים הראויים לחלוקה, על פי מנגנון הזיכוי העקיף הקבוע בסעיף 126(ג) לפקודה, שכן סעיף 94 מתייחס לכלל הרווחים "שחויבו במס" הן בישראל והן במדינת החוץ. כמו כן בדיווחיה לא קיזזה את הפסדי ההון שצברה בשנים קודמות ודחתה את קיזוזם לשנים הבאות שכן מס רווח ההון קוזז כנגד הזיכוי מהמס ששולם באנגליה בגין הרווחים הראויים לחלוקה. לעמדת פקיד השומה, אין להעניק לחברה זיכוי עקיף על פי סעיף 126(ג) לפקודה, שכן סעיף 94 המתייחס למיסוי רווחים ראויים לחלוקה מפנה רק לסעיף 126(ב) לפקודה המתייחס רק לגבי חיוב הרר"ל במס בישראל. כמו כן לא קיבל פקיד השומה את אי קיזוז ההפסד המועבר ולפיכך הורה על קיזוזו ובכך ביטל את העברתו לשנים הבאות. בית המשפט המחוזי קבע שבישראל אכן שוררת שיטת המיסוי הדו-שלבית, אולם אך ורק כאשר בשלב הראשון, מס החברות שולם בישראל. בהתאם לכך חלה בעבר הקלת מס על רווחים ששולם בגינם מס חברות ועדיין לא חולקו בשיעור של 10%, ששונתה עם תיקון 132 בשנת 2003 למס רווח הון מלא, אולם ההטבה של הפחתת הרר"ל מרווח ההון על מכירת המניות מתייחסת רק למיסוי הרר"ל בישראל ולא למיסוי הרר"ל ששולם רק במדינה הזרה. עמדת בית המשפט כאן סותרת את עמדת בית המשפט המחוזי שניתנה בפסק הדין דלק הונגריה וזאת משום שלדעת בית המשפט כאן, לא ניתן להשלים את החסר בסעיף 94 בדרך של חקיקה שיפוטית, המפנה במפורש רק לסעיף 126(ב) ולא לסעיף 126(ג). הגישה בפסק דין דלק הונגריה המדמה את הרר"ל "כאילו" המדובר בחלוקת דיבידנד, הינה מרחיקת לכת. הזיכוי העקיף בסעיף 126(ג) ניתן רק בגין קבלת דיבידנד ולא חל על הרר"ל או על מיסים ששולמו בעקיפין בחו"ל. לפיכך מההיבט הדו שלבי תשלם החברה מס בגין רווח ההון וכן מס מלא באנגליה בגין הרר"ל כאשר המסוי העקיף לא ניתן לראותו כדבידנד ששולם בישראל ולא ניתן לקזוז כמס עקיף ששולם בגין אותה הכנסה בחו"ל. אכן בפועל סכומי המס הכולל יהיו גבוהים יותר מהמס שהיה משולם בישראל אילו במס בגין רווחי הרר"ל היה משולם בישראל.

בעניין קיזוז ההפסד המועבר, חייבים לקזז כנגדו את ההפסד המועבר את רווח ההון ממכירת המניות בשנת 2012. **הערעור נדחה.**

[ע"מ 18-01-23488, **כור סחר בע"מ**, מיום 1.2.2019, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

מס ערך מוסף ומכס

הודעה על ביטול עסקת מכר מעל שנתיים לאחר ביטולה בניגוד לסעיף 105 לחוק מע"מ

מדובר בעסקה משנת 2005 בו מכרה התובעת מבנה תעשייתי לחברה אחרת ששילמה לה על חשבון העסקה. העסקה דווחה ושולם סכום של 92 אלף ₪ למע"מ. ביום 11.6.2006 הודיעה התובעת לחברה האחרת שהעסקה בטלה ולאחר דיונים משפטיים נקבע ביום 30.7.2006 שאכן העסקה מבוטלת והבעלות נותרת בידי התובעת. במקביל נערכה לתובעת שומה על פי חוק מע"מ. התובעת הגישה ערעור על השומה וביום 2.2.17 נערך הסכם פשרה בין מע"מ לחברה לפיו החברה תשלם למע"מ מחצית מהשומה לפי מיטב השפיטה ואילו התשלום יבוצע בדרך של קיזוז מסכום החזר אותו חייבת מע"מ לתובע בשל ביטול העסקה. מנהל מע"מ החזיר לתובעת רק 37 אלף ₪ במקום את מלוא 97 אלף ₪ אותם שילם בעת דיווח על העסקה שבוטלה לאחר מכן. לפיכך החברה הגישה תביעה בבימ"ש השלום בת"א לפיו על מע"מ להוסיף להחזר 56 אל ₪. לטענת מנהל מע"מ התביעה להחזר הוגשה מעל 9 שנים לאחר ששולם מס העסקאות בניגוד לסעיף 105[ג][2] לחוק מע"מ המתייחס להחזר צמוד רק אם הוגשה תביעה תוך שנתיים מיום התשלום. בימ"ש השלום פסק כי תנאי להחזר סכומי מע"מ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, הוא כי תביעה להחזר תוגש למנהל מע"מ עפ"י סעיף 105 לחוק היא שהיא הוגשה תוך שנתיים מיום תשלום הסכום. השאלה היא מתי תבעה החברה ממנהל מע"מ את החזר המס? התובעת שילמה את סכומי המע"מ ב-2005. ב-2006 בוטלה העסקה ודווח על הביטול לרשויות מס שבח מקרקעין. פנייה למיסוי מקרקעין בעניין ביטול העסקה, איננה מאיינת את הצורך לפנות בנפרד גם למע"מ, ולדווח לו על ביטול העסקה ולדרוש – במועד – ממנהל מע"מ את השבת סכומי המע"מ ששילמה. כל אגף ברשות המסים מתנהל בנפרד. התובעת הוציאה את תעודת הזיכוי על סכומי המע"מ רק ביום 18.3.2015 והגישה אותה במסגרת דוח תקופתי במאי 2015. מכאן שהיא לא עמדה בתנאי שנקבע בסעיף 105(ג)(2) לחוק, לפיו יש לתבוע

את החזר המע"מ תוך שנתיים מיום תשלום המס. על כן, התובעת אינה זכאית לקבל את החזר בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום המע"מ, קרי משנת 2006. **תביעת החברה נדחתה.**

[ע"מ 19-01-41276 ים, גיורא גוטמן ואח' מיום 14.1.2020, תע"מ 18-09-9881 ג.ר.ק.פ חברה להשקעות בע"מ, מיום 21.11.2019, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

היעדר זכאות לשיעור מע"מ אפס בגין שירות שניתן לתושב חוץ משניתנו שירותי שיווק גם ללקוחות תושבי ישראל

בפסק דין ארוך ומפורט [כ-70 עמודים] קובע ביהמ"ש המחוזי בת"א את עמדתו ביחס לדיווח המערערת לרשויות מע"מ כחייבות בשיעור מע"מ אפס [בהסתמך על סעיף 30(א)(5) הקובע מס בשיעור אפס על "מתן שירות לתושב חוץ" אלא אם כן "נושא ההסכם הוא מתן השירות בפועל, נוסף על תושב החוץ, גם לתושב ישראל בישראל"]. טענתה העיקרית של המערערת היא, כי שירותיה ניתנו לחברת חו"ל בלבד: הן במסגרת מכירת קרנות רוטשילד חו"ל ללקוחות המוסדיים בישראל והן בקשר לפעילות הבנקאית הפרטית של קבוצת רוטשילד חו"ל ליחידים. לחילופין, היא מבקשת להורות על פיצול התמורה באופן שרק חלק התמורה המיוחס לפעילות עבור תושבי ישראל יחוייב בשיעור מע"מ מלא (105) ויתרת התמורה תחוייב בשיעור אפס. ביהמ"ש המחוזי פסק לאור מכלול הראיות כי המערערת נתנה ללקוחות תושבי ישראל מענה שוטף, נגיש ומידי לכל שאלה ודרישה, וכן סיוע אדמיניסטרטיבי. שירותים אלו לא היו שוליים או זניחים אלא מהותיים וישירים. לצד זאת, כדי לא לפגוע בתכלית ההטבה שהיא עידוד שירותי יצוא מישראל, מוסכם כי, ככל שהשירות שניתן לתושב ישראל הוא שירות זניח, לא משמעותי וכיו"ב, לא יהיה בו כדי למנוע את הטבת המס בשיעור אפס לעוסק המעניק את שירותיו לתושב החוץ. ברם, אם הסיוע איננו טפל או נלווה, ויש בו ערך עצמאי ממשי עבור התושב הישראלי, הוא ייחשב כשירות "גם" לתושב ישראל באשר לטענה החילופית, באופן שרק שיעור של 10% מהעמלות יחוייב במע"מ בשיעור מלא – עמדה זו לא ניתנה לקבלה. המחוקק בחר לקבוע כלל חדש לפיו, לא עוד תוצאה המושגת על ידי יישום הכלל של "הולך הטפל אחר העיקר", אלא כי קיומו של מקבל שירות ישראלי, משני ככל שיהיה, יביא לחיוב של **מלוא התמורה** שהתקבלה מתושב החוץ במע"מ **בשיעור מלא**. אפילו היתה טענתה מתקבלת במישור העקרוני. המערערת האירה זרקור על מדיניות רשות המסים המעניקה שיעור מע"מ אפס מכוח סעיף 30(א)(5) לחוק לגופים מנהלים ישראלים של קרנות הון סיכון זרות המשקיעות בחברות מטרה ישראליות. יש לדחות את עמדת החברה שכן גם לפי **תקנה 12אג) לתקנות מס ערך מוסף**, לא יראו שירות כניתן לתושב חוץ כאשר נושא ההסכם הוא מתן השירות לתושב חוץ אחר **"בעת שהותו בישראל"** הערת

בימ"ש: יש מקום לחשיבה על גיבוש נוסחה שתמנע את התוצאה הבעייתית של הכול או לא כלום. נראה כי יישום פתרון מעין זה ישיג תוצאת מס ראויה יותר. הפתרון בנושא זה מונח לפתחו של המחוקק ויש לקוות כי ייתן דעתו לסוגיה.

[ע"מ 18-04-9136, אדמונד דה ווטשילד ניהול נכסים בע"מ, מיום 26.11.2019, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

חובת תשלום מס שכר על מועצה מקומית ובית ספר בגין תשלומים שונים לעובדים

המועצה המקומית ובית הספר המקומי העסיקו מאות עובדים. על בסיס חוות דעת שקיבלו מחברת טרינטי דיווחו המערערים על רכיבים שונים בשכרם של העובדים כמי שאינם חייבים במס שכר. הרכיבים השנויים במחלוקת נוגעים לתשלום דמי חבר לאגודות מקצועיות, תשלומים להשתלמויות מקצועיות, ביגוד לעובדים, הפרשות לוועד עובדים, תשלומים לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, תשלומים עקב פרישה, הפרשות סוציאליות מעבר לתקרה הקבועה בפקודה ותשלומים עבור היות המערערים מעין "צינור" להעברת תשלומים ממשדד החינוך או משרד הפנים לידי העובדים. ביהמ"ש מציין שבהחלטת ביניים קבע שבגין החזר הוצאות רכב ותשלומי אש"ל שונים הגיעו הצדדים לידי פשרה. אולם לגבי יתר הרכיבים חוות הדעת מטעם חברת טרינטי ליוותה את הערעור כולו ללא ראיות של ממש לחיזוק עמדתה. כמו כן התעלמו המערערים מפסק הדין בעניין מועצה מקומית גדרה שגם בה הסתמכו על חוות דעת חברת טרינטי וביהמ"ש דחה את חוות הדעת והערעור כולו. לאור האמור והלכת "שירותי בריאות כללית" בביהמ"ש העליון, המסקנה היא, שגם כאשר עובר הכסף ישירות מהמעסיק למוסדות שונים המדובר בתשלום שהוא חלק מהשכר. המערערות חויבו במס שכר למעט בגין תשלומים עקב פרישה. **הערעור נדחה.**

[ע"מ 16-09-68374, מועצה אזורית מעלה יוסף ובי"ס אזורי מעלה יוסף, מיום 21.11.19, פורסם בדו-ירחון מסים ל"ד ה-5].

שבח מקרקעין ומס רכוש

הוספת סכומים שחברה יכלה לנכות כפחת והפחתתם משווי הרכישה

המשיבה היא חברה זרה שרכשה ביום 23.6.1997 דירת מגורים בקיסריה. ביום 12.1.1999 היא השכירה את הדירה. החברה היתה חייבת בתשלום מס הכנסה בגין רווחיה מדמי השכירות, ממנו היתה זכאית לקיזוז פחת בשיעור של 4% לשנה מיום קבלת החזקה בדירה. ואולם, החברה לא דיווח לרשויות המס על הכנסותיה החייבות במס הכנסה, וממילא לא קיזזה את הפחת האמור. ועדת הערר קבעה כי מאחר שהחברה לא ניכתה לאורך השנים פחת בפועל מהכנסתה החייבת, לא היה מקום להפחית משווי הרכישה את הפחת שהיתה זכאית לנכות. זאת, הואיל ו"תכלית חישוב מס השבח בחוק מיסוי מקרקעין אינה תכלית עונשית ואפילו אינה תכלית הרתעתית. ביהמ"ש העליון פסק שאינו חולק על ההיגיון הכלכלי שבעמדת ועדת הערר, ואולם הוא סבור בכל זאת שהדין החל שונה. מנהל רשות המיסוי עמד בהרחבה על עיגון עמדתו ביחס לפרשנות סעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין בלשון החוק. כך עשה באמצעות הבחנה שערך בין התיבה "ניתנים לניכוי", שנקטה בסעיף, לעומת התיבה "נוכו", בהפניה לפסיקות בתי המשפט ביחס לתיבה זו, בהפניה לסעיפים נוספים בהם השתמש המחוקק בניסוח זהה או דומה, בהיסטוריה החקיקתית מאידך מצטט ביהמ"ש העליון מדברי ח"כ יחזקאל פלומין ז"ל בוועדת הכספים שהציע להביא בחשבון רק את הפחת, שנוצל בפועל. אולם לסיכום מסקנתו של ביהמ"ש העליון היא כדלקמן: א. **הכלל:** ברירת המחדל לבחינת החבות במס שבח היא כי הנישום ניכה את מלוא הסכומים הניתנים לניכוי כפחת מהכנסתו החייבת בגין המקרקעין במס הכנסה. כנגזר מכך נקודת המוצא היא כי יש להפחית את מלוא סכומי הפחת משווי הרכישה בעת חישוב מס השבח. ב. **החריג לכלל:** נישום שדיווח כדין על הכנסותיו ושילם את המס התחייב, ואשר יעמוד בנטל להוכיח כי נמנע במסגרתם מניכוי מלוא הסכומים הניתנים לניכוי כפחת מהכנסתו החייבת במס הכנסה, זכאי לכך שסכומי הפחת שלא נוכו כאמור לא יתווספו לחישוב השבח (דהיינו, לא יופחתו משווי הרכישה). ג. **הגבלת תחולת החריג:** נישום אשר לא דיווח כדין על הכנסתו החייבת במס הכנסה, וכתוצאה מכך גם לא ניכה בדיווחיו פחת באופן מלא או חלקי, אינו רשאי להעלות טענה כי לא נוכו מלוא הסכומים הניתנים לניכוי כפחת מהכנסתו החייבת, ועל כן יש להפחית לגביו בכל מקרה את מלוא סכומי הפחת משווי הרכישה בעת חישוב מס השבח.

לפיכך במקרה זה יש לראות את הסכומים אשר יכולה היתה החברה לנכות כפחת כ"סכומים הניתנים לניכוי לגבי מקרקעין לפי סעיף 21 לפקודת מס הכנסה", ולהפחיתם משווי הרכישה, באופן שיגדיל את השבח בנינו תחויב במס. ערעור מנהל מס שבח התקבל .

[ע"א 5883/18, פ"י. אי. וי. בי. וי, מיום 2.12.2019, פורסם בדו-ירחון מיסים ל"ד ה-5].

דירת מגורים תהנה מהטבות מס בעת מכירתה גם אם נבנתה בניגוד לחוקי התכנון והבניה

העוררים מכרו את זכויות הבעלות שלהם בנכס מקרקעין שהוגדר על ידם כדירת מגורים מזכה לענין חישוב מס שבח מוטב בהתאם לסעיף 48א(ב2) לחוק. מנהל מיסוי מקרקעין ערך את השומה ללא חישוב מס מוטב תוך הסתייגות מסיווג הנכס הנמכר כדירת מגורים: לטענתו, היות שחלקי הבניין הכלולים בנכס מוגדרים לפי ייעודם התכנוני המקורי כמחסן, חדר הסקה, "גרז'" (מוסך) ואף כשטח פתוח, אין אפשרות להחשיבם כ"דירת מגורים" לצורך מתן הקלה במסגרת החוק. אין מחלוקת כי הנכס שימש למגורי אדם במשך עשרות שנים והיו קיימים בו המתקנים הדרושים ברגיל למגורים (מטבח, מקלחת וכדומה). **ועדת הערר בדעת רוב (רו"ח צבי פרידמן)** שהמצב התכנוני של הדירה אינו מבחן עצמאי העומד בפני עצמו. אימוץ המבחן של מצבה התכנוני של הדירה בהתאם לחוקי התכנון והבנייה נובע לנוכח העיקרון "שלא יהיה חוטא נשכר", ולא מהגדרה כלשהי בחוק לגבי מהותה של דירת מגורים. המשמעות הרגילה והפשוטה שמייחסים בני אדם למונח "דירה" היא מערכת של חדרים שניתן לגור בה ואשר יש תשתית של צנרת, מים, ביוב, חשמל ומתקנים חיוניים הדרושים למגורי אדם. במשמעות הרגילה של המונח "דירה" לא מעניינת "זהותו" של הנכס מבחינת דיני התכנון והבנייה. לדעת הרוב של חבר הוועדה רו"ח צבי פרידמן, המבחן שמציע כב' השופט קירש, יו"ר הוועדה (דעת המיעוט), לפירוש המונח "דירה" בהתאם לחוקי התכנון והבנייה וללא קשר לכלל ש"לא יהא חוטא נשכר", עשוי להוביל לתוצאות לא סבירות וייתכן בלתי רצויות. בכל מקרה, לדעת הרוב, של חבר הוועדה רו"ח צבי פרידמן, אם נרצה לאמץ גישה זו כמבחן עצמאי העומד בפני עצמו, הרי זה יהיה מתפקידו של המחוקק ולא של בית המשפט בדרך של פרשנות יצירתית. נקבע ברוב דעות, כי זה לא המקרה שיש להפעיל את הכלל "שלא יהא חוטא נשכר". לפיכך יש לקבל את הערר ללא צו להוצאות. כב' יו"ר הוועדה השופט הרי קירש, בדעת מיעוט בפסק הדין, סבר שדין הערר להידחות, וזאת לאור גישתו השונה לפיה יש לסווג את הדירה לפי המבחן של מצבה התכנוני של הדירה בהתאם לחוקי התכנון והבנייה.

[17-03-52894, **שינל שטיין ואח'**, מיום 19.11.19, פורסם בדו-ירחון מיסים ל"ד ה-5].

קבלת ערר בדבר ביטול עסקה זמן רב לאחר חלוף מועד כריתת ההסכם

בין העוררים ו/או מורשיהם לבין המשיבים 2-7 (להלן: "הרוכשים") נכרתו בשנת 1997 הסכמים למכירת זכויות בנכס מקרקעין הנמצא בעפולה. בהמשך, הגישו העוררים תביעה נגד הרוכשים (להלן: "ההליך הקודם") ועתרו לביטול הסכמי המכר. בשנת 2016 אישר בית המשפט ונתן תוקף של פסק דין להסכם פשרה בין העוררים לרוכשים לפיו, בוטלו הסכמי המכר משנת 1997. לאחר מתן פסק הדין הוגשה למשיב הודעה על ביטול העסקה בהתאם לסעיף 102 לחוק מיסוי מקרקעין. מנהל מס שבח לא קיבל את ההודעה בנוגע לביטול העסקה ועל החלטתו מיום 20.8.18 לדחות את הודעת העוררים על ביטולה הוגש הערר. ועדת הערר קיבלה את הערר בקבעה כי במקרה זה מדובר בביטול כנה ואמיתי של עסקה אשר לא השתרשה בקרקע המציאות וכי ניתן להשיב את הגלגל אחורנית. בנסיבות אלו, יש לקבל את הודעת הביטול אשר הגישו הצדדים למשיב. הדבר עולה בקנה אחד עם העיקרון של הטלת מס אמת. ועדת הערר ציינה, כי במסגרת החוק לא נקבע מהם השיקולים והמבחנים אשר יביא המשיב בחשבון לצורך קבלת החלטתו לפי סעיף 102 לחוק. בפסיקה ובהוראת ביצוע מ"ש 26/92 נקבעו מבחני עזר לצורך בחינת בקשה לביטול עסקת מכר. המבחן הוא: האם הביטול הוא ביטול אמיתי או שמדובר במכר חוזר אשר מוצג על ידי הצדדים כביטול עסקה במטרה להימנע ממס. כדי לבחון מה העסקה האמיתית שנעשתה יש לבחון את נסיבות העסקה הספציפית. בהתאם למבחני העזר שנקבעו בפסיקה על מנת לבחון האם מדובר בביטול עסקה או במכר חוזר, יש לבחון את התקופה שחלפה מכריתת ההסכם ועד לביטולו – האם העסקה הושלמה והכתה שורשים בקרקע המציאות, מה שווי ההשבה בעקבות הביטול והאם מדובר בביטול מלאכותי שמטרתו היחידה היא הימנעות מתשלום מס. בעצם קיומו של הליך משפטי בין הצדדים במסגרתו עתרו העוררים לביטול עסקת המכר וכן, בטענות שהעלו במסגרתו יש כדי לשפוך אור על נסיבות הביטול. מבחן הזמן נועד כדי לסייע בבחינת השאלה – האם העסקה היכתה שורשים בקרקע המציאות. אולם אין די בזמן שחלף כדי ללמד, כי העסקה אכן הכתה שורשים או, כי הקונה קיבל חזקה בנכס, כפי שציין המשיב בהחלטתו. קיומו של הסכם פשרה שנכרת במסגרת הליך משפטי בנוגע לביטול הסכמי המכר מהווה אינדיקציה נוספת אשר תומכת בגרסת העוררים, ויש בעובדה זו כדי לסייע להם במסגרת הערר הנדון. נמצא, כי במקרה זה לאחר בחינת כל הנתונים הרלוונטיים, מדובר בעסקה אשר לא שלחה שורשים ולא נקלטה בקרקע המציאות. לאחר שנודעו לעוררים הפרטים הדרושים והעילות לביטול עסקת המכר, הם פעלו באופן מידי לביטולה, **הערר התקבל.**

[ועדת ערר מיסוי מקרקעין בנצרת מס' תיק: ו"ע 18-10-2359 מיום: 11.9.19 פורסם בדו ירוחן מיסים ל"ד ה-5].

חקיקה ועדכונים

מטריות המידע

תוכן עניינים – חקיקה ועדכונים

21	עמדות חדשות בנושא מס הכנסה – שנת המס 2019
30	עמדות החייבות בדיווח לשנת המס 2019 בנושא מס ערך מוסף
36	הלוואות לצדדים קשורים – לשנת 2020
38	הפקדות מעסיק לקופות גמל לקצבה – תיקון 232 לפקודת מס הכנסה
49	היערכות לשינויים בתוכנות הנהלת חשבונות
	שיעור מס הרכישה ברכישת דירת מגורים המהווה תחליף לדירת מגורים יחידה בקבוצת
51	רכישה שבנייתה טרם הסתיימה חוזר מיסוי מקרקעין מספר 2/2019 – רשות המסים

עמדות חדשות בנושא מס הכנסה – שנת המס 2019

סעיף 131ה. לפקודת מס הכנסה מחייב כל נישום (פרט לחרוגים) החייב בהגשת דוח שנתי על הכנסותיו או דוח שנתי על ניכויים, לפרט בדוח, או בתוך 60 יום ממועד הגשת הדוח, אם נקט "עמדה חייבת בדיווח". **חובת הדיווח חלה על עמדה הנוגדת לעמדה שפרסמה רשות המסים עד תום שנת המס שלגביה מוגש הדוח, ואשר פורסמה במקום נפרד באתר האינטרנט של הרשות.**

הדיווח הנדרש הוא בגין עמדה הנכללת בדוח השנתי למס הכנסה, אשר יתרון המס (כהגדרתו בסעיף 131ד לפקודה) **הנובע ממנה עולה על 5 מיליון ש"ח באותה שנת מס או על 10 מיליון ש"ח במהלך ארבע שנות מס לכל היותר.**

באופן דומה נקבעה חובת דיווח על נקיטת עמדה נוגדת גם לפי חוקי מיסוי נוספים כגון מע"מ ומכס. הדיווח לפי החוקים הנ"ל יחול על עמדה שיתרון המס הנובע ממנה עולה על 2 מיליון ש"ח בשנה או 5 מיליון ש"ח במהלך ארבע שנים.

אי קיום חובת דיווח – אדם שנקט בעמדה הסותרת את עמדת רשות המסים ולא דיווח כאמור לעיל – יראוהו כמי שלא הגיש את הדוח לפי סעיף 131 או 166 לפקודה, לפי העניין, ולכן ישנה חשיפה לסנקציות כגון אי התיישנות, קנסות, עיצומים כספיים, ריבית והצמדה. נזכיר גם שאי הגשת דוח לפי סעיפים 131 או 166 לפקודה מהווה עבירה פלילית אשר עלולה להביא לידי הטלת מאסר ו/או קנס.

ביום 30 בדצמבר 2019 פרסמה רשות המסים 22 עמדות חדשות לגבי שנת 2019 בתחום מס הכנסה ועמדה ראשונה בתחום מיסוי הבלו על הזלף. לא פורסמו כלל עמדות חדשות בתחומי המיסוי העקיף (מע"מ ומכס). בתחום המיסוי העקיף, ימשיכו לחול מלוא העמדות שפורסמו בשנים הקודמות.

יודגש כי עמדות אלו מתווספות לעמדות החייבות בדיווח שהתפרסמו בשנות המס 2016 עד 2018, וכי יש לדווח בדוחות לשנת המס 2019 על כלל העמדות שפורסמו בשנים 2016-2019 (סה"כ 79 עמדות: 80 עמדות בניטרול עמדה 29/2016 שבוטלה).

*

עמדה מס' 59/2019 –

חישוב סכום הר"ל החשבונאי כאשר מדובר בהפסדי אקוויטי

בחישוב רווחים ראויים לחלוקה כהגדרתם בסעיף 94ב לפקודה (להלן: "רר"ל") בחלופה החשבונאית, יש לכלול הן רווחי אקוויטי והן הפסדי אקוויטי של חברה המחזיקה בחברה אחרת **ומציגה** את השקעתה בהתאם לשיטת השווי המאזני (Equity Method) בדומה לאמור בתקן חשבונאות בינלאומי (IAS) מס' 28 או גילוי דעת 68.

עמדה מס' 60/2019 –

חישוב סכום הר"ל במקרה של רכישה עצמית של מניות

בחישוב רווחים ראויים לחלוקה כהגדרתם בסעיף 94ב לפקודה (להלן: "רר"ל") (הן בחלופה המיסויית והן בחלופה החשבונאית), יש להפחית מסכום הר"ל את סכום התמורה בעד המניות הנרכשות במסגרת רכישה עצמית של מניות החברה, וזאת לגבי רכישות כאמור שבוצעו במהלך תקופת ההחזקה של המניות על ידי המוכר (שלגביו מחושב הר"ל). האמור לא יחול מקום שהרכישה בוצעה שלא מרווחי החברה כמשמעותם בסעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") וחלו לגביה הוראות סעיף 303 לחוק החברות והיא סווגה לצורכי מס כהפחתת הון.

רכישה עצמית של מניות החברה – "רכישה" בהתאם לחלופת הרכישה בהגדרת חלוקה בסעיף 1 בחוק החברות, התשנ"ט-1999.

עמדה מס' 61/2019 –

סיווג הכנסה מחלוקה בהתאם לסעיף 303 לחוק החברות

מקום שהחלוקה מקורה בכספים שהושקעו על ידי בעלי המניות בחברה (פרמיה והון מניות שמקורן אינו בהיוון רווחים) הדבר יחשב כהפחתת הון, ומקום שמקור החלוקה בחלוקת רווח/התעשרות שנצמחה בחברה, אף אם המדובר בחלוקה שאינה מקיימת את מבחן הרווח הקבוע בסעיף 302 לחוק וטעונה אישור בית משפט, תסווג החלוקה כדיבידנד בידי המקבל.

חלוקה תחשב כהפחתת הון רק לאחר שחולקו כל הרווחים (לרבות קרנות שמקורן ברווח) על ידי החברה המחלקת והוכח כי חולקו סכומים מתוך כסף שהושקע בחברה בהון מניות ופרמיה.

יראו חלוקה כדיבידנד ולא כהפחתת הון, בכל אחד מהמקרים הבאים:

1. חלוקה מתוך מניות הטבה או קרנות אחרות שמקורן בהיוון רווחים.
2. חלוקה לפי סעיף 303 לחוק החברות, כאשר ההסבר ליכולת הפירעון של החברה אשר מאפשר את החלוקה מבוסס על הרווחים שגלומים בנכסי החברה לרבות רווחים שמומשו במועד כלשהוא לאחר החלוקה. יובהר, כי מקום שהרווח שנצבר בחברה בתקופה האמורה הינו רווחי שערוד, יראו בסכומים שהתקבלו כדיבידנד שמקורו ברווחי שערוד ויחול האמור **בעמדה חייבת בדיווח 01/16**.
3. חלוקה לפי סעיף 303 לחוק החברות כאשר לחברה הון מניות ופרמיה (או קרנות הון אחרות) שמקורן בהנפקת הון שנעשתה בתמורה להעברת נכסים לחברה במהלך שינוי מבנה שאינו חייב במס לפי חלק ה2 לפקודה. במקרה זה, יראו בסכומים שהתקבלו כדיבידנד שמקורו ברווחי שערוד ויחול האמור **בעמדה חייבת בדיווח 16/01**.

4. חלוקה לפי סעיף 303 לחוק החברות, שמקורה בהון שהונפק בחברה למשקיעים במהלך שנת המס בה התבצעה החלוקה או בשנתיים שקדמו לה. במקרה זה, יראו חלוקה כחלוקת רווחי שערוך בידי בעלי המניות שהחזיקו במניות החברה טרם ההנפקה האמורה ויחול האמור **בעמדה חייבת בדיווח 16/01**.

5. חלוקה שלא מרווח בסכומים העולים על סך ההון העצמי כך שנוצר גרעון בהון. במקרה זה, יראו בסכומים שהתקבלו כדיבידנד שמקורו ברווחי שערוך ויחול האמור **בעמדה חייבת בדיווח 16/01**.

עמדה מס' 62/2019 – מיזוג משולש הופכי

רכישת מניותיה של חברה שבוצעה באמצעות "מיזוג משולש הופכי" בהתאם למתווה שלהלן:

שלב ראשון, (שלב מקדים לעסקת המיזוג) – הרוכש מקים חברה חדשה בבעלותו המלאה (להלן: "**החברה החדשה**") ומעניק לה הלוואה/שטר הון או החברה החדשה מגייסת חוב מבנק או מגורם אחר. שלב שני, מיד בסמוך להקמת החברה החדשה, מבוצע מיזוג לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 לפיו, החברה החדשה תמוזג עם ולתוך החברה הנרכשת. במהלך המיזוג ההלוואה או שטר ההון מועברים לחברה הנרכשת.

סכום ההלוואה או שטר ההון אשר הועברו לחברה הנרכשת, במסגרת המיזוג המשולש ההופכי, תסווג כחלוקת דיבידנד לרוכש.

במקרה בו מדובר בהלוואה או בשטר הון אשר ניתן על ידי הרוכש לחברה החדשה והועבר במסגרת המיזוג לחברה הנרכשת, מועד החיוב במס יהיה בכל תשלום של קרן ההלוואה או שטר ההון לפי הענין.

במקרה בו מדובר בהלוואה מצד ג' (למשל בנק), מועד החיוב במס יהיה כבר במועד המיזוג והעברת ההתחייבות לחברה הנרכשת.

הדיווח על פי העמדה לא יחול מקום שחלוקת הדיבידנד בוצעה שלא מרווחי החברה כמשמעותם בסעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "**חוק החברות**") וחלו לגביה הוראות סעיף 303 לחוק החברות והיא סווגה לצורכי מס כהפחתת הון כאמור בעמדה 61/2019 שעניינה "סיווג הכנסה מחלוקה בהתאם לסעיף 303 לחוק החברות".

בחינת הסיווג וחישוב יתרון המס יבוצעו בהתאם למועדי הדיווח כמתואר לעיל (במועד המיזוג או במועד תשלום ההלוואה/שטר ההון).

עמדה מס' 63/2019 – הפסד מעבודה ממושכת

נישום העוסק ב"עבודה ממושכת" כהגדרתה בסעיף 8א לפקודה, זכאי לקזז הפסד על פי סעיף 8א(ב)(2) לפקודה מביצוע העבודה הממושכת רק כאשר גמר לבצע לפחות 50% מהיקף העבודה. סכום ההפסד שיותר בקיזוז יהיה בהתאם

לשיעור היקף העבודה שהסתיים באותה שנה (בהתאם להיקף הכספי או להיקף הכמותי).

עמדה מס' 64/2019 –

ייחוס הוצאות לנישום העוסק בבנייה של "יחידות עבודה"

יחוס "הוצאות ריבית" ו"הוצאות הנהלה וכלליות" לנישום העוסק בבנייה של "יחידות עבודה" כהגדרת המונחים בסעיף 18(ד) לפקודה, יבוצע בהתאם לחזקה הקבועה בהוראות הסעיף ולא על בסיס מנגנון ייחוס הוצאות אחר, למעט במקרים העומדים בכל המבחנים אשר נקבעו בחוזר מס הכנסה 7/2001 – **מקצועית בעניין ייחוס הוצאות ריבית על פי סעיף 18(ד) לפקודה (בעקבות פס"ד אינטרבילדינג).**

עמדה מס' 65/2019 – ניכוי בגין נזקי טבע

לא יראו בהוצאות בגין חפירה ודיפון שהוצאו במסגרת בניית מבנים כניכויים בגין נקיטת אמצעים למניעת סחף קרקע ונגד שטפונות ופגעי טבע אחרים המותרים בניכוי בהתאם להוראות סעיף 17(6) לפקודה. הוצאות שלא יותרו בהתאם להוראות סעיף 17(6) ייבחנו במהותן וינכחו על פי הדין הרלוונטי ככל שישנה זכאות לניכוי כאמור (לדוגמה באמצעות פחת).

עמדה מס' 66/2019 – ניכוי בגין התקפות מהאוויר

ניכויים בגין נקיטת אמצעי זהירות מפני התקפות מהאוויר בהתאם להוראות סעיף 17(7) לפקודה, יותרו בניכוי בהתקיים שני התנאים הבאים:

1. ההוצאות הוצאו עבור אמצעי זהירות שעיקר השימוש בו הינו לנקיטת אמצעי זהירות מפני התקפות מהאוויר וזה היה ייעודו מלכתחילה. לעניין זה, יראו בהוצאות שהוצאו להקמת חניון או הוצאות שהוצאו להקמת ממ"ד שמשמש כחדר בדירה כהוצאות **שאינן** משמשות בעיקרן לנקיטת אמצעי זהירות כאמור והוצאות אלו לא יותרו בניכוי בהתאם להוראות סעיף 17(7) לפקודה.

2. ההוצאות הוצאו בהקמת נכסים המהווים רכוש קבוע בידי הנישום ולא כאשר מדובר בהוצאות לבניית מלאי.

הוצאות שלא יותרו בהתאם להוראות סעיף 17(7) ייבחנו במהותן וינכחו על פי הדין הרלוונטי ככל שישנה זכאות לניכוי כאמור (לדוגמה באמצעות פחת).

עמדה מס' 67/2019 – חלוקת רווחים כלואים

חברה שצברה רווחים שהופטרו ממס מכח חוק עידוד (בהתאם לנוסחו לפני ואחרי תיקון מס' 60) וביצעה אחת מהפעולות שלהלן, תחוייב להשלים את מס

החברות שהופטרה ממנו למעט אם הצביעה על הכנסה חייבת ששולם בגינה מס בניכוי המס החל עליה (בין אם מס מלא או מופחת), אשר שימשה מקור לכל פעולה ופעולה שביצעה החברה (הכנסה חייבת כאמור, יכולה לשמש מקור לפעולה אחת פעם אחת):

1. חלוקת דיבידנד לבעלי מניותיה לרבות דיבידנד שחלו לגביו הוראות סעיף 303 לחוק החברות אשר סווג לצורכי מס כהפחתת הון;
  2. סכום שניתן לבעלי מניותיה של החברה במהלך פירוקה;
  3. רכישת מניות של חברה בישראל שאינה בעלת פעילות תעשייתית או של חברה מחוץ לישראל;
  4. מתן הלוואה לצד קשור לרבות בדרך של זקיפת חוב אך למעט הלוואות המסווגות כהלוואה לזמן קצר של פחות משנה או כאלו שניתנו לחברה בישראל בעלת מפעל תעשייתי כהגדרתו בחוק עידוד;
  5. רכישה עצמית של מניותיה או מניות של צד קשור;
- למען הסר ספק, לא מדובר ברשימה סגורה של פעולות אשר יכול וייבחנו על ידי פקיד השומה אלא ברשימת פעולות החלות לעניין העמדה החייבת בדיווח בלבד.

עמדה מס' 68/2019 – מתן בונות במסווה של הקצאת מניות

יראו מניות שהוקצו לעובד, לרבות דיבידנד שהתקבל מכוחן, כמניות לעניין סעיף 102 לפקודה, רק ככל שהמניות הינן בעלות זכויות מלאות וקבועות ברווחים ובזכויות ההצבעה (מניות בעלות זכויות הצבעה אשר הוצמד להן הסכם יפוי כח – פרוקסי, יראו בהן מניות בעלות זכויות הצבעה), כך שאינן פוקעות, אינן משתנות ואינן תלויות או כפופות להחלטות דירקטוריון או אסיפה כללית. לעניין זה יראו כל אחד מהתנאים הבאים כמי שיגרום למניה המוקצית שלא להוות מניה כמשמעותה בסעיף 102, ואת הדיבידנד המתקבל מכוחה לכאורה, להוות הכנסה לפי סעיף (1)2 או (2)2 לפקודה:

1. מניות הפוקעות בתום העסקה.
2. מניות נטולות זכויות הצבעה (מניות בעלות זכויות הצבעה אשר הוצמד להן הסכם יפוי כח – פרוקסי, יראו בהן מניות בעלות זכויות הצבעה).
3. מניות שיכול ולא ישתתפו בחלוקת דיבידנד שהוכרז לבעלי המניות הרגילים האחרים.
4. מניות שדיבידנד מכוחן מותנה בכך שהדירקטוריון יחליט לחלק לסוג מניה זה ללא חלוקה לבעלי המניות הרגילים האחרים.
5. קביעת הסדר לפיו בהתקיים תנאים מסוימים תימכר המניה על ידי המחזיק לחברה או מי מטעמה בסכום קבוע שאינו מהווה שווי שוק המניה ביום הימכרה (עמדה זו לא תחול במקרה של הסדרים בהתאם למתואר **בחוזר מס הכנסה 5/2017 שעניינו "מנגנוני שימור ומגבלות על מייסדים ועובדי מפתח"**).

6. הענקת אופציית רכש (CALL) מעובד למעבידו ביחס למניות שהוקצו לו לפי סעיף 102 לפקודה ו/או הענקת אופציות מכר (PUT) לעובד ממעבידו ביחס למניות שהוקצו לו לפי סעיף 102 לפקודה, למעט הסדר כאמור המתייחס למועד הפסקת העסקה וכאשר מחיר המימוש של האופציה שניתנה לעובד הינו בהתאם לשווי שוק החברה במועד המימוש (בדיקת שווי השוק תבוצע על בסיס הערכת שווי כלכלית המבוססת על עקרונות הערכות שווי מקובלות כגון: D.C.F, מכפיל שווי מקובל וכיוצ"ב).

האמור בעמדה זו יחול על מניה או אופציה המעניקה מניה שמאפייניה הם כמתואר בעמדה זו. יתרון המס ייבחן הן על מקבל המניות והן בהיבט הניכויים של החברה המחלקת. חישוב יתרון המס יבוצע בהשוואת המס הן במועד ההקצאה והן במועד המימוש תוך השוואה לחבות המס בהתאם להוראות סעיף 102 ביחס לחבות המס לפי 3(ט) או 2(2) לפקודה.

עמדה מס' 69/2019 – אי הכרת הוצאות פחת בגין נכס שאינו בבעלות הנישום (כגון בעסקאות BOT או PFI)

נישום שבדוחותיו הכספיים הוכרו הכנסות בגין הקמה או שדרוג של תשתית ובהתאם התשתית לא נרשמה כרכוש קבוע בידיו (בהתאם להוראות פרשנות IFRIC 12 או הוראות תקן חשבונאות מספר 33), הרי שאף לצורכי מס לא יראו את הנישום כבעליו של התשתית ובהתאם לא יותרו לנישום בגין התשתית הוצאות פחת לפי סעיף 21 לפקודה והתקנות.

עמדה מס' 70/2019 – תשלום מבוסס מניות שנרשם כעסקה הונית

תשלום מבוסס מניות בו הוענקו מניות חברת האם לעובדי החברה, אשר הוצג בדוחות הכספיים כעסקה המסולקת במכשירים הוניים (קרי, ההוצאה נרשמה כנגד סעיף בהון ולא כנגד התחייבות, וגובה ההוצאה נאמד כפונקציה של שווי הוגן במועד הענקתה), ייחשב כהשקעת הון של חברת האם בחברה ולא חוב. כל תשלום שיועבר מהחברה לחברת האם כנגד אותה עסקה, ייחשב כדיבידנד (או הפחתת הון בהתאם לכללים הקבועים **בחוזר מס הכנסה 1/2018 שעניינו "סיווג ההכנסה לצורכי מס של חלוקת דיבידנד לפי סעיף 303 לחוק החברות"** (לכל דבר ועניין, ולא תשלום בעבור חוב ועל כן יש לנכות מס במקור בהתאם. לעניין זה, עסקת תשלום מבוסס מניות כמשמעותה בתקן חשבונאות ישראלי 24 או בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 2).

עמדה מס' 71/2019 – הכנסות והוצאות בגין עסקאות של גידור שאינו גידור חשבונאי

ככל שחברה ביצעה עסקת גידור שאינו גידור חשבונאי לפי IAS 39 ו/או תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 9, כך שעסקת הגידור אינן נמדדת ומוכרת באופן

מקביל ומתאים לטיפול החשבונאי בגין הנכס המגודר, הרי שאין להתיר בניכוי הוצאות או הפסדים משערוך עסקאות הגידור לשווי הוגן ומנגד לא ימוסו רווחים משיערוך העסקאות כאמור.

עמדה מס' 72/2019 – שיעור ההחזקה של תושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה בחנ"ז

בעת בחינת סיווג חברה זרה המוחזקת ע"י תושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה (להלן: "היחיד") כחברה נשלטת זרה, כהגדרתה בסעיף 75ב' לפקודה, בשנת המס שבה הסתיימה לגבי אותו היחיד תקופת ההטבות שבסעיף 14(א) (ככל שתקופת ההטבות הסתיימה במהלך שנת המס ולא בתום שנת המס), יש לראות בו כ"תושב ישראל" לצורך ההגדרה בסעיף 75ב(15) לפקודה ואין לנטרל את שיעור החזקתו בעת חישוב שיעורי ההחזקה שבידי תושבי ישראל כמצוין בסעיף 75ב(א)(ד)(1) לפקודה.

עמדה מס' 73/2019 – דיבידנד רעיוני בחנ"ז לתושב חוזר ותיק, לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר

מועד אירוע חלוקת הדיבידנד הרעיוני לפי סעיף 75ב(ב)(1) לפקודה הינו בתום שנת המס. לפיכך, הדיבידנד הרעיוני לבעל שליטה שהינו תושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה, בשנת המס שבה הסתיימה לגביו תקופת ההטבות שבסעיף 14(א) (ככל שתקופת ההטבות הסתיימה במהלך שנת המס ולא בתום שנת המס), יקבע בהתאם לגובה חלקו ברווחי החברה שנצברו באותה שנה (ולא רק ברווחים שנצמחו ממועד סיום תקופת ההטבות ועד לסוף השנה). עמדה זו תחול בשינויים המחויבים גם לגבי תושב חוזר בשנת המס שבה הסתיימה לגביו תקופת ההטבות שבסעיף 14(ג).

עמדה מס' 74/2019 – שיעור ההחזקה של תושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה בחמי"ז

בעת בחינת סיווג חברה זרה המוחזקת ע"י תושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה (להלן: "היחיד") כחברת משלח יד זרה, כהגדרתה בסעיף 75ב(א) לפקודה, בשנת המס שבה הסתיימה לגבי אותו היחיד תקופת ההטבות שבסעיף 14(א) (ככל שתקופת ההטבות הסתיימה במהלך שנת המס ולא בתום שנת המס), יש לראות בו כ"תושב ישראל" לצורך ההגדרה בסעיף 75ב(1) לפקודה ואין לנטרל את שיעור החזקתו בעת חישוב שיעורי ההחזקה שבידי תושבי ישראל כמצוין בפסקה (2) להגדרת "חברת משלח יד זרה" שבסעיף 75ב(א) לפקודה.

עמדה מס' 75/2019 – דיבידנד רעיוני בחמ"ז לתושב חוזר ותיק או לתושב ישראל לראשונה

מועד אירוע חלוקת הדיבידנד הרעיוני לפי סעיף 175ב(ד) לפקודה הינו בתום שנת המס. לפיכך, הדיבידנד הרעיוני לבעל שליטה שהינו תושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה, בשנה שבה הסתיימה לגביו תקופת ההטבות שבסעיף 14(א) (ככל שתקופת ההטבות הסתיימה במהלך שנת המס ולא בתום שנת המס), יקבע בהתאם לגובה חלקו ברווחי החברה שנצברו באותה שנה (ולא רק ברווחים שנצמחו ממועד סיום תקופת ההטבות ועד לסוף השנה).

עמדה מס' 76/2019 – חלוקת דיבידנד בפועל מחברה זרה לתושב חוזר ותיק, תושב ישראל לראשונה או תושב חוזר לאחר תום תקופת ההטבות

בעת חלוקת דיבידנד בפועל מחברה זרה לתושב חוזר ותיק או תושב ישראל לראשונה, או לתושב חוזר (להלן: "היחיד") לאחר תום תקופת ההטבות שבסעיפים 14(א) ו-14(ג) בהתאמה, לא יחול הפטור בסעיפים כאמור והיחיד ימוסה בגין הכנסתו מדיבידנד בגובה חלקו ברווחי החברה הזרה שחולקו (ולא רק בגובה הרווחים שנצמחו ממועד סיום תקופת ההטבות ועד לסוף השנה). כלומר, כל עוד לא חולק בפועל דיבידנד מחברה זרה ליחיד במהלך תקופת הטבות, לא יחול הפטור בסעיפים הנ"ל, אם החלוקה בפועל בוצעה לאחר תום תקופת ההטבות.

עמדה מס' 77/2019 – תנאי ההכנסות הפאסיביות בחברה נשלטת זרה במקרה של קבוצת חברות

בעת בדיקת סיווג ההכנסה כ"הכנסה פסיבית" כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(5) לעניין קביעת חברה נשלטת זרה בקבוצת חברות זרות (למשל חברה בת זרה וחברות נכדות זרות), במסגרת בחינת התנאים שבסעיף 75ב(א)(1)(ב), יש לבחון את סיווג ההכנסות של כל אחת מחברות הקבוצה בנפרד ולא לבחון את סיווג ההכנסות חברות הקבוצה כמכלול, בין אם עיסוקה של החברה הנבחנת בקבוצת החברות זהה לעיסוקה של חברת האם בקבוצה ובין אם לאו. קרי, אין להתעלם מעקרון היישות הנפרדת של כל חברה ויש לבחון כל הכנסה ב"ראי" החברה שהפיקה את ההכנסה ולא ב"ראי" הקבוצה כמכלול.

עמדה מס' 78/2019 – תקופת הפטור המקסימלית בנאמנות תושבי ישראל שאחד מיוצריה היה לתושב ישראל לראשונה, תושב חוזר ותיק או לתושב חוזר

כפי שנקבע בסעיף 5.4.2 לחוזר מס הכנסה 3/2016 בנושא מיסוי נאמנויות בהתאם ל"מבחן המשולב", בנאמנות שחל עליה הדין לאחר תיקון 197 לפקודה תקבע תקופת ההטבות של הנאמנות בהתאם לתקופת ההטבות של היוצר המוטב או מי מבין הנהנים המוטבים אשר תקופת ההטבות שלו הגיעה לסיומה במועד המוקדם ביותר מבין כל תקופות ההטבה של היוצר המוטב והנהנים המוטבים בנאמנות. כך למשל, בנאמנות שהפכה לנאמנות תושבי ישראל לאחר שיוצר אחד בה היה לתושב ישראל לראשונה, לתושב חוזר ותיק או לתושב חוזר, כאמור בסעיף 75(ז)ה), אין להאריך את תקופת ההטבות מעבר לתקופת ההטבות הקבועה בסעיף 14 לפקודה, גם אם במהלך תקופת ההטבות עולה או שב לישראל אחד מהנהנים. כלומר לא תיצבר תקופת הטבות נוספת חדשה מהמועד בו עלה הנהנה.

עמדה מס' 79/2019 – חלוקה לאחר תקופת הפטור שמקורה ברווחים שהופקו ונצמחו בתקופת הפטור בנאמנות קרובים שבחרה במסלול חלוקה

כל חלוקה, כהגדרתה בסעיף 75ג' לפקודה ובסעיף 2.8 לחוזר מספר 3/2016, לנהנה שהינו תושב ישראל לראשונה, תושב חוזר ותיק, תושב חוזר (להלן: "נהנה מוטב") שמקורה ברווחים פירותיים או הוניים של נאמן בנאמנות קרובים שבחרה במסלול חלוקה, לפי סעיף 75ח(ד)(2) לפקודה, שהופקו ונצמחו במהלך תקופת ההטבות, אך חולקו בפועל לנהנה מוטב לאחר תום תקופת ההטבות, תהייה חייבת במס בשיעור של 30% ללא כל הטבה.

עמדה מס' 80/2019 – החזקה באמצעי שליטה שאינם מניות לעניין חברה נשלטת זרה

הוראת סעיף 75ב לפקודה תחול גם על מי שמחזיק באחד מ"אמצעי השליטה" בחבר בני אדם שלא בדרך של החזקה במניות ובלבד שהוא מחזיק ב"אמצעי השליטה" באותו חבר בני אדם בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 75ב לפקודה. קרי, בעת בחינת תנאי החזקה בחברה נשלטת זרה כמפורט בסעיף 75ב(א)(1) (ד) לפקודה, תיכלל גם החזקה בזכות אחרת שאינה מניות, המקנה למחזיק בה את אחד מאמצעי השליטה המפורטים בסעיף 88 לפקודה.

עמדות החייבות בדיווח לשנת המס 2019 בנושא מס ערך מוסף

סעיף 131ה. לפקודת מס הכנסה מחייב כל נישום (פרט לחריגים) החייב בהגשת דוח שנתי על הכנסותיו או דוח שנתי על ניכויים, לפרט בדוח, או בתוך 60 יום ממועד הגשת הדוח, אם נקט "עמדה חייבת בדיווח". **חובת הדיווח חלה על עמדה הנוגדת לעמדה שפרסמה רשות המסים עד תום שנת המס שלגביה מוגש הדוח, ואשר פורסמה במקום נפרד באתר האינטרנט של הרשות.**

הדיווח הנדרש הוא בגין עמדה הנכללת בדוח השנתי למס הכנסה, אשר **יתרון המס** (כהגדרתו בסעיף 131ד לפקודה) **הנובע ממנה עולה על 5 מיליון ש"ח באותה שנת מס או על 10 מיליון ש"ח במהלך ארבע שנות מס לכל היותר.**

באופן דומה נקבעה חובת דיווח על נקיטת עמדה נוגדת גם לפי חוקי מיסוי נוספים כגון מע"מ ומכס. הדיווח לפי החוקים הנ"ל יחול על עמדה שיתרון המס הנובע ממנה עולה על 2 מיליון ש"ח בשנה או 5 מיליון ש"ח במהלך ארבע שנים.

אי קיום חובת דיווח – אדם שנקט בעמדה הסותרת את עמדת רשות המסים ולא דיווח כאמור לעיל – יראוהו כמי שלא הגיש את הדוח לפי סעיף 131 או 166 לפקודה, לפי העניין, ולכן ישנה חשיפה לסנקציות כגון אי התיישנות, קנסות, עיצומים כספיים, ריבית והצמדה. נזכיר גם שאי הגשת דוח לפי סעיפים 131 או 166 לפקודה מהווה עבירה פלילית אשר עלולה להביא לידי הטלת מאסר ו/או קנס.

ביום 30 בדצמבר 2019 פרסמה רשות המסים 22 עמדות חדשות לגבי שנת 2019 בתחום מס הכנסה ועמדה ראשונה בתחום מיסוי הבלו על הדלק. לא פורסמו כלל עמדות חדשות בתחומי המיסוי העקיף (מע"מ ומכס). בתחום המיסוי העקיף, ימשיכו לחול מלוא העמדות שפורסמו בשנים הקודמות.

יודגש כי עמדות אלו מתווספות לעמדות החייבות בדיווח שהתפרסמו בשנות המס 2016 עד 2018, וכי יש לדווח בדוחות לשנת המס 2019 על כלל העמדות שפורסמו בשנים 2016-2019 (סה"כ 79 עמדות: 80 עמדות בניטרול עמדה 29/2016 שבוטלה).

*

עמדה מספר 01/2016 – ניכוי מס תשומות בחברת החזקות

חברת החזקות היא חברה המחזיקה במניות של חברות אחרות ומטרתה העיקרית הינה במישור ההוני או במישור ההשקעתי, קרי הפקת הכנסות מהחברות המוחזקות על ידה בדרך של קבלת דיבידנד או מכירה של המניות בחברות המוחזקות.

לצורך השגת מטרה זו חברת החזקות מעניקה לחברות המוחזקות שירותים הכוללים שירותי ניהול ומתן אשראי.

- אי לכך, חברת החזקות זכאית לנכות מס תשומות כמפורט להלן:
- בשל תשומות כלליות, החברה זכאית לנכות מס תשומות בשיעור של 25%.
  - בשל תשומות ישירות, המשמשות לביצוע עסקאות החייבות במס, החברה זכאית לנכות עד שני שלישים (67.66%) ממס התשומות.
  - בשל תשומות ישירות, שאינן משמשות בעסקה החייבת במס, למשל, תשומות לרכישת או מכירת מניות – אין חברת החזקות זכאית לנכות כלל מס תשומות.

יצוין, כי גם על חברה, המבצעת עסקאות בנוסף ובמנותק מפעילותה כחברת החזקות, ואשר מנכה מס תשומות בשיעור גבוה יותר מהמפורט לעיל, לדווח על כך לשם בחינת שיעור ניכוי מס התשומות לו היא זכאית.

עמדה מספר 02/2016 – יבוא שירותים מחוץ לארץ

בהתאם להוראת סעיף 15(א) לחוק, ולתכלית החוק לפיה יש למסות את הצריכה של כלל השירותים בישראל, יראו שירות כניתן בישראל כאשר קיימת זיקה בין השירות לבין ישראל שמקורה בזהות של נותן השירות, זהות מקבל השירות או מיקומו הפיזי של הנכס ששוא השירות.

לפיכך, שירות ייחשב כמיובא לישראל אם הוא נצרך בפועל בישראל, נועד לצריכה בישראל, או אם הוא ניתן בקשר לנכס המצוי בישראל.

לדוגמה: שירותי ייעוץ הניתנים מחוץ לארץ לתושב ישראל בישראל, מתן שירותי אדריכלות על ידי תושב חוץ ביחס לנכס בישראל, הופעה בישראל של אמן או מתן הרצאה בישראל על ידי מרצה מחוץ לארץ – כל המקרים הנזכרים לעיל חבים במע"מ.

בהתאם לתקנה 6 לתקנות, חובת תשלום המס בשל יבוא שירות מוטלת על הקונה, זולת אם ברשותו חשבונית בשל העסקה.

ניכוי מס תשומות בשל יבוא שירות יותר בכפוף להתקיימות הוראות הדין, בין היתר, סעיפים 38 ו-41 לחוק. יובהר, כי מס ששולם בגין יבוא שירות לצריכה באזור סחר חופשי אילת, לא יותר בניכוי.

עמדה מספר 03/2016 – אי תחולת הפטור בסעיף 31(1)

לחוק בהשכרה לחבר בני אדם

השכרת נכס לחבר בני אדם (כגון, חברה, עמותה או שותפות) אינה בבחינת השכרה למגורים. שכן, חבר בני האדם עצמו אינו יכול לעשות שימוש בנכס למגורים. לפיכך, השכרה לחבר בני אדם אינה חוסה תחת הפטור ממע"מ הקבוע בסעיף 31(1) לחוק, אלא חבה במע"מ בשיעור מלא.

לעניין זה ראה, בין היתר, ע"א 07/2291 מע"מ אשדוד נגד ש.י סימון אחזקות בע"מ, פורסם בנבו.

יצוין, כי גם על עוסק, המשכיר נכס לחבר בני אדם וסבור כי השוכר (חבר בני האדם) מהווה "צינור" באופן שחל עליו הפטור ממע"מ, לדווח על כך לשם בחינת תחולת הפטור.

עמדה מספר 04/2016 – איסור ניכוי מס תשומות ברכישת דירת מגורים על ידי חברה והשכרתה למגורים

רכישת דירת מגורים על ידי חברה הרשומה כ"עוסק" על פי החוק, לרבות חברה הרשומה כאמור שלא בתחום המקרקעין, ממי שאין עיסוקו במקרקעין, מהווה "עסקת אקראי" על פי החלופה השנייה להגדרת "עסקת אקראי" בסעיף 1 לחוק. על פי תקנה 6ב(א) לתקנות, החבות במס חלה על החברה ועליה להוציא חשבונית מס עצמית ולשלם את המס הנובע מהחשבונית.

עסקת השכרת הדירה למגורים, לרבות השכרה כאמור לאורגן בחברה, הינה עסקה הפטורה ממע"מ על פי סעיף 31(1) לחוק. לפיכך, לאור סעיף 41 לחוק, החברה אינה רשאית לנכות מס תשומות בהסתמך על חשבונית המס העצמית שהוציאה בשל רכישת הדירה.

עמדה מספר 05/2016 – שיעור המס החל בשל מתן שירותים הכלולים בערך טובין הפטורים ממע"מ

בהתאם לסעיף 30(א)(5) לחוק, על שירות הניתן לתושב חוץ לגבי נכס המצוי בישראל חל מע"מ בשיעור אפס ככל שהתמורה עבור השירות כלולה בערך הטובין המיובאים שנקבע כאמור בסעיפים 129 עד 133ט לפקודת המכס, לפי העניין. כמו כן, בהתאם לסעיף 30(א)(6) לחוק חל מע"מ בשיעור אפס על שירות שניתן בקשר לשינוע טובין, אשר תמורתו מהווה חלק מערך הטובין שנקבע כאמור בסעיפים 129 עד 133ט לפקודת המכס, לפי העניין.

סעיפים אלה חלים רק במקרים בהם יבוא הטובין חב במע"מ, לרבות מרכיב השירות הנכלל בערך הטובין לצורכי מכס. לעומת זאת, כאשר המדובר ביבוא של טובין הפטורים ממע"מ, על השירותים כאמור לעיל חל מע"מ בשיעור מלא.

עמדה מספר 06/2016 – החבות במע"מ בשל תקבול המשולם לעוסק מכוח חוזה בקרות אירוע בעל אופי נזיקי או בעת הפסקת התקשרות

תקבול, המשולם לעוסק במסגרת "עסקה" כהגדרתה בסעיף 1 לחוק, לרבות מכוח חוזה הקובע כי ישולמו סכומים בקרות אירוע בעל אופי נזיקי או בעת שהופסקה ההתקשרות ב"נקודת יציאה" עליה הוסכם מראש בין העוסק ללקוח, הינו תמורה עבור עסקה (ואינו מהווה פיצוי נזיקי) ואי לכך חב במע"מ. שכן,

תקבול כאמור הינו בעל אופי מסחרי, אפשרות התרחשותו נצפתה מראש ואי לכך עוגנה בחוזה בין הצדדים, אין הוא מהווה פיצוי בגין אובדן רווחים עתידיים, ולכן מהווה תמורה במסגרת עסקה. לעניין זה ראה רת"ק 12-12-4832 תשעה מיליון (איי די איי חברה לביטוח בע"מ) נגד שטרסברג ואחיו.

עמדה מספר 07/2016 – החבות במע"מ בשל ביטול הנחה עקב הפסקת התקשרות לפני תום המועד המוסכם

במקרים בהם בחוזה ההתקשרות נקבע, כי הלקוח יקבל הנחה בכפוף להמשך ההתקשרות עם העוסק עד למועד מוסכם, וכי במידה והלקוח יפסיק את ההתקשרות לפני המועד האמור, ישיב את סכום ההנחה שקיבל בעבר, הסכומים המשולמים) מוחזרים) כאמור מהווים חלק בלתי נפרד מהתמורה עבור העסקה ולפיכך חבים במע"מ בידי העוסק.

עמדה מספר 08/2016 – אי תחולת הפטור שבסעיף 31(4) לחוק כאשר בפועל נוכח מס תשומות בשל רכישה או יבוא של נכס

סעיף 31(4) לחוק קובע פטור ממס, באופן מלא או חלקי, בהתקיים התנאים המפורטים להלן באופן מצטבר: נרכש או יבוא נכס, רכישת הנכס או יבוא הנכס היו חייבים במס, במועד הרכישה או היבוא לא ניתן היה על פי דין לנכות את מס התשומות שהוטל בשל רכישת הנכס או יבואו כאמור, כולו או חלקו. אשר על כן, במקרים בהם עוסק ניכח מס תשומות שלא כדין בגין רכישה או יבוא של נכס, והנכס נמכר בחלוף חמש שנים ומעלה ממועד ניכוי מס התשומות, לא יחול הפטור ממס על פי סעיף 31(4) לחוק בעת מכירת הנכס אלא אם כן מס התשומות הושב תוך חמש שנים ממועד הניכוי.

עמדה 09/2016 – אי תחולת הפטור שבסעיף 31(4) לחוק בעת מכירת נכס, שנרכש או יבוא על ידי עוסק במסגרת עסקה החייבת במס בשיעור אפס או במסגרת עסקה הפטורה ממס

מכירת נכס, שנרכש או יבוא על ידי עוסק במסגרת עסקה החייבת במס בשיעור אפס או במסגרת עסקה הפטורה ממס, והנכס שימש בעסקה החייבת במס, חבה במע"מ ואינה באה בגדר הפטור ממס מכוח סעיף 31(4) לחוק מן הטעם שבמקרה זה לא הוטל על העוסק מס תשומות בשל הרכישה או היבוא הנכס, וממילא הוא לא נשא במס תשומות, אשר הדין מנע ממנו לנכותו.

עמדה 10/2016 – עסקה של מתן שירות, אשר לשם ביצועה נעשה שימוש בנכס שעל פי דין לא ניתן היה לנכות מס תשומות בשל רכישתו, אינה ניתנת לפיצול ומלוא התמורה חבה במע"מ

במקרה בו נכס, אשר על פי דין לא ניתן היה לנכות מס תשומות בשל רכישתו והוא שימש במסגרת עסקה של מתן שירות החייבת במס, אינה ניתנת לפיצול, אשר על כן מלוא התמורה המשולמת עבור עסקת מתן השירות, חבה במע"מ. עם זאת, מכירת אותו נכס והשכרתו במנותק מעסקת מתן השירות, פטורה ממע"מ על פי סעיף 31(4) לחוק.

לדוגמה – עסקה של מתן שירותי שמירה ואבטחה ממונעים, הכוללת מרכיב של העמדת רכבים פרטיים לצורך מתן השירותים כאמור הינה עסקה אחת כוללת ואין להפריד בין חלקיה. על כן, מלוא התמורה המשולמת עבור עסקה זו חבה במע"מ (על אף שעל פי תקנה 14(א) לתקנות לא ניתן היה לנכות מס תשומות בשל רכישת הרכבים הפרטיים).

עמדה מספר 11/2016 – החבות במע"מ בגין תקבול המשולם לעוסק בשל פיגור בתשלום

סכום, שגובה עוסק מלקוח כהוצאות אכיפה וגביה בעקבות פיגור בתשלום על ידי הלקוח, למעט החזר הוצאות שנפסק בידי בית משפט או לשכת הוצאה לפועל, מהווה חלק ממחיר העסקה בהיותו תשלום בשל פיגור בתשלום כאמור בסעיף 27(2) לחוק, ואי לכך חב במע"מ בידי העוסק.

האמור לעיל חל גם במקרים בהם התקבול בגין הפיגור בתשלום נגבה מהלקוח על ידי נותן שירות חיצוני עמו העוסק התקשר למטרה זו, ואף אם התקבול ישמש לצורך תשלום שכר הטרחה על ידי העוסק לנותן שירות כאמור.

עמדה מספר 12/2017 – פעילות בעלת מאפיינים עסקיים בשוק ההון

יובהר כי עמדה זו מבוטלת החל מדוחות המס לשנת 2017 ואילך.

עמדה מספר 13/2017 – גמול שנקבע כשכר טרחה לבא כוח מייצג בתובענה ייצוגית

גמול, שנפסק על ידי בית משפט כשכר טרחה לבא כוח מייצג בתובענה ייצוגית, חב במע"מ בהיותו תמורה עבור עסקה של מתן שירותים משפטיים לקבוצה שבשמה מנוהלת התובענה הייצוגית. שכן, בא כוח מייצג בתובענה ייצוגית הינו שלוח של הקבוצה, אחראי על ייצוג האינטרסים של כלל חברי הקבוצה ואי

לכך חב חובת נאמנות כלפי הקבוצה לפי סעיף 17 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

לעניין זה ראה ת"צ 11-03-4263 אשל היאור בע"מ נגד חברת פרטנר תקשורת בע"מ.

לפיכך, על בא כוח המייצג בתובענה ייצוגית להוציא חשבונית מס מרכזת בשל מתן השירותים המשפטיים כאמור לחברי הקבוצה ולא לנתבע שנפסק כי ישלם את שכר הטרחה.

הלוואות לצדדים קשורים – לשנת 2020

שיעור הריבית לפי סעיף 3(ט) ו-3(י) לפקודה

1. סעיף 3(ט) לפקודה

הוראות סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה (להלן "הפקודה") קובעות כי אדם שממש זכות לרכישת נכס או שירות במחיר נמוך ממחיר השוק, או שקיבל הלוואה בלא ריבית או בריבית בשיעור נמוך משיעור הריבית שקבע לעניין זה שר האוצר בתקנות, יראו את ההפרש כהכנסה בידיו, כדלקמן:

- א. בזכות או בהלוואה שניתנו לעובד ממעבידו – כהכנסת עבודה.
- ב. בזכות או בהלוואה שקיבל אדם ממי שהוא מספק לו שירותים – כהכנסה לפי סעיף 1(2) לפקודה, אלא אם כן הוכח שניתנו ללא קשר עם השירותים שסיפק.
- ג. בזכות או בהלוואה (שפסקאות א ו-ב שלעיל אינן חלות עליה) שקיבל בעל שליטה, או קרובו, מחברה בשליטתו – כהכנסה לפי סעיף 2(4) לפקודה. בעניין זה, במסגרת תיקון 185 לפקודה (שפורסם ברשומות ביום 11.8.2011), נקבע בין היתר, כי הוראות פסקה זו לא יחולו על הלוואה שקיבל בעל שליטה שהוא חבר בני אדם שאינו חברה משפחתית או חברה שקופה. שר האוצר רשאי לקבוע את דרך חישוב ההפרש האמור ואת דרך חישובו.

תקנות מס הכנסה בדבר קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(ט) לפקודה

בתקנות לקביעת שיעור הריבית המינימלית לעניין סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה, נקבע מנגנון לעדכון שנתי של שיעור הריבית, בהתאם לשיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים שמפרסם בנק ישראל לפי ההגדרה "שיעור עלות האשראי המרבי" בסעיף 5 לחוק הסדר הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993, שפורסם לאחרונה בסמוך לפני חודש דצמבר של שנת מס קודמת.

שר האוצר פרסם ברשומות ביום 1.1.2020* את שיעור הריבית המעודכן וקבע כי שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה לשנת המס 2020 יהיה 3.49% (בשנת 2019 – 3.41%).

כחריג, נקבע בתקנה 2(ב) לתקנות, כי לגבי הלוואה שניתנה לעובד ממעביד שאינו חבר בני אדם שהעובד הוא בעל שליטה בו, שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) יהא שיעור עליית המדד, ובלבד שסך יתרות קרן ההלוואות של העובד בתקופת הזקיפה אינו עולה על 7,800 ₪ (לשנת 2019) – ליום חוזר זה טרם פורסם הסכום המעודכן לשנת 2020.

2. סעיף 3 (י) לפקודה

הוראות סעיף 3(י) לפקודה קובעות כי אדם שנתן הלוואה שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו לגבי הכנסה שלגביה היו חייבים לנהל פנקסים לפי שיטת החשבוונאות הכפולה או חבר בני אדם שנתן הלוואה, וההלוואה היא בלא ריבית או ריבית נמוכה משיעור שקבע לעניין זה שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 4(2) בידי נותן ההלוואה ובלבד שמתקיימים יחסים מיוחדים בין נותן ההלוואה לבין מקבל ההלוואה; לעניין זה: **"ריבית"**, לרבות הפרשי הצמדה; **"הלוואה"**, לרבות כל חוב שאיננו אחד מאלה:

- (1) חוב של לקוחות או חוב של ספקים בשל שירותים או נכסים;
- (2) הלוואה שנתן מוסד ציבורי, כהגדרתו בסעיף 9(2) לפקודה לשם מטרתו הציבורית;
- (3) הלוואה שהיא עסקה בינלאומית כמשמעותה בסעיף 85א;
- (4) הלוואה שאינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי, שנתן חבר בני אדם לחבר בני אדם שבשליטתו כנגד שטר הון שהונפק לתקופה של חמש שנים לפחות, ובלבד שההלוואה אינה ניתנת לפירעון לפני תום התקופה האמורה והפירעון נדחה בפני התחייבויות אחרות וקודם רק לחלוקת עודפי הרכוש בפירוק;
- (5) שטרי הון ואגרות חוב שהנפיק חבר בני אדם אחר, בתנאים הקבועים בפסקה (5) שבהגדרה "נכסים קבועים" שבתוספת ב' לחוק תיאומים בשל אינפלציה עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), שהיו נכס קבוע בידי נותן ההלוואה, לפי חוק תיאומים בשל אינפלציה, ביום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007), או שהיו נכס קבוע בידי נותן ההלוואה במועד החל בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום כ"ח באדר א' התשס"ח (5 במרס 2008), אילו הוראות חוק תיאומים בשל אינפלציה היו חלות לגבי אותה תקופה;
- (6) הלוואה שנתן אדם עד יום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007) שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו לגבי הכנסה שלגביה לא היו חייבים לנהל פנקסים לפי שיטת החשבוונאות הכפולה, והוראות פרק ב' לחוק תיאומים בשל אינפלציה לא יחולו בקביעתה;

תקנות מס הכנסה בדבר קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה

שיעור ריבית זה מתעדכן מידי שנת מס ויעמוד על 75% משיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד, הניתן על ידי הבנקים, כפי שיפורסם על ידי בנק ישראל בסמוך לפני חודש דצמבר של שנת המס הקודמת. על פי התקנות שר האוצר פרסם ברשומות ביום 1.1.2020 את שיעור הריבית המעודכן וקבע כי שיעור הריבית המינימאלי לעניין סעיף 3(י) לפקודה יהיה 2.62% לשנת המס 2020. (בשנת 2019 – 2.56%).

לגבי הלוואות במטבע חוץ – לא חל שינוי בשיעור הריבית והוא נשאר שיעור השינוי בשער החליפין של המטבע בתוספת 3%.

הפקדות מעסיק לקופות גמל לקצבה – תיקון 232 לפקודת מס הכנסה

חוזר מס הכנסה 4/2019 – רשות המסים

1. כללי

ביום 1.1.17 נכנס לתוקפו תיקון 232 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: **"תיקון 232"**, **"הפקודה"**) שהתקבל במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016. במסגרת חוזר זה יובאו עיקרי תיקון 232 לפקודה, תוך מתן הבהרות, דוגמאות והנחיות לפעולה.

2. עיקרי תיקון 232 לפקודה

2.1 הוספת סעיפים 3(ה3)(א1) ו-1(ב1) לפקודה – כללי:

במסגרת תיקון 232 לפקודה התווספו סעיפים 3(ה3)(א1) ו-1(ב1) לפקודה. לראשונה ובאמצעות סעיפים אלה קבע המחוקק תקרות לצורכי מס, ביחס להפקדות מעסיק, על חשבון "מרכיב הפיצויים" בקופות גמל לקצבה. זאת בדומה לתקרות הקיימות בפקודה ביחס למוצרים פנסיוניים נוספים, כגון הפקדות לתגמולים בקופות גמל לקצבה ולקרנות השתלמות. לצורך כך התווספו לסעיף 3(ה3) לפקודה הגדרות למונחים הבאים:

"מרכיב הפיצויים" – כמשמעותו לפי סעיף 21 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

"תקרת הפיצויים" – משכורת העובד ביום ההפקדה או 34,000 ₪ (נכון לשנת 2019), לפי הנמוך.

"תקרת השלמה לפיצויים" – הסכום המתקבל מהכפלת תקרת הפיצויים בשנות העבודה אצל אותו מעסיק, בניכוי סכומים צבורים החייבים במס ששולמו בידי כל מעסיקיו של העובד, בעד שנות העבודה כאמור.

"סכומים צבורים החייבים במס" – סכומים שנצברו במרכיב הפיצויים של עובד בקופות גמל לקצבה, אף אם נמשכו בידי העובד, אשר רואים אותם כהכנסה של העובד לפי פסקה (א1) או (ב1), במועד שקיבל אותם.

"שנות העבודה" – השנים או חלק יחסי מתוכן שבהן היה העובד מועסק.

2.1.1 סעיף 3(ה3)(א1)(א) לפקודה קובע כי סכומים ששילמו כל מעסיקיו של עובד בעבורו לקופות גמל לקצבה, על חשבון "מרכיב הפיצויים",

העולים על "תקרת הפיצויים", יראו אותם כהכנסת עבודה של העובד במועד התשלום לקופת הגמל. תקרת הפיצויים בחישוב חודשי היא מכפלת משכורתו של העובד ביום ההפקדה בשיעור ההפקדה המרבי לרכיב הפיצויים בקופות גמל לקצבה (8.33%) או 2,833 ₪, שהם 1 חלקי 12 מ"תקרת הפיצויים" (נכון לשנת המס 2019).

2.1.1.1 סכומים ששולמו לקופת גמל לקצבה על חשבון "מרכיב הפיצויים" כאמור, אשר אינם עולים על "תקרת הפיצויים", יראו אותם כהכנסת העובד במועד שבו יקבל אותם לידי.

2.1.1.2 על פי סעיף 3(ה1א)(ב) לפקודה, ההוראה בדבר זקיפת השווי לעובד לצורכי מס בגין הפקדות מעל "תקרת הפיצויים" לא תחול על הפקדות מעסיק ל"קרן ותיקה", כהגדרתה בחוק הפיקוח על קופות גמל. כלומר, יראו הפקדות אלה כהכנסה של העובד במועד שבו קיבל אותם. יובהר – במקרים בהם מופקדים לזכותו של עובד סכומים על חשבון מרכיב הפיצויים, הן לקרן הוותיקה והן לקופת גמל לקצבה, יחויב במס במועד ההפקדה ההפרש שבין מלוא סכום ההפרשות המופקדות על חשבון מרכיב הפיצויים לבין "תקרת הפיצויים" או ההפרשה שנעשתה על חשבון מרכיב הפיצויים לקרן הוותיקה, הגבוה מבניהם.

דוגמה: להלן פירוט משכורות עובד בחודש 1.2019:

מעסיק א': משכורת – 50,000 ₪

הפקדות לרכיב הפיצויים – 3,000 ₪ לקרן ותיקה.

מעסיק ב': משכורת – 10,000 ₪.

הפקדות לרכיב הפיצויים – 833 ₪ לקופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה. סכום השווי שיש לזקוף לשכר העובד בגין הפקדות המעסיק למרכיב הפיצויים בקופות הגמל לקצבה שאינה קרן ותיקה, הוא ההפרש שבין סך ההפרשות למרכיב הפיצויים בכל הקופות (3,833 ₪) לבין הגבוה מבין תקרת הפיצויים החודשית או הסכום שמופקד בקרן הוותיקה:

$$833 = (MAX 3,000, 2,833) - 3,833$$

2.1.1.3 כמו כן נקבע בסעיף 3(ה1א)(ג) לפקודה כי החל משנת המס 2018 וב-1 בינואר של כל שנת מס שלאחר מכן, יתואם הסכום הנקוב ב"תקרת הפיצויים" לפי שיעור עליית השכר הממוצע במשק, כשהוא מעוגל ל-100 ₪.

2.1.2 **סעיף 3(ה1ב) לפקודה – קביעת תקרת השלמה לפיצויים:** סעיף 3(ה1ב) לפקודה קובע כי סכומים ששולמו על ידי מעסיק לקופת גמל לקצבה, על חשבון ההשלמה לפיצויים (להלן: "סכום השלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה"), העולים על "תקרת ההשלמה לפיצויים", יראו אותם כהכנסת עבודה של העובד, במועד שבו שולמו

לקופת הגמל. סכומים ששולמו כאמור ואשר אינם עולים על "תקרת ההשלמה לפיצויים", יראו אותם כהכנסת העובד במועד שקיבל אותם.

2.1.2.1 "סכום השלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה" לעניין סעיף 3(ה3) (ב) לפקודה, יחושב על בסיס משכורת העובד, כמשמעותה לפי סעיף 22 לחוק הפיקוח על קופות גמל ביום ההשלמה – המשכורת **שבגינה שילם המעסיק לקופת גמל לקצבה** (להלן: "**השכר המבוטח**") וזאת בעד שנות העבודה אצל אותו מעסיק, בניכוי סכומים שנצברו עד אותו המועד לרכיב הפיצויים בקופות גמל.

2.1.2.2 תקרת ההשלמה לפיצויים תהיה התוצאה המתקבלת מהכפלת "תקרת הפיצויים" במספר שנות העבודה אצל אותו מעסיק, בניכוי "סכומים צבורים החייבים במס", כהגדרת מונחים אלו בסעיף 3(ה3)(2) לפקודה. דוגמאות לאופן חישוב תקרת ההשלמה לפיצויים תפורטנה בנספח המצורף לחוזר זה.

2.1.2.3 הפקדת מעסיק לרכיב הפיצויים בקופות גמל לקצבה מורכבת מהסכומים הבאים:

הפקדה עד סכום "**תקרת השלמה לפיצויים**" – אינה חייבת בשווי, ניתן לייעד לרצף קצבה או לרצף פיצויים ובכפוף להוראות הפקודה. הפקדה העולה על "**תקרת ההשלמה לפיצויים**" – חייבת בשווי במועד ההפקדה בהתאם לסעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה, הסכומים מהווים "תשלומים פטורים", כהגדרת המונח בסעיף 9א לפקודה.

2.2 סעיף 9א(א) לפקודה – "תשלומים פטורים":

בתיקון 232 לפקודה התווספה להגדרת המונח "תשלומים פטורים" פסקה (1) (ג). פסקה זו קובעת שסכומים ששולמו לקופת גמל לקצבה על ידי מעסיקו של עובד בעבורו, על חשבון מרכיב הפיצויים, שנוקפו להכנסת העובד במועד ההפקדה לפי סעיפים 3(ה3)(א1) או (ב1) לפקודה, יבואו בגדר "תשלומים פטורים".

2.3 סעיף 9(א7א)(1א) לפקודה

בתיקון 232 לפקודה התווסף סעיף 9(א7א)(1א) לפקודה, ולפיו יחול פטור ממס על סכומים שהתקבלו כמענק הון עקב פרישה, שמקורם בסכומים שנוקפו לגביהם שווי במועד ההפקדה לפי סעיפים 3(ה3)(ב1) ו-1(ב1) לפקודה.

פסקה (1) קובעת הוראה המתייחסת למיסוי הריבית והרווחים שמקורם בסכומים האמורים, ולפיה יוטל מס בשיעור הקבוע לפי סעיף 125ג(ג) (בשנת 2019 – 15%).

פסקה (2) קובעת שבכל משיכה מהקופה על ידי העובד יראו כאילו נמשכו גם ריבית ורווחים אחרים. כלומר, העובד לא יכול למשוך רק את הסכומים הנומינליים שחויבו בשווי או רק את הרווחים, אלא כל משיכה תהיה מורכבת מהסכומים שחויבו בשווי ומהרווחים שנצברו בגינם, בהתאם לחלקם היחסי.

פסקה (3) מתייחסת למצב בו העובד אינו זכאי לכספי הפיצויים שנצברו לטובתו בקופות גמל לקצבה ברכיב הפיצויים והסכומים האמורים נמשכים על ידי המעסיק ולא על ידי העובד. סכומים כאמור שהעובד חויב עליהם במס במועד ההפקדה יחויבו במס בידי המעסיק וינוכה מהם שיעור המס המרבי הקבוע בסעיף 121 לפקודת מס הכנסה, כלומר, במקרה בו המעסיק משך את כל הכספים שנצברו לטובת העובד בקופות הגמל ברכיב הפיצויים, הסכום שישאר בקופה לאחר המשיכה יהיה תוצאת מכפלת שיעור המס השולי המרבי במועד המשיכה הקבוע בסעיף 121 לפקודה בסך הסכומים שנמשכו על ידי המעסיק ושבגינם העובד חוייב בשווי במועד ההפקדה לפי סעיפים 3(ה3)(א1) ו-1(ב) לפקודה.

פסקה (4) מתייחסת לסכום המס שנוכה כאמור בפסקה (3). פסקאות (4)(א) ו-1(ב) קובעות שסכום המס כאמור יישאר בקופות הגמל ברכיב הפיצויים ויראו את הסכום האמור כאילו הופקד על ידי העובד במועד שבו נמשכו הכספים בידי המעסיק.

מס שנוכה כאמור בפסקה (3) יראו אותו כמס שנוכה כאמור בסעיף 164 לפקודה.

2.4 סעיף 9(א7א)(ב1) לפקודה

סעיף 9(בא)(ב1) לפקודה התווסף גם הוא במסגרת תיקון 232, ולפיו יחול פטור ממס על סכומים שהתקבלו כמענק הון עקב מוות, שמקורם בסכומים שנוקף לגביהם שווי במועד ההפקדה לפי סעיפים 3(ה3)(א1) ו-1(ב) לפקודה וכן על ריבית וכל רווח אחר שנובע מהסכומים כאמור.

2.5 סעיף 9(א7א)(ז1) לפקודה – רצף קצבה כבירת מחדל

סעיף 9(א7א)(ז1) לפקודה קובע כי רואים מענק הון עקב פרישה או מוות כמענק שנתקבל, גם אם נשאר מופקד בקופות הגמל, אלא אם העובד הודיע על רצונו להמשיך להשאיר את הסכומים העומדים לזכותו למטרת תשלום קצבה (להלן: "בקשה לרצף קצבה"). במסגרת תיקון 232 לפקודה נוספה פסקת משנה (ז1) ולפיה עובד שפרש והסכומים העומדים לרשותו במרכיב הפיצויים אינם עולים על 365,400 ₪ (נכון לשנת 2019) או על "תקרת הפיצויים" לכל שנת עבודה, לפי הגבוה, יראו אותו כאילו הגיש למנהל בקשה לרצף קצבה, אלא אם ביקש אחרת. לעניין זה, יראו סכומים שהם "סכום השלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה" כסכומים העומדים לזכות העובד וניתן יהיה לייעדם לקצבה. ניתן יהיה למשוך סכומי השלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה שיועדו לרצף קצבה בדרך של קבלת קצבה חודשית או בסכום חד פעמי. משיכת הסכומים כאמור בסכום חד פעמי תחשב כחרטה מרצף קצבה ולא תחשב כהיוון קצבה, וזאת בהתאם לאמור בסעיף 9א(ה)(4) לפקודה הקובע כי משיכת כספים שהופקדו ברכיב הפיצויים בקופות גמל לקצבה בלא מרכיב תגמולי המעסיק, תחשב כחרטה מרצף קצבה (לא כהיוון קצבה) ויחולו הוראות סעיף 9א(ה)(4) לפקודה.

בהקשר זה יצוין כי במקרים בהם העובד פרש לפני יום תחולת תיקון 232 והסכומים העומדים לרשותו בקופות גמל לקצבה ברכיב הפיצויים אינם עולים על 365,400 ₪ (נכון לשנת 2019) או על "תקרת הפיצויים" לכל שנת עבודה, לפי הגבוה, ובהתאם לבקשתו, יראו אותו כאילו הגיש בקשה לרצף קצבה, וזאת בהתקיים כל התנאים הנוספים הבאים:

1. העובד לא פנה בעבר למנהל או לפקיד שומה ולא ניתנו אישורים מטעם ביחס למענקי הפרישה שהועמדו לרשותו מהמעסיק.
2. במועד הגשת הבקשה לרצף קצבה העובד טרם הגיע לגיל 60.
3. מספר שנות העבודה אצל המעסיק שהפקיד בעבורו את הכספים אינו עולה על 10 שנים.
4. מקור הכספים הינו בהפקדות לקופת גמל לקצבה שהופקדו בהתאם להוראות הקבועות בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן: "**תקנות קופות גמל**") ובפרט שמדובר בהפקדות שבמקביל אליהן הופקדו לקופה כספים לרכיב התגמולים לקצבה בקופות גמל לקצבה. כך לדוגמה, האמור לא יחול על כספים שנויידו בין קופה הונית לקופה קצבתית וכן על הפקדות חד פעמיות.

3. הנחיות לפעולה

- 3.1 דין הכנסה שנזקפת לפי סעיפים 3(ה)1(א) ו-1(ב) לפקודה כהכנסת עבודה לכל דבר ועניין, דהיינו:
  - 3.1.1 לעניין שיעורי המס, לרבות מס יסף, תצטרף הכנסה זו למשכורת הכוללת של העובד ויחולו עליה תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר ותשלום מס מעסיקים), התשנ"ג-1993 (להלן: "**תקנות המשכורת**").
  - 3.1.2 על הכנסה זו יחול מס שכר, לפי העניין.
  - 3.1.3 בהתאם להוראות תקנות המשכורת יש לדווח על ההכנסה לפי סעיפים 3(ה)1(א) ו-1(ב) לפקודה, הן בדיווח החודשי בתלוש השכר והן בדיווח השנתי בטופס 126 ובטופס 106, הכל בהתאם להנחיות המנהל, כפי שיקבעו מעת לעת.
- 3.2 בטופס 106 יש לציין **לגבי כל קופה בנפרד** את הפרטים הבאים:
  - 3.2.1 **הפקדה שוטפת בקופות גמל לקצבה (בגין מרכיב הפיצויים)**
    - שם קופת הגמל.
    - השכר המבוטח לצורך הפקדות לקופה לקצבה בחודשי העבודה בגינם היו הפרשות בפועל.
    - שיעור ההפקדה.
    - סך כל סכום ההפקדה שהופקד על ידי המעסיק.

– סכום ההפקדה לקופת גמל שלא נזקף בגינו שווי בהתאם לסעיף 3(ה1)(א1) לפקודה.

– סכום ההפקדה לקופת גמל שנזקף בגינו שווי בהתאם לסעיף 3(ה3) (א1) לפקודה.

3.2.2 השלמת התחייבות לפיצויים בקופות גמל לקצבה

– שם קופת הגמל.

– השכר המבוטח לצורך הפקדות לקופה לקצבה בחודשי העבודה בגינם היו הפקדות בפועל.

– סך כל סכום ההפקדה שהופקד על ידי המעסיק.

– סכום ההפקדה לקופת גמל שלא נזקף בגינו שווי בהתאם לסעיף 3(ה3)(א1) לפקודה.

– סכום ההפקדה לקופת גמל שנזקף בגינו שווי בהתאם לסעיף 3(ה3) (א1) לפקודה.

3.3 במקרים בהם לעובד יש יותר ממעסיק אחד אשר מפקיד עבורו בקופות גמל לקצבה לרכיב הפיצויים, הסכומים שיש לזקוף כהכנסת עבודה לעובד ושיעורי המס עליהם יהיו כדלקמן:

3.3.1 המעסיק העיקרי, המנכה מס לפי תוספת א' לתקנות המשכורת, יזקוף כהכנסת עבודה סכומים העולים על התקרות הקבועות בסעיפים 3(ה3) (א1) ו-1(ב1) לפקודה.

3.3.2 מעסיק שאינו רשאי לנכות מס על פי תוספת א' לתקנות המשכורת ואשר מנכה את המס בהתאם לאישור תיאום מס, סכום התקרה לעניין סעיף 3(ה3)(א1) לפקודה יהא הסכום השנתי המפורט באישור תיאום המס וסכום התקרה לעניין סעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה יהא הסכום השנתי שמופיע באישור תיאום המס, כשהוא מוכפל בשנות הוותק.

3.4 חישוב סכום ההשלמה לפיצויים יעשה על ידי המעסיק לאחר שזה קיבל מקופות הגמל אישור על הסכומים שנצברו במרכיב הפיצויים של העובד בעד שנות עבודתו בסמוך למועד ההשלמה.

3.5 במועד הזכאות לכספי הפיצויים קופות הגמל לא ינכו מס בעת משכית הכספים שמקורם בסכומים שדווחו על ידי המעסיקים כ"תשלומים פטורים" (סכומי הקרן). עם זאת, וכאמור בסעיף 9(א7)(א1) לפקודה, על ריבית ורווחים שמקורם בסכומי ההפקדות שחוייבו במס בהתאם לסעיפים 3(ה3)(א1) ו-1(ב1) לפקודה, תנכה קופת הגמל מס בשיעור האמור בסעיף 125ג(ג) לפקודה. יובהר כי חישוב הריבית והרווחים יעשה על ידי קופת הגמל.

3.6 סכומי ההפקדות למרכיב פיצויים שחוייבו במס בהתאם לסעיפים 3(ה3)(1) ו-1(ב) לפקודה, ידווחו על ידי המעסיק בטופס 161 בחלק ח' תשלומים שחוייבו במס בערכם הריאלי. מתחת לשם המשלם יצוין

"סכומים שחוייבו במס". בנוסף, יש לצרף לטופס 161 נספח המפרט את הסכומים שחוייבו בשווי בערכם הנומינלי הכולל פירוט בדבר: שם הקופה אליה הופקדו הסכומים, חודשי העבודה שבגינם הופקדו הכספים, משכורת, השכר המבוטח, סכום הפקדה למרכיב הפיצויים וסכום ההפקדה למרכיב פיצויים שחויב בשווי לסעיפים 3(ה)3(א)1(א) ו-1(ב) לפקודה.

4. סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה – התרת ההוצאה אצל המעסיק

סעיף 17(5) לפקודה מתיר לנכות כהוצאה סכומים ששילם מעסיק, בתנאים ובשיעורים שנקבעו בתקנות קופות הגמל. הסעיף מתיר בניכוי הוצאות שהן: השתתפות שנתית סדירה בקופות גמל כמשמעותה בסעיף זה, שאושרה על ידי המנהל, סכומים ששילם מעסיק לשמירת זכויות פנסיה של עובדים, וכן כל סכום או חלק ממנו ששילם המעסיק, באישור המנהל, לקופת גמל שלא בתור השתתפות שנתית סדירה.

4.1 **תשלומים סדירים לקופת גמל לקצבה** – תשלומי מעסיק לקופת גמל לקצבה עבור רכיב הפיצויים והתגמולים לקצבה, המתייחסים לחבותו של המעסיק בשנת המס לפי השיעורים הנקובים בתקנה 19 לתקנות קופות הגמל, יותרו בניכוי בחישוב הכנסתו החייבת של המעסיק בשנת המס שבה הם שולמו על ידו במזומן לקופת הגמל.

בהקשר זה יצויין כי בהתאם לסעיף 18(א) לפקודה, תשלום ששילם מעסיק לקופת גמל בגין משכורת החודש האחרון בתוך 30 יום מתום שנת המס, ניתן לנכותו בשנת המס הקודמת אליה מתייחס הסכום.

4.2 **תשלומים שלא בתור השתתפות שנתית סדירה** – סכומי ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה, כמפורט בפסקה 2.1.2 לעיל, יותרו בניכוי בשנה שבה שולמו לקופת הגמל.

4.3 תשלומי השלמה בעבור "בעל שליטה" יותרו בניכוי כמפורט בפסקאות 4.1 ו-4.2 לעיל ובלבד שהסכום המותר בניכוי יחושב בגין תקופת ההתחייבות החל מיום 1 באפריל 1976 ואילך. הסכום שיותר בניכוי הינו בגובה מכפלת הסכום הקבוע בסעיף 32(9)(א)2 לפקודה (12,380 ₪, נכון לשנת המס 2019) או משכורת אחרונה (לפי הנמוך) במספר שנות העבודה אצל המעסיק, ובניכוי הסכומים הצבורים ברכיב הפיצויים בקופות גמל.

4.4 בסמוך למועד ההשלמה, המעסיק ימסור לפקיד השומה בו מתנהל תיק המעסיק הודעה ובמסגרתה יפרט את הסכומים שהועברו לרכיב הפיצויים בקופות גמל ואת דרך חישוב סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה.

נספח: אופן חישוב תקרת ההשלמה – דוגמאות

דוגמה 1 – אי חיוב העובד בשווי כאשר סכום ההשלמה לפיצויים אינו עולה על תקרת הפיצויים

משכורת 25,000 ₪.

השכר המובטח 20,000 ₪.

שנות עבודה – 10 שנים.

סכומים צבורים במרכיב הפיצויים בקופות גמל (להלן: "סכומים צבורים") – 170,000 ₪.

המעסיק מעוניין לבצע הפקדה חד פעמית על חשבון השלמה לפיצויים על סך 30,000 ₪.

שלב א' – חישוב "סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה":

הכפלת השכר המבוטח בתקופת העבודה:	$200,000 - 20,000 * 10$ ₪
בניכוי סכומים צבורים:	(<u>170,000</u> ₪)
סכום השלמה המירבי לפיצויים בקופות גמל לקצבה לעניין סעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה:	30,000 ₪

שלב ב' – חישוב "תקרת ההשלמה לפיצויים":

הכפלת "תקרת הפיצויים" במספר שנות העבודה:	$200,000 = 20,000 * 10$ ₪
בניכוי סכומים חייבים במס שנצברו במרכיבי הפיצויים של העובד בקופות גמל לקצבה:	(<u>170,000</u> ₪)
תקרת ההשלמה לפיצויים שאינה חייבת בשווי:	30,000 ₪

סכום ההשלמה לפיצויים אינו עולה על תקרת ההשלמה לפיצויים ולכן אין לחייב את העובד בשווי לצורכי מס בגין ההפקדה.

דוגמה 2 – זקיפת שווי לעובד כאשר סכום ההשלמה לפיצויים עולה על תקרת ההשלמה לפיצויים

משכורת 40,000 ₪.

השכר המובטח 35,000 ₪.

שנות עבודה – 10 שנים.

סכומים הצבורים – 295,000 ₪, מתוכם 5,000 ₪ מהווים סכומים צבורים שחויבו בשווי במועד ההפקדה.

המעסיק מעוניין לבצע הפקדה על חשבון ההשלמה לפיצויים על סך 55,000 ₪.

שלב א' – חישוב "סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה"

הכפלת השכר המבוטח בתקופת העבודה:	$350,000 = 35,000 * 10$ ₪
	(<u>295,000</u> ₪)
סכום השלמה המירבי לפיצויים בקופות גמל לקצבה לעניין סעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה:	55,000 ₪

שלב ב' – חישוב "תקרת ההשלמה לפיצויים":

הכפלת "תקרת הפיצויים" במספר שנות העבודה:	$340,000 = 34,000 * 10$ ₪
בניכוי סכומים חייבים במס שנצברו במרכיב הפיצויים של העובד בקופות גמל לקצבה:	(<u>290,000</u> ₪)
תקרת ההשלמה לפיצויים שאינה חייבת בשווי:	50,000 ₪

מתוך סכום ההשלמה על סך 55,000 ₪ על חשבון הפיצויים שבכוונת המעסיק להפקיד, בגין תקרת ההשלמה על סך 50,000 ₪, לא תיזקף לעובד הכנסה במועד ההפקדה לקופת הגמל לקצבה. בגין סכום ההפקדה על סך 5,000 ₪ העולה על תקרת ההשלמה, יש לזקוף לעובד שווי במועד ההפקדה.

דוגמה 3 – סכום ההשלמה לפיצויים אינו עולה על תקרת ההשלמה לפיצויים

משכורת 40,000 ₪

השכר המבוטח 35,000 ₪

שנות עבודה – 10

סכומים צבורים 295,000 ₪ מתוכם 15,000 ₪ מהווים סכומים צבורים שחויבו בשווי במועד ההפקדה. מענק פרישה נוסף שהועמד לרשות העובד בסך של 106,000 ₪ (בנוסף לסכומים הצבורים). העובד מעוניין שהמעסיק יפקיד את הסכום המירבי מתוך מענק הפרישה הנוסף בקופות גמל לקצבה.

שלב א' – חישוב "סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה"

הכפלת השכר המבוטח בתקופת העבודה:	$350,000 = 35,000 * 10$ ₪
בניכוי סכומים צבורים:	(<u>295,000</u> ₪)
סכום השלמה המירבי לפיצויים בקופות גמל לקצבה לעניין סעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה:	55,000 ₪

שלב ב' – חישוב "תקרת ההשלמה לפיצויים"

הכפלת "תקרת הפיצויים" במספר שנות העבודה:	$340,000 = 34,000 * 10$ ₪
בניכוי סכומים חייבים במס שנצברו במרכיב הפיצויים של העובד בקופות גמל לקצבה:	(<u>280,000</u> ₪)
תקרת ההשלמה לפיצויים	60,000 ₪

הסכום המרבי אותו ניתן יהיה להפקיד לרכיב הפיצויים ללא חיוב במס יהיה לפי הנמוך מבין "סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה" לבין "תקרת ההשלמה לפיצויים".

מתוך סכום המענק הנוסף בסך 106,000 ₪, סכום ההשלמה שניתן להפקיד לקופות גמל לקצבה ללא זקיפת שווי הינו בסך של 55,000 ₪. הסכום העולה על הסכום האמור יחשב כמענק פרישה במזומן ויחולו חלופות המיסוי לרבות ייעוד הסכום האמור לרצף פיצויים וזאת בכפוף לתקרה הקבועה בסעיף 9(א7) (א)(4)(א) לפקודה.

דוגמה 4 – דוגמה מסכמת

משכורת 43,000 ₪.

השכר המבוטח 40,000 ₪.

משכורת לפי חוק פיצוי פיטורים, התשכ"ג-1963 40,000 ₪.

שנות עבודה – 10 שנים.

סכומים הצבורים – 380,000 ₪, מתוכם 30,000 ₪ מהווים סכומים צבורים שחויבו בשווי במועד ההפקדה. מענק פרישה נוסף שהועמד לרשות העובד בסך של 800,000 ₪ (בנוסף לסכומים הצבורים). העובד מעוניין שהמעסיק יפקיד את הסכום המירבי מתוך מענק הפרישה הנוסף בקופות גמל לקצבה ויתרת הסכומים לרצף פיצויים.

שלב א' – חשוב "סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה"

הכפלת השכר המבוטח במספר שנות העבודה:	$400,000 = 40,000 * 10$ ₪
בניכוי סכומים צבורים:	<u>(380,000) ₪</u>
סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה לעניין סעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה	20,000 ₪

שלב ב' – חישוב "תקרת ההשלמה לפיצויים"

הכפלת "תקרת הפיצויים" במספר שנות העבודה:	$340,000 = 34,000 * 10$
בניכוי סכומים חייבים במס שנצברו במרכיב הפיצויים של העובד בקופות גמל לקצבה:	(350,000 ₪)
תקרת ההשלמה לפיצויים שאינה חייבת בשווי:	סכום שלילי

הסכום המרבי אותו ניתן יהיה להפקיד לרכיב הפיצויים ללא חיוב במס יהיה לפי הנמוך מבין "סכום ההשלמה לפיצויים בקופות גמל לקצבה" לבין "תקרת ההשלמה לפיצויים".

במקרים בהם תקרת ההשלמה המתקבלת הינה שלילית או שווה לאפס, הרי

שכל סכום ההשלמה לפיצויים בסך 20,000 חייב במס לפי סעיף 3(ה3)(ב1) לפקודה.

לבקשת העובד הסכום המירבי שניתן לייעד לקצבה בהתאם לסעיף 9(א7)(ז) לפקודה הינו בגובה מכפלת השכר המבוטח בשנות הוותק, סך של 400,000 ₪, מתוכם 50,000 ₪ "סכומים פטורים" (30,000 ₪ הפקדות שחוייבו בשווי טרם הפרישה ו-20,000 ₪ הפקדה חד פעמית שחוייבה בשווי במועד הפרישה). בנוסף, ניתן יהיה לייעד את הסכום העולה על תקרת ההשלמה לפיצויים לרצף פיצויים וזאת בכפוף לתקרה הקבועה בסעיף 9(א7)(א)(4)(א) לפקודה.

"**סכום התקרה**" סכום השווה לארבע פעמיים השכר הממוצע במשק, כהגדרתו בסעיף 3(ה3), כשהוא מוכפל במספר שנות העבודה המעסיק ממנו פרש, בצירוף הסכום הנדרש לכיסוי התחייבויות אותו מעסיק בעבור אותו עובד לפי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג – 1963.

סכום התקרה בדוגמה זו:

הכפלת ארבע פעמים השכר הממוצע במשק במספר שנות הוותק:	$10 * 4 * 10,273 = 410,920$ ₪
בתוספת חבות הפיצויים:	$10 * 40,000 = 400,000$ ₪
סה"כ סכום התקרה:	810,920 ₪

מתוך סכום התקרה על סך 810,920 ₪ יועדו לרצף קצבה 400,000 ₪ ויתרת הסכום על סך 410,920 ₪ ניתן לייעד לרצף פיצויים. סכום המענק העולה על סכום התקרה 369,080 ₪ = 810,920 - 1,180,000 יחוייב במס במועד הפרישה.

היערכות לשינויים בתוכנות הנהלת חשבונות

בעקבות המשך פיתוח הדיווח המפורט ויישום סעיף 47(א) לחוק מע"מ – הודעת רשות המיסים

בהתאם לאמור בסעיף 47(א) לחוק מע"מ, בדבר הקצאת מספרי חשבונות, ומתוך הבנה וכוונה ליישם את האמור בסעיף תוך פגיעה מועטה ככל הניתן בציבור העוסקים, הוחלט, לאחר בחינת החלופות השונות, לאמץ מודל שלא יפגע בצורת ההתנהלות הקיימת כיום, אלא לפעול להקצאת מספרי אישור לחשבונות מס בסכומים שייקבעו, מבלי לשנות את המספור הפנימי של התוכנות לניהול מערכת החשבונות.

על פי המתוכנן, עד לתום שנת המס 2020 תחול חובה ליישם את השינויים הנוגעים להפקת חשבונות מס כאמור, בהתאם להוראות שתוציא רשות המיסים בעניין.

שינויים אלו יחייבו היערכות ע"י יצרני התוכנות להנהלת החשבונות, ועל כן מצאנו לנכון להוציא הודעה מוקדמת בנושא.

עיקרי המודל:

1. המודל מתבסס על הקצאת מספר אישור לחשבונית מס מעל סכום 5,000 ₪ (לא כולל מע"מ) ויופעל בשני אפיקים:

- **אפיק אוטומטי**

באפיק זה תתבצע הקצאה אוטומטית באמצעות קישור **מזוהה אוטומטי** בין תוכנות להנהלת החשבונות לשרתי הקצאה ייעודיים (הפעלת הרכיב היישומי מתוך תכנת הנהלת החשבונות).

אפיק זה מחייב התממשקות לשירותים (services) מתוך תוכנת הנהלת החשבונות.

הרכיב יופעל **אוטומטית** ע"י תוכנת הנהלת החשבונות והפעלתו תהיה שקופה למשתמש.

מספר האישור שיוקצה ע"י שע"ם, יתווסף לרשומת החשבונית בשדה נפרד ויודפס על גבי חשבונית המס.

באפיק זה הרכיב היישומי (סרוויס) יופעל כשהוא מזוהה בפרוטוקול הזדהות אוטומטית (לא כרטיס חכם).

● אפיק ידני

באפיק זה, לאחר הזדהות דיגיטלית, העוסק יידרש להקליד חלק מפרטי החשבונית ביישום ייעודי באינטרנט לצורך הקצאת מספר אישור לחשבונית.

אפיק זה רלוונטי בעיקר לגבי עוסק שמפיק חשבוניות מס באופן ידני מתוך פנקס.

מספר האישור שיוקצה יוקלד ע"י העוסק בין שאר פרטי החשבונית בעת רישום העסקה להנהלת החשבונות.

2. השדות שישודרו על ידי תוכנת הנהלת החשבונות לשרת הייעודי הם: תאריך, מס' חשבונית מס, מס' עוסק של מקבל החשבונית, מס' עוסק של מוציא החשבונית, סכום החשבונית ללא מע"מ.

האמור לעיל יחול אך ורק על עסקאות שיבוצעו בין עוסקים, בין עוסק למוסד כספי ובין עוסק למלכ"ר.

עסקאות מול לקוחות במישור הפרטי לא יחויבו בקבלת מס' הקצאה.

3. **אימות המסמך** – ייבנה יישום אינטרנטי שיאפשר ללקוח הרשום בעסקה לוודא את פרטי החשבונית שקיבל מהספק, על פי מספר האישור שהינו חד ערכי.

4. **הדיווח המפורט** – מספר האישור שיוקצה בשני האפיקים, ידווח בשדה נוסף במסגרת הדיווח המפורט על ידי העוסק (מע"מ עסקאות) ועל ידי הלקוח (מע"מ תשומות).

אי התאמה בין מספר האישור לפרטי החשבונית יפסול את החשבונית במסגרת כללי אחוז התקינות של הדיווח המפורט.

כאמור, מסמך איפיון מפורט יפורסם במהלך שנת 2020 על מנת לאפשר היערכותכם בהתאם.

יובהר כי רשות המסים מקיימת הליך היוועצות בנושא עם לשכות המייצגים.

לשאלות /תגובות נשמח לעמוד לרשותכם בכתובת המייל: Maam47@taxes.gov.il

gov.il

שיעור מס הרכישה ברכישת דירת מגורים המהווה תחליף לדירת מגורים יחידה בקבוצת רכישה שבנייתה טרם הסתיימה

חוזר מיסוי מקרקעין מספר 2/2019 – רשות המסים

1. כללי

סעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן: "**החוק**") מטיל מס רכישה בשיעורים פרוגרסיביים על רכישת דירת מגורים, תוך מתן הקלה בשיעורי המס החלים על רכישת דירת מגורים שהיא "דירה יחידה" כהגדרתה בסעיף.

על פי הסעיף, חישוב מס הרכישה בשיעורים של דירת מגורים יחידה יחול גם על יחיד שבמועד הרכישה יש בבעלותו דירת מגורים אחרת מלבד זו הנרכשת (להלן: "**הדירה הישנה**"), שהייתה דירת המגורים היחידה שבבעלותו עד למועד הרכישה, ורכש דירה אחרת (להלן: "**הדירה החדשה**") כתחליף לדירה הישנה, זאת אם מכר את הדירה הישנה במועד הנקוב בסעיף.

לאור הגדרת "דירת מגורים" הקבועה בסעיף 9 לחוק, כשדירת המגורים נרכשה מקבלן או במסגרת קבוצת רכישה, נחשבת היא במניין הדירות של הרוכש כדירת מגורים, על אף שלא תמיד מקנה רכישה כזו אפשרות ממשית לעשות בדירה שימוש למגורים בפועל, מן הסיבה שבניית הדירה טרם הסתיימה.

במצבים בהם התארגנה קבוצת רכישה ונקלעה לקשיים בלתי צפויים המעכבים את השלמת הבניה המשותפת לפרק זמן חריג אשר אינו מקובל בענף, לעיתים נוצר צורך על ידי חברי קבוצת הרכישה, לרכוש לעצמם דירת מגורים אחרת בה יוכלו להתגורר, אולם מאחר ואין ביכולתם למכור את הדירה שרכשו בקבוצת רכישה, במועדים הקבועים בחוק והמקנים הקלה במס רכישה, חבות מס הרכישה המוטלת עליהם הינה בשיעורים הגבוהים.

ביום 28.6.18 פורסם ברשומות חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מספר 93), התשע"ח-2018 (להלן: "**התיקון או תיקון מספר 93**")* אשר מטרתו להקל על רוכש דירת מגורים, לאחר שרכישה קודמת במסגרת קבוצת רכישה נקלעה (לאחר הרכישה) לקשיים מהותיים המעביבים על האפשרות שבניית הדירה תושלם, ותאפשר שימוש למגורים.

* ס"ח התשע"ח, עמוד 715.

מטרת חוזר זה להבהיר את הוראות התיקון שיחולו ברכישת דירת מגורים החדשה כאשר בבעלות הרוכש דירת מגורים אחרת שנרכשה במסגרת קבוצת רכישה שבנייתה טרם הסתיימה.

2. המצב החוקי עובר לתיקון מספר 93 לחוק

ככלל, שיעור מס הרכישה החל ברכישת דירת מגורים קבוע בסעיף 9(ג1) (1) לחוק והחריג לו נקבע בסעיף 9(ג1)2 לחוק המקנה הקלה בשיעורי מס הרכישה לרוכש דירת מגורים שזו דירתו היחידה, כן לרוכש דירת מגורים המיועדת להיות דירתו היחידה לאחר שימכור את דירתו הישנה (להלן: "סעיף ההחלפה או סעיף ההחלפה הרגיל"), וכן לרוכש שזו לו דירה חלופית כמשמעותה בסעיף 49ה(א) לחוק.

סעיף ההחלפה מטפל במצב בו בעת רכישת דירת המגורים נשוא חישוב מס הרכישה הרוכש אינו בעלים של דירת מגורים יחידה, כיוון שבאותו זמן נתון ישנה דירה אחרת בבעלותו, שבכוונתו למכור. סעיף ההחלפה חל בשני מצבים:

מצב א' – החלפת דירת מגורים ישנה בדירת מגורים חדשה שבנייתה הסתיימה. במקרה זה נקבע בסעיף, כי הרוכש יהיה זכאי לשיעורי המס המוטבים ברכישת הדירה החדשה ובלבד שהדירה הישנה נמכרה בתוך 24 חודשים מיום רכישת הדירה החדשה (בתקופת הוראת השעה – לרכישות בין התאריכים 1.5.16 ליום 30.4.21, בתוך 18 חודשים מהמועד האמור).

מצב ב' – החלפת דירת מגורים ישנה בדירת מגורים חדשה שנרכשה מקבלן (ובנייתה טרם הסתיימה). במקרה זה נקבע בסעיף, כי הרוכש יהיה זכאי לשיעורי מס רכישה מוטבים ובלבד שהדירה הישנה נמכרה בתוך 12 חודשים מהמועד שנקבע בחוזה עם הקבלן למסירת הדירה החדשה, או בתוך 12 חודשים מהמועד שנמסרה לו בפועל, ככל שנסיבות האיחור במסירה לא היו תלויות ברוכש.

יוער בהקשר זה, כי עמדת רשות המסים הינה, שלעניין זה דין רכישת דירת מגורים במסגרת קבוצת רכישה כדין רכישת דירת מגורים מקבלן (הוראת ביצוע מיסוי מקרקעין 2/2013).

3. מצב משפטי קיים – הצורך בהקלה במקרים חריגים

סעיף ההחלפה חל כאשר דירת המגורים הישנה נרכשה במסגרת קבוצת רכישה והרוכש מבקש לרכוש דירת מגורים חדשה שבנייתה הסתיימה ובלבד שדירת המגורים הישנה נמכרה בתוך המועדים הקבועים בסעיף ההחלפה.

כעקרון, אדם שרוכש דירת מגורים שבנייתה טרם הסתיימה (מקבלן או במסגרת קבוצת רכישה), שהיא דירתו היחידה, איננו מסדיר את מגורי התא המשפחתי עד לקבלת הדירה הבנויה באמצעות רכישת דירת מגורים חדשה, כיוון שהסדרה

כזו דורשת משאבים כלכליים לשתי דירות מגורים. בדרך כלל, במקרה כזה ישתמש התא המשפחתי במגורים זמניים, כגון שכירות, כדי לתת את אותו מענה מגורים זמני הנדרש.

אדם כאמור יפנה וירכוש דירת מגורים אחרת, נוסף על דירת המגורים שרכש ובנייתה טרם הסתיימה, כאשר מתגלעים קשיים משמעותיים המעיבים על האפשרות לקבל דירת מגורים שבנייתה הסתיימה או שמרחיקים באופן ניכר אפשרות זו. לדוגמה: כאשר קבוצת רכישה אינה מתקדמת בשל קשיים מהותיים משפטיים או בירוקרטיים וכדומה.

בעוד ברכישה מקבלן, עומדת האפשרות לרוכש לבטל את העסקה לרכישת הדירה שלא מבשילה, הליך הכרוך בזמן ובמשאבים, ביטול הרכישה אינה אלטרנטיבה ממשית במקרה של קבוצת רכישה, כיוון שדורשת ביטול רב צדדי של כל חברי קבוצת הרכישה אל מול בעלי הקרקע.

4. המצב החוקי לאחר תיקון מספר 93 לחוק

מתוך מטרה לתת מענה לרוכש דירה יחידה בקבוצת רכישה שנקלעה לקשיים בלתי צפויים, הוסף לחוק במסגרת התיקון מסלול החלפה נוסף בסעיף 9(ג1) (1)(2)(ב1) לחוק (להלן: "מסלול ההחלפה החדש").

על פי מסלול ההחלפה החדש, יחיד שרכש דירה יחידה במסגרת קבוצת רכישה, יהיה זכאי לשיעורי מס הרכישה המוטבים (שיעורי מס רכישה לדירה יחידה) ברכישת דירת מגורים חדשה, אם מכר את זכויותיו בדירת המגורים הישנה (שבקבוצת הרכישה) תוך 18 חודשים ממועד השלמת בנייתה, במקרים הבאים:

4.1 כאשר דירת המגורים החדשה נרכשה לאחר חלוף 4 שנים מיום רכישת הדירה הישנה בקבוצת רכישה – ובלבד שבניית הדירה הישנה בקבוצת הרכישה לא החלה, או שהחלה הבנייה בתקופה זו והמנהל שוכנע כי קיים עיכוב מהותי אחר בהשלמת בנייתה של הדירה הישנה בקבוצת הרכישה, בנסיבות שאינן בשליטתו של הרוכש ולא היו ידועות ממועד רכישת הדירה בקבוצת הרכישה.

לעניין זה – "עיכוב מהותי" – כל עיכוב בבנייה או אירוע שאינם מקובלים ברכישת דירה במסגרת קבוצת רכישה ואינו חלק מהמהלך הרגיל של הבנייה במסגרת הקבוצה ומעיב על האפשרות להשלים את בניית הדירה בטווח הנראה לעין, לדוגמה: פשיטת רגל של הגורם המארגן, או של קבלן מבצע או בעל מקצוע משמעותי אחר שהתקשרו עם חברי הקבוצה, סכסוך משפטי בין החברים, או מול המארגן, כל תקלה או אירוע בלתי צפוי בקרקע כגון, ממצאים אשר אינם מאפשרים המשך ביצוע עבודות, וכדומה.

יובהר, כי העיכוב צריך להיות כתוצאה מקושי אובייקטיבי וקולקטיבי שאיננו תלוי בחברי הקבוצה.

כמו כן יובהר, כי ככל שדירת המגורים החדשה נרכשה לפני שחלפו 4 שנים ממועד רכישת הדירה בקבוצת הרכישה, סעיף ההחלפה החדש לא יחול כלל (גם אם שוכנע המנהל שהיה עיכוב מהותי או שבניית הדירה טרם החלה).

4.2 כאשר דירת המגורים החדשה נרכשה לאחר חלוף 6.5 שנים מיום רכישת הדירה הישנה בקבוצת רכישה – ובלבד, שלא נמסרה לרוכש החזקה בדירת המגורים הישנה שבקבוצת הרכישה עד למועד רכישת הדירה החדשה. במקרה זה, ברכישת הדירה החדשה יחול שיעור מס מוטב החל ברכישת דירת מגורים יחידה גם אם הוסרו המגבלות או הקושי שליוו את הפרויקט וכן גם אם לא ליוו את הפרויקט קשיים כלל.

סעיף ההחלפה החדש יחול בתנאים, כאמור, ובלבד שבעת רכישת הדירה הישנה בקבוצת הרכישה ובעת רכישת הדירה החדשה לא הייתה ברשותו של הרוכש דירה נוספת פרט להן.

ויודגש, הוראה זו דנה במעמד הרוכש – כבעלים של דירה יחידה או כמרובה דירות, לעניינים שדלעיל, ואין בה כדי לקבוע את זכאותו של הרוכש לפטור ממס שבח במועד מכירת הדירה הישנה. זכאות המוכר לפטור ממס שבח תיבחן בהתאם לעמידתו בתנאים המקדמיים לפטור וכן בתנאי מסלול הפטור במועד המכירה, לרבות התנאי בדבר תקופת ההחזקה הנדרשת בדירת המגורים המזכה, כהגדרתה בסעיף 49(א) לחוק – 18 חודשים.

5. הוראות מעבר

סעיף ההחלפה החדש הקבוע בתיקון יחול בתנאים, כמפורט לעיל, גם לגבי דירת מגורים חדשה שנרכשה כתחליף לדירה בקבוצת רכישה שנקלעה לקשיים, זאת אף אם נרכשה **ערב התיקון** (רכישות לפני 28.6.18). לפיכך, הוראות התיקון יחולו על דירת מגורים שנרכשה ערב התיקון, בתנאים הבאים:

- א. מועד רכישת הדירה החדשה – "ערב התיקון" – בתקופה שניתן לתקנה לפי הוראות סעיף 85 לחוק.
- ב. התקיימו כל התנאים לעמידה בסעיף ההחלפה החדש, למעט תנאי ה-4 שנים.
- ג. רכישת הדירה החדשה נעשתה על רקע קושי מהותי שהתגלה בקבוצה ולא היה ידוע במועד רכישת הדירה הישנה כך למשל, חלף זמן סביר מהרכישה ולא ניתן היתר בניה לפרויקט למרות שהתבקש (זמן סביר להוצאת היתר בניה כשנתיים מיום הגשת הבקשה) או שהחלה הבנייה וחל עיכוב מהותי, כאמור, בהשלמת בנייתה.

6. תחולה

הוראות התיקון יחולו כאשר הדירה הישנה נרכשה במסגרת קבוצת רכישה בלבד. הוראות התיקון **לא** יחולו כאשר דירת המגורים הישנה נרכשה מקבלן. יובהר, כי גם לאחר התיקון, מסלול ההחלפה הרגיל עומד לרשותו של יחיד שרכש דירת מגורים במסגרת קבוצת רכישה לפיכך, אם רכש דירת מגורים חדשה לפני שחלפו 4 שנים ממועד הרכישה של הדירה בקבוצת הרכישה יהיה זכאי לשיעורי המס המוטבים ברכישה בהתאם לתנאי מסלול ההחלפה **הרגיל** – ובלבד שימכור את הדירה הישנה תוך 24 חודשים ממועד רכישת הדירה החדשה (בתקופת הוראת השעה – 18 חודשים).

7. התיישנות

הוראות התיקון יחולו רק לגבי שומות מס רכישה שהוצאו ברכישת הדירה החדשה, שטרם חלפה לגביהן תקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 85 לחוק, כאמור.

8. הוראות לפעולה

8.1 רכישת דירת מגורים חדשה לאחר תיקון מספר 93 –

בטופס ההצהרה על רכישת הדירה החדשה, תחת פרק ו' הנושא את הכותרת "הצהרת הרוכש", נוספה האפשרות להודיע על רכישת דירה חדשה, כאמור, ובקשה להחיל על הרכישה את הוראות תיקון מספר 93 לחוק. במקרה זה, על הרוכש לצרף לדיווח אסמכתאות המעידות על מצב בניית הדירה הישנה ועל הסיבות לעיכוב בבניה.

הבקשה להחלת תיקון מספר 93 לחוק תיבחן במדור השומה במשרד האזורי, וככל שהרוכש עומד בתנאי התיקון, למעט התנאי העתידי של מכירת הדירה הישנה במועד, ישודר בשומת מס הרכישה סוג נכס 32 ואחד מסוגי החישוב הבאים:

191 – רכישת דירה חדשה בחישוב רגיל.

192 – רכישת דירה חדשה ללא תמורה.

193 – רכישת דירה חדשה עם הקלה לפי תקנה 11 לדירה יחידה.

עם שידור השומה כאמור, ולאחר שזוהה תשלום מס הרכישה לפי השומה העצמית (שאמורה לשקף את מס הרכישה לפי מדרגות לדירה יחידה) תתבצע הקפאה אוטומטית של הגביה בגין ההפרש שבין חישוב מס רכישה לפי מדרגות המס החלות על "דירת מגורים" לבין המס לפי השומה העצמית, "דירה יחידה", וזאת לתקופה של 3.5 שנים מיום רכישת הדירה החדשה.

ככל שהרוכש ימכור את הדירה הישנה בתקופת ההקפאה, באחריותו

לפנות למשרד האזורי בבקשה לתיקון שומה תוך צירוף אסמכתאות על מועד גמר הבניה והמסירה של הדירה הישנה. הבקשה תיבדק וככל שהמכירה עומדת בתנאי תיקון מספר 93 תתוקן השומה לפי מדרגות לדירה יחידה.

ככל שתידרש הקפאה מעבר ל-3.5 השנים האמורות, באחריות הרוכש לפנות למשרד האזורי בבקשה להארכת מועד ההקפאה. הבקשה תיבחן במדור השומה וככל שתאושר תתבצע ההקפאה בשאילתה 9700/934 וכן תפורט סיבת ההקפאה: "תיקון מספר 93 רכישת דירה חדשה".

רכישת דירת מגורים חדשה עובר לתיקון מספר 93 –

8.2

נרכשה דירה חדשה עובר לתיקון מספר 93 אשר עומדת בתנאי התיקון, לרבות הוראות התחולה, כאמור, והרוכש מבקש להחיל על הרכישה את הקפאת גביית יתרת מס הרכישה עד למועד העמידה בתנאי התיקון, יגיש בקשה לתיקון השומה לפי סעיף 85 לחוק. לבקשה לתיקון השומה יצורפו אסמכתאות כאמור בפסקה 8.1 לעיל.

ככל שהוראות תיקון מספר 93 חלות על רכישת הדירה החדשה, תתוקן שומת מס הרכישה לסוג נכס 32 ואחד מסוגי החישוב הבאים:

191 – רכישת דירה חדשה בחישוב רגיל.

192 – רכישת דירה חדשה ללא תמורה.

193 – רכישת דירה חדשה עם הקלה לפי תקנה 11 לדירה יחידה.

יובהר, כי ברכישות שנעשו לפני תחילת תיקון מספר 93, בהן שולם מס הרכישה, כולו או חלקו, לא יוחזר המס ששולם. אולם, יתרת המס לא תגבה עד תום תקופת ההקפאה. תשלומים ששולמו יוחזרו לאחר עמידה בתנאי תיקון מספר 93, בתוספת ריבית והצמדה כקבוע בחוק.

סוגיות בדיני עבודה

מטריית המידע

תוכן עניינים – סוגיות בדיני עבודה

59 ..... התיישנות זכויות עובד – דיני עבודה.

פסקי דין:

61 ..... העובדת תפצה את המעסיק בגין ימי מחלה שקריים ודיווחי שעות כוזבים.

64 ..... המעסיק חוייב ב-50 אלף שקל, על אף שהעובד חתם על הסכם פשרה.

66 ..... איסור תחרות בין עובד למעסיקו.

התיישנות זכויות עובד – דיני עבודה

פרק הזמן שנקבע בחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958, להגשת תביעה כספית (שאינה קשורה לתחום המקרקעין), הינו 7 שנים מיום שנוצרה עילת התביעה. יחד עם זאת, ישנם חוקים ספציפים בכלל, ו**בדיני העבודה בפרט**, שקובעים פרקי זמן קצרים יותר, דהיינו תקופות התיישנות מיוחדות ביחס לזכויות שונות, כמפורט להלן:

פיצויי הלנת שכר ופיצויי הלנת פיצויי פיטורים:

יש להפריד בין התביעה לתשלום השכר או פיצויי הפיטורים עצמם, אותם ניתן לתבוע עד 7 שנים מיום שנוצרה עילת התביעה (היום בו היה זכאי העובד לקבל את השכר או פיצויי הפיטורים הנתבעים), לבין התביעה לפיצויי ההלנה שאז חל סעיף 17 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ולפיו:

1. אם השכר / פיצויי הפיטורים שולמו באיחור, הזכות לתבוע את פיצויי ההלנה תתיישן תוך 60 ימים מיום שהעובד קיבל את השכר / פיצויי הפיטורים, אולם בית הדין האזורי לעבודה רשאי להאריך את התקופה של 60 ימים לתקופה של 90 ימים.
2. אם השכר / פיצויי הפיטורים לא שולמו כלל, הזכות לתבוע את פיצויי ההלנה תתיישן תוך שנה מהיום שבו רואים אותם כמולנים.
3. **יצוין כי כאשר מדובר בתופעה של איחור בתשלום שכר (להבדיל משכר שלא שולם כלל), שחוזרת על עצמה, קובע חוק הגנת השכר תקופת התיישנות ארוכה יותר.** אם הלין המעסיק את שכרו של העובד, או חלקו, 3 פעמים בתקופה של 12 חודשים רצופים שבתוך 3 השנים הרצופות שלאחר יום תשלום השכר שבו קשור הפיצוי, תהא תקופת ההתיישנות 3 השנים האמורות.

בדב"ע שס/2-10 מדינת ישראל נ. ברזילי ואח', נקבע כי **משהתיישנה הזכות לפיצויי הלנת שכר** לא ניתן להעניק את הסעד שנקבע בחוק כפיצוי על פיגור בתשלום שכר עבודה, ועל כן **רשאי בית הדין לפסוק ריבית והצמדה על פי חוק פסיקת ריבית והצמדה.**

חופשה שנתית

סעיף 31 לחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951 (להלן – החוק), קובע כי תקופת ההתיישנות לכל תביעה עפ"י החוק, היא שלוש שנים. סעיף 6 לחוק קובע, כי החופשה תינתן בחודש האחרון של שנת העבודה שבעדה

היא ניתנת, או במשך שנת העבודה שלאחריה, וסעיף 7 לחוק מדבר על אפשרות מוגבלת לצבירת חופשה, ולפיו לא ניתן לצבור חופשה שנתית, אך עובד רשאי, בהסכמת המעביד, לקחת 7 ימי חופשה לפחות ולצרף את היתרה לחופשה שתינתן בשתי שנות העבודה הבאות.

בע"ע 324/05 ריבה אצ'ילדייב נ' עמישב שרותים בע"מ, קבע בית הדין הארצי לעבודה, כי העילה לפדיון חופשה נוצרת עם סיום יחסי עובד-מעביד ועובד המגיש תביעתו תוך פחות משלוש שנים מיום הקמת העילה, רשאי לתבוע את מלוא דמי פדיון החופשה שהגיעו לו ביום סיום יחסי העובד-מעביד.

עם זאת, בית הדין הארצי קבע, כי החוק מאפשר לעובד לצבור חופשה עד שלוש שנים בלבד ולפיכך, זכאות עובד לפדיון חופשה תהא בגין שלוש שנות עבודתו האחרונות בלבד, המסתיימות ביום סיום יחסי עובד-מעביד.

במקרה שלעובד יש זכות לחופשה שנתית ארוכה יותר מזו שקובע החוק, מכוח חוזה / הסכם קיבוצי / צו הרחבה: לגבי חלק החופשה החוזית (החופשה העודפת על זו שקובע החוק), קיימת התיישנות רגילה של 7 שנים (הזכות לפדיון החופשה העודפת תלויה בהוראות המקור ממנו היא נובעת). כך גם במקרה שעובד זכאי לחופשה נוספת הניתנת לו כתמורה לעבודת שעות נוספות או לעבודה ביום מנוחה.

דמי הבראה

כל עוד מתקיימים יחסי עובד – מעביד, חלה תקופת התיישנות רגילה של 7 שנים. עם זאת, לאחר סיומם של יחסי עובד – מעביד, עובד יהיה זכאי לקצובת הבראה רק לגבי תקופה של עדשנתייםשלפני תום תקופת עבודתו, אם לא קיבל את קצובת הבראה עבור אותה תקופה במהלך עבודתו.

שוויון הזדמנויות בעבודה

באשר לתביעות אזרחיות הנובעות מהפרת חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, נקבעה בסעיף 14 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תקופת התיישנות קצרה של 12 חודשים מיום שנוצרה עילת התביעה.

הטרדה מינית

תביעה בשל העוולות המצוינות בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, תתיישן לאחר שחלפו 3 שנים מיום שנוצרה העילה (עפ"י סעיף 6(ג) לחוק).

לפיכך, במקרה הנ"ל, בהתחשב בתקופות ההתיישנות המנויות לעיל, עדי תוכל לתבוע ממעסיקה דמי הבראה בגין שתי שנות עבודתה האחרונות, וכן הפרשי הצמדה וריבית על השכר ששולם באיחור (ענין שבשיקול דעתו של בית הדין). מרבית תביעותיה של עדי התיישנו.

פסק דין

העובדת תפצה את המעסיק בגין ימי מחלה שקריים ודיווחי שעות כוזבים

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו סע"ש 3710-03-17

עובדת תבעה את מנכ"ל החברה שבה הועסקה בשל הליך פיטורין לא חוקי לטענתה, והופתעה כאשר השופטת קיבלה דווקא את תביעת המעסיק כנגדה, ואילו תביעתה נדחתה. בית הדין לעבודה בדק ומצא כי העובדת זייפה ימי מחלה והגישה דיווחי שעות שגויים

*

בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב התקבלה תביעה שהגיש מעסיק כנגד עובדת לשעבר. עוד קודם לכן העובדת תבעה את המנכ"ל בשל שימוע פגום, לטענתה, שערך לה טרם הפיטורין. בתביעתה אותרו ליקויים רבים ועל כן היא נדחתה. לעומת זאת, תביעת המעסיק כנגדה נמצאה כשרה והיא התקבלה. במשך כמעט עשור הועסקה העובדת כמזכירה בחברה, אך בשל התנהלות לא מקצועית פוטרה מתפקידה והובאה עובדת חדשה במקומה. העובדת בתביעתה גרסה כי השימוע שנערך לה התבצע שלא על פי החוק, אך מבדיקת בית הדין לא נמצא בו כל פסול. יחסיה עם מנכ"ל החברה היו רעועים עוד קודם לכן, מסרה החברה, ולאור התנהלותה הלא מקצועית היא זומנה לשימוע לפני פיטורין עם פרוטוקול כדין.

חוסר מהימנות בתביעת העובדת - המעסיק פעל כשורה

החברה פיטרה את העובדת כיוון שסירבה לבצע משימות שהוטלו עליה, לטענתה בשל חוסר בזמן הדרוש לטפל בהן. כמו כן התברר מעדותה כי קבעה לעצמה אילו מטלות תבצע ואילו לא, דבר שלא היה מקובל על החברה.

מהימנותה של העובדת הוטלה בספק כאשר מסרה גרסאות סותרות. בתחילה היא הודתה כי ביקשה לעבוד בחצי משרה והחברה סירבה לאשר לה זאת. לאחר מכן אמרה כי מנהל החברה כן אישר את צמצום היקף עבודתה ל-50%, דבר שהתברר כשגוי.

השופטת קבעה כי לא נמצא פגם בהתנהלות מנכ"ל החברה כשבחר לפטר את העובדת, והתהליך בוצע על פי חוק. אין למעסיק כל חובה לצמצם את היקף המשרה לבקשתם של עובדיו, הבהירה השופטת, והוא רשאי לפטר כל עובד אם מצא לנכון לעשות זאת עקב התנהלות לא מקצועית.

היות שתהליך הפיטורין בוצע על פי חוק לאחר זימון לשימוע ופרוטוקול, המשיכה השופטת וקבעה, אין לעובדת עילה לתביעת המעסיק בשל התנהלות לא הוגנת. זאת ועוד, לאחר השימוע העובדת ביקשה ימי מחלה ואף הציגה אישורים מאת רופאים לשם כך, אך התברר למעסיקה כי היא השיגה את האישורים ברמייה.

המעסיק בתביעה נגדית: העובדת ביקשה ימי מחלה אך הייתה בריאה לחלוטין

לטענת המעסיק, לאחר השימוע מסרה העובדת למנכ"ל החברה אישורי מחלה לתקופות ארוכות. ואולם, במקביל תיעדה בדף הפייסבוק שלה מה עשתה באמת בימי המחלה שניתנו לה: בילויים, טיולים ופעילויות שונות.

מוזר במיוחד היה אישור המחלה שקיבלה על כך שחלתה לטענתה בוורטיגו, התקף סחרחורת חוזר ונשנה בשל אובדן זמן ומרחב בחלל, בעוד שתועדה קופצת באנג'י. אין עוררין על כך שאדם הסובל מוורטיגו באמת ובתמים לא יבצע פעילות אקסטרים של קפיצה מגובה, הגורמת סחרחורת אף לאדם רגיל. כשעומתה מול מידע זה, טענה העובדת כי היא אכן סובלת מוורטיגו אך לא תמיד יש לה התקפים וכשמצב המחלה רגוע היא יכולה ליהנות מפעילויות שונות. לטענה זו השיבו מטעם החברה כי אם מצב המחלה היה רגוע לא היה כל צורך באישור מחלה כיוון שהייתה יכולה להגיע לעבוד כרגיל.

בעקבות צו של בית הדין לבדיקת אישורי המחלה שהביאה העובדת מרופאים שונים, עלה כי היא תמרנה בין מספר רופאים כדי לקבל אישורים כפולים. כמו כן, חלק מהאישורים הונפקו באופן רטרואקטיבי, לאחר שהחופשות כבר הסתיימו.

בכתב התביעה עורכי הדין מטעם המעסיק העלו את דאגתם באשר לקלות שבה עובדים מצליחים להנפיק אישורי מחלה ללא שום סיבה, דבר שמהווה גזל

כספי החברה באופן חד משמעי. כידוע, ימי מחלה משולמים על ידי המעסיקים, לעיתים קרובות ללא בדיקה מעמיקה ומתוך אמון בעובדים. עוד עולה מתוך בדיקת בית הדין, כי העובדת הייתה זכאית ל"שעת הורות" למשך ארבעה חודשים לאחר הלידה, אך המשיכה לדווח עליה לאורך חמש שנים. "שעת הורות" היא היעדרות מותרת מהעבודה שנעשית בתשלום לתקופה מוגבלת לאחר תקופת הלידה. המשך דיווח על "שעת הורות" מעבר לארבעת החודשים המותרים הוא עבירה על החוק.

העובדת סירבה לחפוף את מחליפתה בתפקיד ועוררה מהומה

החברה הדגישה כי מעבר לנוק הכספי שבתשלום ימי מחלה שקריים, הייתה העובדת צריכה לחפוף את מחליפתה בתפקיד עם חזרתה מהחופשה. התנהגותה פגעה בתפקוד החברה השוטף גם לאחר שחזרה מימי מחלתה לכאורה, כיוון שסירבה לחלוטין לחפוף את העובדת החדשה.

זאת ועוד, מעדותו של מנכ"ל החברה התברר כי העובדת התנהגה באופן לא מקצועי ולא מכבד ביום עזיבתה. על פי עדותו, היא הגיעה והחלה לצעוק על מחליפתה בתפקיד ולעורר מהומה. בנוסף הלכה למשטרה והתלוננה כי המנכ"ל תקף אותה, אך התיק במשטרה נסגר מחוסר אשמה וראיות.

השופטת קיבלה את תביעת המעסיק כנגד העובדת, וביטלה את תביעתה

תביעתה של העובדת כנגד המעסיק נדחתה בעקבות קביעת בית הדין כי הליך השימוע והפיטורין שלאחריו היו כחוק.

לעומת זאת, התגלתה בעיית מהימנות עמוקה שהציגה העובדת בלקיחת ימי מחלה שקריים, בדיווח "שעת הורות" לתקופה ארוכה הרבה מעל למותר ובהתנהגות לא מקצועית ולא מכבדת.

לאור כל אלה, קיבלה השופטת את תביעת המעסיק כנגד העובדת. כתוצאה מכך, היא תשלם למעסיק את כספי החברה שהושקעו בה לא כדין תוך ניצולה את אמון המנכ"ל והמערכת. סכום התשלום שנקבע הוא כ-8,000 שקלים. נוסף על כך, נקבע תשלום של עוד כ-20,000 שקלים עבור שכר טרחה לעורכי הדין שייצגו את המעסיק.

פסק דין

המעסיק חוייב ב-50 אלף שקל, על אף שהעובד חתם על הסכם פשרה

[סע"ש 22674-03-15]

בית הדין לעבודה: "על מנת לתת תוקף לכתב הוויתור, על החברה להוכיח כי העובד ידע מהן מכלול הזכויות להן הוא זכאי ועליהן הוא מוותר"

*

בית הדין לעבודה בתל אביב פסק בשבוע שעבר שאין תוקף משפטי להתחייבות עליה חתם העובד שלא לתבוע את המעסיק בתמורה לקבלת סך כ-140,000, וחיוב את המעסיק לשלם לעובד כ-50,000 שקל נוספים.

העובד הועסק במשך כ-8 שנים כבנאי בחברה המבצעת עבודות בניית פנים בבתי מגורים. לאחר סיום העסקתו, הגיש העובד תביעה נגד החברה בסך כ-580,000 שקל, במסגרתה דרש תשלום עבור שעות נוספות, דמי חופשה, שי לחג, דמי הבראה, פיצוי בגין אי הפרשה לקרן פנסיה ואי מסירת תלושי שכר, קרן השתלמות ופיצוי בגין עוגמת הנפש.

החברה טענה שכתב התביעה מהווה הפרה בוטה של הסכם הפשרה עליו חתם העובד, בו התחייב שלא לתבוע את החברה, ולכן יש לדחות את התביעה על הסף. במסגרת הסכם הפשרה קיבל העובד כ-133,000 שקל עבור סילוק מוחלט של כל טענותיו, נוסף על מענק בגובה 10,000 שקל.

העובד טען מנגד כי הוא חתם על כתב ויתור בעברית, על אף שאינו קורא וכותב עברית. בנוסף טען העובד שהוא אינו יכול לוותר על זכויות קוגנטיות להן הוא זכאי מכוח החוק.

תוקף לכתב ויתור – במקרים חריגים בלבד

בתי הדין לעבודה נוטים לתת משקל מועט לכתב ויתור עליו חותם עובד. בית הדין הארצי לעבודה פסק בעבר כי "לאור מטרתו של משפט העבודה, יש לבחון את נסיבות החתימה על כתב הוויתור, ובעיקר את המודעות של הצדדים לנאמר בו, ולתת לו משקל מה במקרים חריגים בלבד".

לפיכך, חתימה של עובד על כתב ויתור על מנת לזכות בסכומים להם הוא זכאי כתוצאה מקיום יחסי עובד-מעביד לא תיחשב לויתור אמיתי על זכויות, מבלי לבחון את נסיבות החתימה.

הפסיקה הבהירה בעבר שלכתב ויתור זה יהיה תוקף רק כאשר ברור שהעובד היה מודע לזכויותיו באופן מלא, והחליט לוותר עליהן מרצונו החופשי. זאת, כמובן, כאשר העובד אינו יכול לוותר על זכות שלא היתה ידועה לו.

לאחר שבחן את כתב הוויתור עליו חתם העובד, פסק בית הדין לעבודה כי אין לו תוקף משפטי מחייב. זאת מאחר שרוב התשלום שניתן לעובד במסגרת הסכם הפשרה הינו תוצר של זכויות קוגנטיות – שכר, דמי הבראה, כספי פיצויים ותגמולים. זכות קוגנטית היא זכות לה זכאי העובד מכוח החוק, ואין הוא יכול לוותר עליה. כך, התשלום היחיד אשר אינו קשור לזכות קוגנטית וניתן לעובד במסגרת הסכם הפשרה הינו המענק בסך 10,000 שקל.

בנוסף, המעסיק לא הוכיח שבמעמד החתימה על כתב הוויתור העובד ידע והבין מהן הזכויות הסוציאליות להן הוא זכאי. אמנם עורכי הדין של המעסיק נפגשו עם העובד והסבירו לו את תוכנו של הסכם הפשרה, והעובד חתם מרצונו החופשי, אולם אין די בכך.

"על מנת לתת תוקף לכתב הוויתור, על החברה להוכיח כי העובד ידע מהן מכלול הזכויות להן הוא זכאי ועליהן הוא מוותר", מבהיר בית הדין.

כך נפסקו לעובד פיצויים בגובה כ-7,000 שקל עבור הפרשי שעות נוספות, כ-18,600 שקל עבור דמי חופשה, כ-8,500 שקל בגין היעדר הפרשות לקרן השתלמות, כ-1,400 שקל לדמי הבראה, כ-9,200 שקל בגין הפרשות פנסיוניות, נוסף על כ-5,000 שקל בגין ליקויים בתלושי השכר.

מאחר שהחברה נימקה את המענק שקיבל העובד במסגרת הסכם הפשרה כ"אות הוקרה על פעילותו וכברכה לדרך חדשה" – נפסק שאין צורך לקזז סכום זה מהתשלומים בהם חויבה החברה כאמור.

פסק דין**איסור תחרות בין עובד למעסיקו**

תע"א 7395-08

עובד ירד למשרה חלקית על מנת לפתוח עסק עצמאי העוסק בתחום בו הוא עובד כשכיר. לאחר זמן מה, החברה המעסיקה ביקשה מהעובד לחזור ולעבוד במשרה מלאה. כתוצאה מכך, באו יחסי הצדדים לכדי סיום. האם מדובר בהתפטרות או פיטורים? כמו כן, האם העובד המתפטר\מפוטר זכאי לפיצויי פיטורים? מדובר בתביעה לתשלום פיצויי פיטורים אשר הוגשה על ידי אישה שעבדה בחברה לעיצוב אתרי אינטרנט. התובעת, אשר הייתה מועסקת בחברה הנתבעת במשך כחמש שנים, טענה כי היא זכאית לפיצויי פיטורים בשל התפטרותה בגין הרעה בתנאי העסקתה. לעומת זאת, בחברה טענו כי מדובר בהתפטרות על מנת לפתוח עסק עצמאי, ומהלך זה אינו יכול לזכות את התובעת בפיצויי פיטורים. כאמור, התובעת הועסקה במשך כחמש שנים כעובדת במשרה מלאה בחברה. בינואר 2008 חל שינוי בתנאי העסקתה והיא "ירדה" לשלושה ימים בשבוע בלבד. השינוי בהיקף העבודה נבע מרצונה של התובעת להקדיש את עיקר זמנה להפעלת עסק עצמאי אשר עוסק בפעילות בתחום עיצוב אתרי האינטרנט (דהיינו, הענף בו פועלת הנתבעת). הצדדים היו חלוקים בעניין זה, האם ההפחתה במשרה נעשתה בהסכמה, אם לאו.

התובעת טענה, כמובן, כי מדובר במהלך אשר נעשה בהסכמה והנתבעת חזרה בה ללא סיבה מהסכמה זו. הנתבעת, לעומת זאת, טענה כי הסכמתה לשינוי הייתה מותנית בשורה של תנאים, ולאחר שהתובעת לא עמדה בהם, היא ביקשה ממנה לשוב ולעבוד במשרה מלאה.

התחילה בעסק העצמאי תוך כדי היותה שכירה

בית הדין לעבודה קבע כי דין תביעתה של העובדת לשעבר להידחות. בפסק הדין נכתב כי הרושם הכללי אשר התקבל ממכלול הראיות היה כי התובעת ביקשה להביא למעשה לסיומם ההדרגתי של יחסי העבודה.

דהיינו, התובעת הייתה מעוניינת (מרצונה) להפחית את שעות עבודתה בנתבעת בשל שאיפתה לפתוח בדרך חדשה במסגרת העסקה העצמאי אשר הוקם על ידה. זאת ועוד, התובעת החלה בפעילות העסק העצמאי, ללא אישור מעסיקתה, בעוד היא שכירה, וזאת כאשר היא אף משתמשת בשירותיו של אחד מעובדי הנתבעת (והכול ללא ידיעת המעסיקה). יצוין כי מדובר במהלכים אשר היו מנוגדים באופן בוטה לסעיפי ה"אי תחרות" וה"שמירה על סודיות" עליהם חתמה התובעת בחוזה עבודה עם תחילת העסקתה.

זאת ועוד, הוכח כי הנתבעת לא הייתה יכולה להביא לסיום העסקתה של התובעת באופן מוחלט, וזאת מפאת מרכזיות תפקידה של העובדת והתחייבויות קודמות כלפי לקוחות בהן התובעת טיפלה. דהיינו, התובעת למעשה "תפסה בכוח" את הנתבעת ו"ניצלה" כביכול את מעמדה. אך מאי, הנתבעת הסכימה להפחית בהיקף המשרה רק בכפוף לשורה של תנאים אשר עיקרם היה איסור תחרות עימה במסגרת העסק העצמאי. התובעת לא עמדה בתנאים אלה.

התובעת התחרתה במעסיקתה

במילים אחרות, בית הדין קבע כי התובעת לא הייתה רשאית להפחית את תנאי העסקתה, ומקביל לנהוג כרצונה תוך התעלמות מהתנאים אשר ביססו את הסכמת הנתבעת למהלך. כמו כן, צוין כי התובעת יצרה כלפי הנתבעת מצגים מטעים ולא עמדה בחובת הגילוי לה היא הייתה מחויבת מעצם קיומם של יחסי העבודה. לסיכום, בית הדין דחה את תביעת פיצויי הפיטורים בשל העובדה כי הוכחה תחרות תוך כדי עבודה.

דחיית תביעה בגין תחרות במעסיק איננה סוגיה חדשה. בית המשפט העליון, בעש"מ 5205/01 פרנס נ' יושב ראש רשות השידור, עמד על סוגיה זו. "במצב כזה (עיסוק שכיר בעסק עצמאי המתחרה עם המעביד), מערכת השיקולים העומדת ביסוד ההכרעה היא שונה מזו הקיימת כאשר מדובר בהיתר לעבודה פרטית במקביל להמשך העבודה במקום עבודה נתון. מערך האיזונים שונה, והנטייה לכבד את ההגבלות שמטיל המעביד על חופש העיסוק תגבר.

למשל, אין לטעון כי איסור על עבודה פרטית מוציא את העובד כליל מחוג העבודה או מונע ממנו אפשרות להגשמה עצמית ולביטוי כישרונותיו. איסור כזה אף לא מותיר את העובד בלא אפשרות להשתכר ולפרנס עצמו, שהרי הוא ממשיך להתפרנס מכוח עבודתו הראשית".

טבלאות מידע

מטריית המידע

תוכן עניינים – טבלאות מידע

71	שיעורי מס הכנסה על הכנסות של יחידים, נקודות זיכוי ו"הנחות סוציאליות" בשנת 2020
71	• א. תקרות ההכנסה ושיעורי המס מיגיעה אישית.
72	• ב. נקודות זיכוי וקיצבה (בש"ח).
73	• ג. הנחות סוציאליות.
74	נתונים שונים לתיאום הוצאות
74	• 1. הוצאות שונות.
74	• 2. קרן השתלמות.
75	• 3. הוצאות נסיעה לחו"ל.
76	דמי ביטוח לאומי – ממעבידים
76	• א. עובדים שכירים.
78	• ב. עובדים "תושבי חוץ" – שיעורי דמי הביטוח (באחוזים).
79	גביית דמי ביטוח לאומי – מ"לא שכירים"
80	מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951)
85	מדד תשומה בבנייה למגורים (לפי בסיס אפריל 1975)
88	שערי חליפין יציגים – ממוצעים חודשיים
88	• א. שער השקל ביחס לדולר.
90	• ב. שער השקל ביחס לאירו.
92	תוספת יוקר
92	• מה-3/1990 עד היום.
93	שיעורי ריבית
93	• 1. ריבית בבנקים.
93	• 2. שיעורי הריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה.
94	• 3. הריבית הבסיסית החודשית מפברואר 1999 (פריים רייט).
96	• 4. ריבית החשב הכללי.

שיעורי מס הכנסה על הכנסות של יחידים, נקודות זיכוי ו"הנחות סוציאליות" בשנת 2020

בהתאם לפקודת מס הכנסה, שיעורי המס על הכנסות של יחידים, נקודות הזיכוי וההנחות הסוציאליות בשנת 2020 הינם כדלקמן:

א. תקרות ההכנסה ושיעורי המס מיגיעה אישית*

לשנת המס 2020				שיעור המס (%)
שנתי		חודשי		
מס מצטבר	הכנסה שנתי	מס מצטבר	הכנסה חודשית	
7,596	75,960	6,330	6,330	10
12,216	108,960	1,018	9,080	14
25,416	174,960	2,118	14,580	20
46,546	243,120	3,879	20,260	31
138,526	505,920	11,544	42,160	35
206,995	651,600	17,250	54,300	47
-	מעל 651,600	-	מעל 54,300	50

לשנת המס 2019				שיעור המס (%)
שנתי		חודשי		
מס מצטבר	הכנסה שנתי	מס מצטבר	הכנסה חודשית	
7,572	75,720	6,310	6,310	10
12,175	108,600	1,015	9,050	14
25,327	174,360	2,111	14,530	20
46,420	242,400	3,868	20,200	31
138,106	504,360	11,509	42,030	35
206,350	649,560	17,196	54,130	47
-	מעל 649,560	-	מעל 54,130	50

מדרגות המס על הכנסות שאינן מיגיעה אישית (ראה בעמוד הבא).

* על הכנסות הנחשבות כהכנסות מיגיעה אישית, ועל הכנסה חייבת של יחיד, שמלאו לו 60 שנה בשנת המס. לגבי הכנסות אחרות – פרט לדיבידנדים, ריבית והכנסות מועדפות שנקבע להן שיעור מס מוגבל.

מדרגות המס על הכנסות שאינן מיגיעה אישית

לשנת המס 2020				שיעור המס (%)
שנתי		חודשי		
מס מצטבר	הכנסה שנתית	מס מצטבר	הכנסה חודשית	
75,367	243,120	6,281	20,260	31
167,347	505,920	13,946	42,160	35
235,817	651,600	19,651	54,300	47
-	מעל 651,600	-	מעל 54,300	50

לשנת המס 2019				שיעור המס (%)
שנתי		חודשי		
מס מצטבר	הכנסה שנתית	מס מצטבר	הכנסה חודשית	
75,144	242,400	6,262	20,200	31
166,830	504,360	13,903	42,030	35
235,074	649,560	19,590	54,130	47
-	מעל 649,560	-	מעל 54,130	50

ב. נקודות זיכוי וקיצבה (בש"ח)

הסכום בשנת המס 2019	הסכום החודשי מ-1.1.2020	הסכום לשנת המס 2020	
-	219	-	נקודת זיכוי לחודש
2,616	-	2,628	נקודת זיכוי לשנה

ג. הנחות סוציאליות

הסכום לשנת 2019 כולה בש"ח	הסכום החודשי מ-1.1.2020 בש"ח	הסכום לשנת המס 2020 כולה בש"ח	
105,600	8,800	105,600	1. "הכנסה מזכה" (לפי סעיפים 47 ו-45א) - לגבי הכנסות עבודה
148,800	12,400	148,800	- לגבי הכנסות שאינן מעבודה
264,000	22,000	264,000	הכנסה נוספת בהתאם לסעיף 47(א)5)
211,200	17,600	211,200	תקרת ההכנסה בהתאם לסעיף 45א(ה)
2,040	-	2,040	רצפת התשלום המזערי המזכה בזיכוי של 25%
23,112	1,978	23,736	2. תקרת ההפרשות החודשית של מעביד לקיצבה שאינה חייבת במס בידי העובד לפי סעיף 3(ה) - 7.5% מ-26,378 ש"ח
12,380	-	12,420	3. תקרת סכום מענק פרישה פטור (סעיף 9(א7)א) - לשנת עבודה
24,770	-	24,840	4. תקרת סכום מענק מוות פטור (סעיף 9(א7)ב) - לשנת עבודה
12,380	-	12,420	5. סכום מענק מוות לבעלי שליטה - בעד שנות עבודה עד 31.12.1975 - הראוי לניכוי (סעיף 32(9)ב) - לשנת עבודה (לסכום זה מתוסף הסכום שבו חוייבו שאירי העובד במס)
12,380	-	12,420	6. הפרשות לפיצויים ולקיצבה בשל בעלי שליטה (סעיף 32(9)א)
101,760	8,510	102,120	7. "קיצבה מזכה" חודשית כמשמעותה בסעיף 9א(א) - שעד 52% (אשתקד 49%) ממנה פטורים ממש

נתונים שונים לתיאום הוצאות

1. הוצאות שונות

הערות	תקרה לכל שנת מס		סוג ההוצאה
	2020	2019	
	80% מההוצאות שהוצאו לכיבוד*		כיבודים במקום העסק
אם המתנה ניתנה בחו"ל עד \$15	330 ש"ח	210 ש"ח	מתנות לספקים ולקוחות בשל קשר עסקי
עפ"י חוזר מ"ה	220 ש"ח	210 ש"ח	מתנות לעובדים לרגל אירוע אישי
לפי הנחיית הנציבות לא יעלה הניכוי על מחצית מהכנסתו החייבת של העובד לפני הניכוי	330 ש"ח	330 ש"ח	הוצאות שהייה בארץ לעובד המזומן מחו"ל (ליום)

2. קן השתלמות

מעמד	הכנסה קובעת
עצמאי**	הכנסתו החייבת מעסק או משלח יד (לפני הניכוי לקרן השתלמות) ועד סכום של 265,000 ש"ח בשנה (בשנת המס 2019 – 264,000 ש"ח)
שכיר***	13,400 ש"ח לחודש לינואר 1997 13,900 ש"ח לחודש לתקופה פברואר עד יולי 1997 14,000 ש"ח לחודש לתקופה אוגוסט 1997 עד יולי 1998 14,400 ש"ח לחודש לתקופה אוגוסט 1998 עד דצמבר 1998 15,400 ש"ח לחודש החל מחודש ינואר 1999 עד פברואר 2004 15,712 ש"ח לחודש החל מחודש מרץ 2004
קיבוץ (החל מיום 1.1.2020)	הכנסתו החייבת של הקיבוץ (לפני הניכוי לקרן השתלמות) ועד סכום של 265,000 ש"ח בשנה, מוכפל במספר חברי הקיבוץ שבעבורם משלם הקיבוץ קרן השתלמות (בשנת המס 2019 – 264,000 ש"ח)

* הוצאות כיבודים במקום העסק: החל מיום 1.1.2000 (ק"ת 6038, מיום 31.5.2000):

מקום עיסוק – מקום שבו מנהל הנישום, דרך קבע את עיסוקו.

הוצאות כיבוד יותרו כדלקמן: 80% מההוצאות שהוצאו לכיבוד קל במקום העיסוק של הנישום, לעניין זה, "כיבוד קל" – שתייה קרה או חמה, עוגיות וכיוצא באלה. לפי דברי ההסבר של רשויות המס:

(א) כ"כיבוד קל" ייחשבו שתייה קרה וחמה, עוגיות וכיו"ב פרטי מזון קלים הניתנים לאורח, המבקר במקום העסק לצרכים עסקיים. לא יכללו בגדר "כיבוד" ארוחות הניתנות לאורח – גם לא ארוחות עסקיות. על ארוחות יחולו הוראות תקנה 3 הקובעת כי לא יותר ניכוי הוצאות בשל אירוח בארץ, למעט ניכוי הוצאה סבירה לאירוח אדם מחו"ל.

(ב) על אף הקביעה הברורה כי 80% מההוצאות הכיבוד מותרים בניכוי, עדיין עומדת לפקיד השומה הסמכות לבחון מקרים בהם הוצאות הכיבוד נראות מופרזות, כמו למשל לעומת מחזור או לעומת הוצאות העבר.

** לגבי עצמאי, יותר ניכוי מקסימלי של 4.5%, (עד וכולל 2016 ובתנאי שיפורש תחילה 2.5% מההכנסה הקובעת).
*** לגבי שכיר, שהינו חבר בעל שליטה בחברת מעטים – לפי ההתניה לניכוי ההוצאה בשל תשלומי המעביד, הכלולה בסעיף (517) לפקודה, יש חובה לתשלום נוסף של העמית בגובה של שליש לפחות מהסכום ששילם המעסיק. דהיינו, כדי שההפרשה לקרן השתלמות תוכר כהוצאה בשיעור מקסימלי של 4.5% מהמשכורת הקובעת, יש צורך בתשלום מקביל של 1.5% של העמית.

3. הוצאות נסיעה לחו"ל

ההגבלה	פירוט ההוצאה
א. הוצאות לרכישת כרטיסי טיסה:	
מותרות מלוא ההוצאות	(1) במחלקת תיירים או עסקים
מותרות ההוצאות עד לגובה מחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה	(2) במחלקה ראשונה
ב. הוצאות לינה ("הוצאות לינה מוכרות"):	
מותרות מלוא ההוצאות אך לא יותר מ-\$289 ללינה (בשנת המס 2019 - \$284)	(1) בנסיעה שכללה עד וכולל 90 לינות: (א) 7 לינות ראשונות
עד וכולל \$127 ללינה - מותרות מלוא ההוצאות. מעל \$127 ללינה - מותרות הוצאות בשיעור 75% מהן אך לא פחות מ-\$127 ללינה ולא יותר מ-\$217 (בשנת המס 2019 - \$125 ו-\$213 בהתאמה)	(ב) מהלינה השמינית ואילך
מותרות מלוא ההוצאות אך לא יותר מ-\$127 ללינה (בשנת המס 2019 - \$125 ללינה)	(2) בנסיעה שכללה יותר מ-90 לינות (לעניין מנין מספר הלינות - שתי נסיעות או יותר שביניהן היתה שהייה רצופה בישראל של פחות מ-14 יום - ייחשבו לנסיעה אחת).
ג. הוצאות שהייה אחרות:	
עד \$81 לכל יום שהייה (בשנת המס 2019 - \$80)	(1) אם נדרשו הוצאות לינה
עד \$136 לכל יום שהייה (בשנת המס 2019 - \$133)	(2) אם לא נדרשו הוצאות לינה
ד. הוצאות חינוך בחו"ל בשל ילדים:	
עד \$725 לחודש לכל ילד (הנציב רשאי לאשר יותר בהתחשב במקום המגורים ובתנאי הלימוד) (בשנת המס 2019 - \$711)	שטרם מלאו להם 18 שנים בשנת המס - אם השהייה בחו"ל היתה בתקופה רצופה העולה על 10 חודשים
ה. הוצאות שכירת רכב בחו"ל	
הוצאות השכירות בפועל אך לא יותר מ-\$64 ליום (החל משנת המס 2019 - \$62)	
ו. הוצאות עסקיות אחרות כגון:	
מותרות מלוא ההוצאות כנגד קבלות	טלפונים, אירוח ספקים או לקוחות

הערות:

- (א) הוצאות הלינה יותרו על סמך קבלות נאותות. הוצאות שהייה אחרות יותרו - לפי הבהרות נציבות מס ההכנסה - ללא צורך בקבלות.
- (ב) לפי הבהרות הנציבות, הגבלת התרת הוצאות שכירת רכב בחו"ל עד - \$64 ליום (סכום לשנת המס 2020), מתייחסת לא רק לדמי השכירות אלא כוללות את כל הוצאות הרכב, לרבות דלק, שירותים וכלל הוצאה אחרת. עמדה זו אינה משתמעת במפורש מנוסח התקנות. כמו כן, ראוי לציון כי לא ברור אם הגבלת הניכוי מתייחסת לרכב או למשתמש.
- (ג) על מי שטס במחלקה הראשונה להצטייד במידע על מחיר כרטיס של טיסה במחלקת העסקים באותה טיסה, שהוא המחיר לפיו תותר לניכוי ההוצאה.
- (ד) תותר תוספת של 25% מההוצאות המותרות בניכוי (כולן או חלקן), בנסיעות לארצות המנויות להלן: אוסטרליה, אוסטרליה, איטליה, איסלנד, אירלנד, אנגולה, בלגיה, גרמניה, דובאי, דנמרק, הולנד, הונג-קונג, הממלכה המאוחדת (בריטניה), טיוואן, יוון, יפן, לוקסמבורג, נורווגיה, ספרד, עומאן, פינלנד, צרפת, קאטר, קוריאה, קמרון, קנדה, שבדיה, שווייץ.

דמי ביטוח לאומי – ממעבידים

החל מיום 1.1.2016 ועד 30.6.2016	החל מיום 1.7.2016 ועד 30.11.2016	החל מיום 1.1.2017 ועד יום 30.11.2017	החל מיום 1.12.2017 עד יום 31.12.2017	החל מיום 1.1.2018 עד יום 31.12.2018	החל מיום 1.1.2019 עד יום 31.12.2019	החל מיום 1.1.2020	בסיס ההכנסה (ש"ח)
43,240	43,240	43,240	43,240	43,370	43,890	44,020	מקסימום ההכנסה לתשלום משכר העובד
4,650	4,825	5,000	5,300	5,300	5,300	5,300	מינימום ההכנסה לתשלום
186	193	200	212	212	212	*212	מינימום ההכנסה ליום*
5,678	5,678	5,804	5,804	5,944	6,164	6,331	בסיס ההכנסה לתשלום דמי ביטוח מופחתים

* לעובד המועסק שבוע עבודה בן 6 ימים (שכר המינימום החודשי מחולק ב-25). לעובד המועסק שבוע עבודה בן 5 ימים, 244.62 ש"ח.

א. עובדים שכירים

להלן טבלת שיעורי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח בריאות עבור עובדים שכירים, החל מיום 1.1.2019 (באחוזים)

עדכון דמי ביטוח לאומי למעסיקים בענף נפגעי עבודה החל מ-1.1.2019: עפ"י חוק "ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להגשת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019) התשע"ח 2018 נקבע חיוב חדש, נוסף לדמי ביטוח לאומי וזאת בשיעור של 0.1% לגבי המעסיק משכר העבודה של עובד שכיר (החיוב לא יוחל על שכר עצמאים). החיוב ייגבה החל מינואר 2019 וזאת בהוראת שעה ל-5 שנים, בהתאם להוראות החוק.

מלא			מופחת			
מעסיק	עובד	סה"כ	מעסיק	עובד	סה"כ	
טור 1						
7.60	12.00	19.60	3.55	3.50	7.05	עובד תושבי ישראל שמלאו להם 18 שנה וטרם הגיעו לגיל פרישה
טור 2						
7.38	11.79	19.17	3.51	3.49	7.00	בעלי שליטה בחברת מעטים שמלאו להם 18 וטרם הגיעו לגיל פרישה
טור 3						
בטור זה יש לדווח על יתר העובדים שהם תושבי ישראל ואינם כלולים בטור 1 ועל בעלי שליטה שאינם כלולים בטור 2						

א. עובדים שכירים (המשך)

מלא			מופחת			
מעסיק	עובד	סה"כ	מעסיק	עובד	סה"כ	
טור 3 (המשך)						
2.12	5.00	7.12	0.48	3.10	3.58	אישה וגבר מעל גיל הזכאות שנעשו לראשונה תושבי ישראל מעל גיל 62
2.06	5.00	7.06	0.47	3.10	3.57	בעלי שליטה בחברת מעטים
2.95	7.28	10.23	0.82	3.24	4.06	אישה וגבר מתחת לגיל הפרישה שנעשו לראשונה תושבי ישראל מעל גיל 62
2.47	5.35	7.82	0.55	3.12	3.67	אישה בין גיל הפרישה לגיל הזכאות שנעשתה לראשונה תושבת ישראל מעל גיל 62
2.31	5.14	7.45	0.52	3.11	3.63	גבר בין גיל הפרישה לגיל הזכאות שנעשה לראשונה תושב ישראל מעל גיל 62
2.12	5.00	7.12	0.48	3.10	3.58	מבוטחים המקבלים קצבת נכות יציבה מעבודה בשיעור 100%, או קצבת נכות כללית יציבה בשיעור 75% ומעלה או קצבת נכות כללית בלתי יציבה בשיעור 75% ומעלה לתקופה רצופה של שנה אחת לפחות
2.06	5.00	7.06	0.47	3.10	3.57	בעלי שליטה בחברת מעטים
6.96	9.86	16.82	3.25	3.37	6.62	נשים וגברים בין גיל פרישה לגיל הזכאות לקצבת אזרח ותיק שאינם מקבלים קצבת אזרח ותיק
6.90	9.86	16.76	3.24	3.37	6.61	בעלי שליטה בחברת מעטים
2.12	-	2.12	0.48	-	0.48	מי שטרם מלאו לו 18 שנה
2.06	-	2.06	0.47	-	0.47	בעל שליטה בחברת מעטים
2.12	-	2.12	0.48	-	0.48	נשים וגברים המקבלים קצבת א. ותיק מהמוסד
2.06	-	2.06	0.47	-	0.47	בעלי שליטה חברת מעטים
7.60	7.00	14.60	3.55	0.40	3.95	חיילים בשרות סדיר
7.38	6.79	14.17	3.51	0.39	3.90	בעלי שליטה בחברת מעטים
7.60	7.00	14.60	3.55	0.40	3.95	תושב זר ממדינת אמנה

לתקופה מיום 1.1.2016 ועד 31.12.2018

מלא			מופחת			
מעסיק	עובד	סה"כ	מעסיק	עובד	סה"כ	
טור 1						
7.50	12.00	19.50	3.45	3.50	6.95	עובד תושב/ת ישראל שמלאו לו 18 שנה וטרם הגיע לגיל פרישה
טור 2						
7.28	11.79	19.07	3.41	3.49	6.90	בעלי שליטה בחברה שמלאו להם 18 וטרם הגיעו לגיל פרישה

א. עובדים שכירים (המשך)

מלא			מופחת			
מעסיק	עובד	סה"כ	מעסיק	עובד	סה"כ	
טור 3						
בטור זה יש לדווח על יתר העובדים שהם תושב/ת ישראל ואינם כלולים בטור 1 ועל בעלי שליטה שאינם כלולים ב-טור 2						
2.02	5.00	7.02	0.38	3.10	3.48	אישה וגבר מעל גיל הזכאות לקצבת זקנה ושאינם מקבלים קצבת זקנה
1.96	5.00	6.96	0.37	3.10	3.47	בעלי שליטה
1.85	5.00	6.85	0.38	3.10	3.48	אישה וגבר שנעשו לראשונה "תושבי ישראל" מעל גיל 62
2.02	5.00	7.02	0.38	3.10	3.48	מבוטחים המקבלים קצבת נכות יציבה מעבודה בשיעור 100%, או קצבת נכות כללית יציבה בשיעור 100% או קצבת נכות כללית בלתי יציבה בשיעור 100% לתקופה רצופה של שנה אחת לפחות
1.96	5.00	6.96	0.37	3.10	3.47	בעלי שליטה
6.86	9.86	16.72	3.15	3.37	6.52	נשים וגברים בין גיל פרישה לגיל הזכאות לקצבת זקנה שאינם מקבלים קצבת זקנה
6.86	9.86	16.44	3.14	3.37	6.51	בעלי שליטה
2.02	–	2.02	0.38	–	0.38	מי שטרם מלאו לו 18 שנה
1.96	–	1.96	0.37	–	0.37	בעל שליטה
1.85	–	1.85	0.38	–	0.38	נשים וגברים המקבלים קצבת זקנה מהמוסד
1.96	–	1.96	0.37	–	0.37	בעלי שליטה
7.50	7.00	14.50	3.45	0.40	3.85	חיילים בשרות סדיר
7.28	11.79	19.07	3.41	0.39	3.80	בעלי שליטה

ב. עובדים "תושבי חוץ" – שיעורי דמי הביטוח (באחוזים)

מלא			מופחת		
מעביד	עובד	סה"כ	מעביד	עובד	סה"כ
2.65	0.87	3.52	0.59	0.04	0.63

גביית דמי ביטוח לאומי – מ"לא שכירים"

2017	2018	2019	2020	תאור
9,673	9,906	10,273	10,551	שכר ממוצע (ש"ח)
5,804	5,944	6,164	6,331	הסכום לשיעור מופחת לחודש (60% מהשכר הממוצע)
29,016	29,724	30,819	31,656	סכום הכנסה מינימלית שנתית לעובד עצמאי
2,418	2,477	2,568	2,638	סכום הכנסה מינימלית חודשית לעובד עצמאי
518,880	520,440	526,680	528,420	סכום הכנסה מקסימלית שנתית
43,240	43,370	43,890	44,020	סכום הכנסה מקסימלית חודשית
144	148	153	157	מקדמה חודשית מינימלית לעובד עצמאי
7,021	7,028	7,095	7,098	מקדמה חודשית מקסימלית לעובד עצמאי

להלן פירוט שיעורי דמי הביטוח ודמי ביטוח בריאות התקפים החל מ-2017.1:

עיסוק המבוטח						עצמאי		ענף
הל"ע		עצמאי מקבל ק.ז. מותנה** או מעל לגיל		עצמאי בגיל מותנה** ללא ק.ז.		עצמאי		
רגיל	מופחת* עד 60% ש"מ	רגיל	מופחת* עד 60% ש"מ	רגיל	מופחת* עד 60% ש"מ	רגיל	מופחת* עד 60% ש"מ	
0.16	0.11	-	-	0.94	0.24	0.94	0.24	אמהות
3.65	2.4	-	-	5.95	1.32	5.95	1.32	זקנה ושאיירים
1.67	1.1	-	-	2.74	0.59	2.74	0.59	ילדים
1.31	0.87	-	-	-	-	2.12	0.47	נכות
-	-	0.78	0.17	0.78	0.17	0.78	0.17	נפגעי עבודה
0.07	0.04	-	-	-	-	0.09	0.03	נפגעי תאונות
0.14	0.09	-	-	0.21	0.05	0.21	0.05	סיעוד
7	4.61	0.78	0.17	10.62	2.37	12.83	2.87	סה"כ ב. לאומי
5	5	-	-	5	3.1	5	3.1	סה"כ ב. בריאות
12	9.61	0.78	0.17	15.62	5.47	17.83	5.97	סה"כ

* עד 60% מהשכר הממוצע במשק – 6,331 ש"ח (לשנת 2020).

** גיל מותנה: החל מיום 1 ביולי 2004 חל שינוי בגיל הזכאות לקיצבת זקנה. לשינוי זה יש השלכה על שיעורי דמי הביטוח של המבוטחים שאינם שכירים, בהתאם לגיל הזכאות הקבוע לגביהם בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004.

מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951)

1960	1959	1958	1957	1956	1955	1954	1953	1952	1951	חודש/שנה
278.6	275.3	267.0	254.0	238.0	228.0	214.0	181.0	113.0	90.0	ינואר
279.2	277.5	269.0	259.0	239.0	228.0	216.0	182.0	120.0	92.0	פברואר
281.9	277.8	268.0	261.0	244.0	229.0	217.0	184.0	132.0	93.0	מרץ
278.6	276.4	272.0	265.0	246.0	230.0	217.0	187.0	144.0	94.0	אפריל
284.1	287.1	276.0	270.0	249.0	230.0	218.0	191.0	150.0	96.0	מאי
277.5	273.4	267.0	258.0	249.0	232.0	214.0	197.0	157.0	95.0	יוני
278.9	269.8	274.0	264.0	244.0	233.0	217.0	200.0	162.0	96.0	יולי
279.4	269.5	274.0	269.0	247.0	231.0	222.0	201.0	165.0	98.0	אוגוסט
286.6	275.6	280.0	268.0	260.0	239.0	227.0	205.0	169.0	100.0	ספטמבר
292.4	280.5	280.0	268.0	259.0	238.0	227.0	207.0	173.0	103.0	אוקטובר
291.3	281.1	273.0	267.0	248.0	236.0	228.0	208.0	175.0	105.0	נובמבר
289.3	279.7	274.0	263.0	250.0	239.0	228.0	212.0	178.0	107.0	דצמבר

1970	1969	1968	1967	1966	1965	1964	1963	1962	1961	חודש/שנה
465.6	451.7	445.0	439.8	413.5	384.5	367.8	347.7	316.6	295.9	ינואר
467.4	450.6	444.6	435.7	417.9	386.4	367.8	347.7	318.2	293.5	פברואר
472.0	456.9	448.0	437.6	425.0	394.2	367.3	347.7	325.4	294.0	מרץ
475.7	459.8	452.0	444.3	432.8	397.5	363.9	343.8	331.2	293.7	אפריל
481.7	457.2	451.3	445.4	434.6	405.7	376.3	355.1	327.9	314.7	מאי
480.7	461.7	446.5	440.5	433.1	403.8	365.9	352.1	323.5	303.9	יוני
478.9	462.1	448.0	437.2	434.2	400.9	370.8	352.4	326.2	297.3	יולי
481.2	453.2	443.9	433.1	429.4	396.4	367.3	346.6	330.1	294.8	אוגוסט
500.5	456.1	445.7	432.8	435.7	401.6	370.0	353.5	337.8	304.8	ספטמבר
510.6	461.7	448.7	436.1	439.4	405.7	374.1	356.2	341.4	308.9	אוקטובר
510.6	465.0	447.6	437.9	437.2	407.9	377.4	363.1	343.8	311.4	נובמבר
514.2	466.9	449.4	440.9	440.2	408.3	381.3	365.0	347.7	315.5	דצמבר

מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951) (המשך)

1979	1978	1977	1976	1975	1974	1973	1972	1971	חודש/שנה
4,885.4	3,214.2	2,199.4	1,618.8	1,318.3	857.3	667.4	591.3	523.4	ינואר
5,004.2	3,265.1	2,220.1	1,630.3	1,338.1	926.6	673.9	588.1	522.9	פברואר
5,285.2	3,385.8	2,263.5	1,689.0	1,370.6	951.4	690.4	600.0	529.8	מרץ
5,743.6	3,572.5	2,318.2	1,785.8	1,394.0	977.1	717.0	606.9	533.9	אפריל
6,017.1	3,638.6	2,372.9	1,823.8	1,413.8	1,003.2	727.1	613.3	536.7	מאי
6,230.3	3,710.2	2,429.5	1,827.5	1,408.7	1,006.4	729.4	604.6	537.6	יוני
6,573.5	3,798.9	2,465.3	1,920.6	1,415.1	1,020.2	741.7	608.7	534.9	יולי
7,124.3	3,889.4	2,561.5	1,944.0	1,415.6	1,025.2	746.3	611.5	537.6	אוגוסט
7,694.0	4,006.4	2,659.6	1,988.5	1,445.0	1,045.4	758.7	620.2	555.0	ספטמבר
8,295.7	4,236.5	2,755.8	2,055.0	1,536.2	1,071.6	772.5	634.9	567.0	אוקטובר
9,103.0	4,500.6	3,082.1	2,146.8	1,584.9	1,196.3	806.4	645.9	576.1	נובמבר
9,840.5	4,655.2	3,142.5	2,204.6	1,597.2	1,293.1	828.0	655.0	583.0	דצמבר

1986	1985	1984	1983	1982	1981	1980	חודש/שנה
4,801,765	1,782,697	357,216.6	116,001.3	50,032.0	24,598.7	10,561.1	ינואר
4,843,755	2,023,645	399,972.9	123,040.7	52,882.5	25,953.0	11,081.7	פברואר
4,918,165	2,267,742	442,634.8	129,985.7	55,559.7	27,197.2	11,647.5	מרץ
5,081,159	2,707,117	533,816.9	147,230.0	61,481.0	30,094.8	12,835.9	אפריל
5,162,656	2,891,371	610,132.7	155,356.1	65,307.8	31,102.7	14,050.6	מאי
5,247,696	3,322,871	691,614.0	160,946.7	69,244.9	31,953.1	14,699.5	יוני
5,247,696	4,236,267	777,032.2	171,009.8	75,622.9	33,890.1	15,342.7	יולי
5,304,390	4,401,624	905,033.7	183,261.9	81,575.7	35,213.0	16,608.3	אוגוסט
5,407,146	4,535,483	1,098,437.4	199,734.5	87,764.8	38,079.2	17,815.5	ספטמבר
5,534,707	4,746,509	1,365,778.9	241,813.7	95,134.9	41,512.3	19,775.3	אוקטובר
5,694,157	4,768,557	1,632,679.5	278,507.0	101,308.2	43,921.7	21,629.5	נובמבר
5,779,198	4,829,975	1,693,688.1	310,838.1	106,930.3	46,189.5	22,923.5	דצמבר

מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951) (המשך)

1992	1991	1990	1989	1988	1987	חודש/שנה
13,088,324	11,232,939	9,528,501	8,176,271	6,817,752	5,903,215	ינואר
13,220,402	11,302,123	9,578,816	8,314,639	6,874,357	5,959,908	פברואר
13,415,375	11,440,490	9,698,316	8,352,375	6,987,567	6,037,862	מרץ
13,654,373	11,692,068	9,943,604	8,566,216	7,176,251	6,172,509	אפריל
13,604,058	11,912,197	10,100,840	8,641,689	7,264,303	6,211,486	מאי
13,622,926	12,144,908	10,176,313	8,748,610	7,283,171	6,271,723	יוני
13,717,267	12,509,695	10,339,838	8,798,926	7,289,460	6,285,896	יולי
13,824,188	12,767,562	10,503,364	8,905,846	7,346,065	6,363,850	אוגוסט
14,006,582	12,968,824	10,723,494	9,044,214	7,471,854	6,424,087	ספטמבר
14,075,766	13,025,429	10,905,888	9,207,739	7,647,958	6,523,300	אוקטובר
14,163,818	13,044,298	11,044,256	9,327,239	7,773,747	6,626,057	נובמבר
14,314,764	13,088,324	11,088,282	9,427,870	7,811,483	6,711,098	דצמבר

1998	1997	1996	1995	1994	1993	חודש/שנה
23,388,262	21,880,816	19,870,887	18,256,853	16,033,750	14,497,158	ינואר
23,373,035	22,139,670	20,053,608	18,287,307	16,125,110	14,673,263	פברואר
23,327,355	22,352,844	20,251,555	18,272,080	16,292,605	14,861,946	מרץ
23,647,117	22,520,338	20,586,543	18,439,574	16,612,366	15,069,497	אפריל
23,738,477	22,626,926	20,936,758	18,622,295	16,810,313	15,113,523	מאי
23,829,837	22,870,553	21,089,025	18,683,202	17,038,714	15,151,260	יוני
23,799,384	23,098,954	21,149,932	18,728,882	17,221,435	15,170,128	יולי
23,921,198	23,190,315	21,226,066	18,957,283	17,404,156	15,314,785	אוגוסט
24,256,186	23,175,088	21,317,427	19,140,004	17,602,104	15,465,732	ספטמבר
24,987,069	23,449,169	21,484,921	19,337,951	17,845,731	15,685,862	אוקטובר
25,306,830	23,388,262	21,621,961	19,474,992	18,074,132	15,805,362	נובמבר
25,322,057	23,312,129	21,789,455	19,703,393	18,226,400	15,924,861	דצמבר

מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951) (המשך)

2004	2003	2002	2001	2000	1999	חודש/שנה
27,137,083	27,766,269	26,305,750	25,511,710	25,541,946	25,204,918	ינואר
27,191,795	27,875,693	26,510,663	25,486,096	25,421,579	25,012,330	פברואר
27,164,439	27,930,405	26,638,734	25,537,324	25,349,358	24,964,183	מרץ
27,465,354	27,875,693	27,048,560	25,767,852	25,469,726	25,036,404	אפריל
27,574,778	27,738,913	27,304,702	25,870,309	25,686,387	25,156,771	מאי
27,574,778	27,574,778	27,663,300	25,947,151	25,758,607	25,228,991	יוני
27,520,066	27,383,286	27,842,600	26,049,608	25,830,828	25,301,211	יולי
27,574,778	27,437,998	27,740,143	26,126,450	25,686,387	25,421,579	אוגוסט
27,520,066	27,301,219	27,842,600	26,177,679	25,541,946	25,541,946	ספטמבר
27,520,066	27,301,219	28,021,899	26,203,293	25,686,387	25,710,460	אוקטובר
27,492,710	27,246,507	27,791,371	26,049,608	25,686,387	25,662,313	נובמבר
27,520,066	27,191,795	27,714,527	26,023,994	25,662,314	25,662,313	דצמבר

2010	2009	2008	2007	2006	2005	חודש/שנה
31,186,587	30,052,529	29,105,342	28,111,501	28,094,540	27,355,930	ינואר
31,097,056	30,022,686	29,048,551	28,026,315	28,258,676	27,410,642	פברואר
31,126,900	30,171,904	29,133,738	28,083,106	28,340,744	27,355,980	מרץ
31,395,492	30,470,340	29,559,669	28,225,083	28,586,947	27,547,422	אפריל
31,515,867	30,589,715	29,758,438	28,225,083	28,586,947	27,629,490	מאי
31,604,398	30,858,307	29,786,833	28,423,851	28,614,303	27,656,846	יוני
31,753,616	31,186,587	30,127,579	28,736,201	28,641,659	27,957,761	יולי
31,902,834	31,335,805	30,383,138	28,934,969	28,641,659	28,012,473	אוגוסט
31,992,365	31,246,274	30,383,138	28,792,992	28,395,456	28,039,829	ספטמבר
32,081,896	31,305,962	30,411,533	28,821,388	28,203,964	28,258,676	אוקטובר
32,111,739	31,395,492	30,241,160	28,934,970	28,149,252	28,231,320	נובמבר
32,231,114	31,395,492	30,212,765	29,105,342	28,149,252	28,176,608	דצמבר

מדד מחירים לצרכן (לפי בסיס ספטמבר 1951) (המשך)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	חודש/שנה
33,501,154	33,705,015	33,876,898	33,410,549	32,930,648	32,297,367	ינואר
33,399,224	33,467,177	33,810,277	33,410,549	32,930,648	32,392,359	פברואר
33,331,270	33,569,108	33,910,209	33,477,171	33,057,305	32,455,687	מרץ
33,467,177	33,772,969	33,943,519	33,610,413	33,342,282	32,645,672	אפריל
33,569,108	33,840,922	33,976,829	33,643,724	33,342,282	32,803,902	מאי
33,671,038	33,942,853	34,076,761	33,910,209	33,247,289	32,930,648	יוני
33,806,946	34,010,807	34,110,072	34,010,140	33,278,953	32,835,656	יולי
33,705,015	33,942,852	34,076,762	34,076,762	33,627,258	32,993,977	אוגוסט
33,671,038	33,806,945	33,976,830	34,076,762	33,627,258	32,930,648	ספטמבר
33,738,992	33,840,922	34,076,762	34,176,693	33,563,930	32,962,313	אוקטובר
33,603,085	33,705,015	34,010,140	34,043,451	33,405,610	32,930,648	נובמבר
33,603,085	33,671,038	34,010,140	34,076,762	33,468,938	32,930,648	דצמבר

2020	2019	2018	2017	חודש/שנה
34,074,872	33,973,055	33,569,482	33,535,878	ינואר
	34,006,994	33,603,085	33,535,878	פברואר
	34,176,689	33,703,894	33,636,688	מרץ
	34,278,507	33,838,306	33,703,894	אפריל
	34,516,080	34,006,322	33,838,306	מאי
	34,312,446	34,039,925	33,603,085	יוני
	34,210,628	34,039,925	33,569,482	יולי
	34,278,507	34,073,528	33,670,291	אוגוסט
	34,210,628	34,107,131	33,703,894	ספטמבר
	34,346,385	34,207,940	33,804,703	אוקטובר
	34,210,628	34,107,131	33,703,894	נובמבר
	34,210,628	34,006,322	33,737,497	דצמבר

מדד תשומה בבנייה למגורים (לפי בסיס אפריל 1975)

1980	1979	1978	1977	1976	1975	חודש/שנה
790.80	346.80	215.40	149.20	114.60	96.65	ינואר
805.90	352.40	222.30	150.30	115.50	97.67	פברואר
827.10	370.50	227.70	151.10	116.60	98.95	מרץ
942.20	413.90	253.20	158.40	126.30	100.00	אפריל
1002.60	439.40	258.90	162.10	128.40	100.10	מאי
1085.80	484.90	270.90	169.10	133.30	103.30	יוני
1229.30	532.20	282.30	178.00	138.50	108.60	יולי
1304.20	572.80	290.90	183.50	140.90	109.30	אוגוסט
1305.30	596.50	298.60	182.10	140.80	106.20	ספטמבר
1452.00	635.70	305.00	185.70	141.40	109.90	אוקטובר
1557.30	680.70	320.40	203.90	144.90	112.40	נובמבר
1650.00	705.00	325.60	205.70	147.20	113.30	דצמבר

1986	1985	1984	1983	1982	1981	חודש/שנה
304536.15	133407.77	25735.45	8911.30	3916.20	1889.80	ינואר
312849.87	148199.48	30130.60	9334.40	4154.70	2003.10	פברואר
315674.06	165885.98	32425.25	9572.40	4263.90	2053.10	מרץ
321234.19	186855.60	40721.32	10640.40	4715.10	2334.30	אפריל
326829.62	198628.95	45769.56	11178.70	5025.10	2412.00	מאי
340862.32	221981.49	53659.65	12094.70	5364.30	2550.00	יוני
345681.10	277070.89	64197.41	13660.20	6279.40	2906.00	יולי
349246.64	289744.45	74982.30	14767.50	6635.30	3006.30	אוגוסט
358337.01	282489.80	86490.88	15031.40	6758.40	3135.40	ספטמבר
359925.62	283425.32	101247.28	17651.20	7342.30	3231.80	אוקטובר
371081.18	292992.27	121034.28	19628.13	7731.30	3351.40	נובמבר
373481.74	301200.08	127706.43	22169.91	7961.20	3454.80	דצמבר

מדד תשומה בבנייה למגורים (לפי בסיס אפריל 1975) (המשך)

1992	1991	1990	1989	1988	1987	חודש/שנה
866515.06	758366.16	649069.93	554547.75	473687.60	383560.58	ינואר
871714.15	758277.90	655512.61	568492.20	480324.45	392280.27	פברואר
877779.75	778153.15	662890.82	571845.93	490756.31	402288.50	מרץ
883845.36	787773.06	675864.45	578941.71	494127.69	405977.60	אפריל
886444.91	795680.79	682589.56	586319.91	499140.63	409472.54	מאי
910707.33	832748.31	705500.81	604006.41	514479.53	422322.61	יוני
945367.93	860849.02	727670.72	625805.64	531424.68	443557.00	יולי
959232.17	879947.62	735172.48	636661.13	536031.64	449470.16	אוגוסט
959232.17	857195.23	752276.49	652600.17	525723.34	446804.83	ספטמבר
929770.66	852817.73	740909.12	631948.26	528265.11	447528.52	אוקטובר
932370.20	857989.53	744615.87	637225.97	535237.34	459178.32	נובמבר
936702.78	861943.40	750440.77	641409.31	539491.28	461826.00	דצמבר

1998	1997	1996	1995	1994	1993	חודש/שנה
1435815.45	1332700.16	1242582.59	1141200.33	1016422.16	942768.38	ינואר
1437548.48	1350896.98	1254713.81	1148998.97	1027686.86	956632.63	פברואר
1440148.03	1355229.55	1259046.38	1157664.12	1034761.98	960965.20	מרץ
1450546.21	1367360.76	1266845.02	1171528.36	1045853.68	965297.78	אפריל
1446213.63	1363894.70	1273777.14	1178460.48	1047616.71	967030.81	מאי
1468743.03	1398555.31	1303238.65	1208788.51	1073612.16	993026.26	יוני
1489539.39	1434082.42	1331833.65	1245182.14	1114338.37	1014689.13	יולי
1499071.05	1446213.63	1345697.89	1253847.29	1136867.76	1027686.86	אוגוסט
1490405.90	1453145.75	1326634.56	1246915.17	1106539.25	1021621.25	ספטמבר
1499017.05	1435815.45	1310170.77	1215720.63	1106539.73	1006023.98	אוקטובר
1519000.90	1433215.91	131885.92	1216587.14	1113471.85	1002557.92	נובמבר
1524199.99	1435815.45	1325768.04	1226985.32	1126469.58	1010356.56	דצמבר

2004	2003	2002	2001	2000	1999	חודש/שנה
1774622.84	1726098.00	1617783.62	1594387.81	1551928.47	1525066.50	ינואר
1797692.94	1733896.63	1629048.31	1589188.62	1554528.02	1519867.41	פברואר
1824312.28	1737362.69	1631647.86	1586589.07	1558860.59	1525933.02	מרץ
1831410.77	1733030.12	1643779.07	1584856.04	1559727.11	1527666.05	אפריל
1838509.26	1721765.42	1655910.28	1586589.07	1565792.71	1532865.14	מאי
1840283.89	1735629.66	1685371.79	1605652.40	1591788.16	1554528.02	יוני
1847382.38	1757292.54	1709634.21	1624715.74	1616050.59	1576190.89	יולי
1842058.51	1764224.66	1715699.82	1627315.28	1613451.04	1579656.95	אוגוסט
1843833.13	1774622.84	1698369.52	1622116.19	1609984.98	1561460.14	ספטמבר
1831410.77	1747760.87	1691437.40	1603052.86	1580523.47	1553661.50	אוקטובר
1834960.02	1757292.54	1700102.55	1603919.37	1586589.07	1552794.99	נובמבר
1838509.26	1752959.96	1712233.76	1606518.92	1590055.13	1557994.07	דצמבר

מדד תשומה בנייה למגורים (לפי בסיס אפריל 1975) (המשך)

2010	2009	2008	2007	2006	2005	חודש/שנה
2,202,306.95	2,184,560.70	2,134,871.30	2,081,632.60	1,969,831.36	1,852,706.25	ינואר
2,212,954.68	2,184,560.70	2,125,998.20	2,085,181.80	1,976,929.85	1,854,480.87	פברואר
2,227,151.67	2,184,560.70	2,131,322.00	2,090,505.70	1,987,577.59	1,859,804.74	מרץ
2,246,672.52	2,186,335.30	2,159,716.00	2,090,505.70	2,001,774.57	1,865,128.61	אפריל
2,251,996.39	2,186,335.30	2,193,433.80	2,086,956.50	2,014,196.03	1,868,677.86	מאי
2,246,672.52	2,188,110.00	2,216,503.90	2,101,153.40	2,033,717.78	1,877,550.97	יוני
2,244,897.89	2,195,208.50	2,251,996.40	2,124,223.50	2,051,464.00	1,930,789.66	יולי
2,255,545.63	2,193,433.84	2,255,545.60	2,129,547.40	2,065,660.99	1,082,253.72	אוגוסט
2,259,094.88	2,193,433.84	2,241,348.70	2,131,322.00	2,074,534.10	1,987,577.59	ספטמבר
2,260,869.51	2,188,109.96	2,204,081.60	2,127,772.80	2,067,435.60	1,976,929.85	אוקטובר
2,267,968.00	2,191,659.21	2,198,757.70	2,125,991.20	2,067,435.60	1,959,183.62	נובמבר
2,280,390.36	2,195,208.45	2,195,208.50	2,125,998.20	2,062,111.70	1,946,761.26	דצמבר

2016	2015	2014	2013	2012	2011	חודש/שנה
2,528,608.52	2,500,434.72	2,486,347.75	2,455,826.02	2,373,652.11	2,294,587.34	ינואר
2,523,912.98	2,498,086.89	2,486,347.75	2,460,521.67	2,385,391.24	2,308,784.32	פברואר
2,523,912.98	2,502,782.54	2,483,999.93	2,460,521.67	2,392,434.72	2,308,784.32	מרץ
2,530,956.46	2,502,782.54	2,486,347.75	2,455,826.02	2,408,869.50	2,308,784.32	אפריל
2,535,652.10	2,502,782.54	2,488,695.58	2,462,869.49	2,411,217.32	2,326,530.55	מאי
2,537,999.93	2,502,782.54	2,486,347.75	2,467,565.15	2,418,260.80	2,342,502.16	יוני
2,547,391.23	2,505,130.36	2,483,999.93	2,467,565.15	2,425,304.28	2,347,826.03	יולי
2,547,391.23	2,509,826.01	2,486,347.75	2,469,912.97	2,434,695.59	2,354,869.50	אוגוסט
2,554,434.71	2,512,173.84	2,483,999.93	2,474,608.62	2,434,695.59	2,361,912.98	ספטמבר
2,554,434.71	2,514,521.67	2,491,043.41	2,476,956.45	2,434,695.59	2,364,260.81	אוקטובר
2,559,130.36	2,512,173.84	2,495,739.07	2,479,304.28	2,441,739.07	2,368,956.46	נובמבר
2,559,130.36	2,521,565.14	2,498,086.89	2,479,304.28	2,444,086.89	2,366,608.63	דצמבר

2020	2019	2018	2017	חודש/שנה
2,692,956.44	2,676,521.66	2,622,521.66	2,559,130.36	ינואר
	2,678,869.49	2,629,565.14	2,563,826.01	פברואר
	2,678,869.49	2,631,912.97	2,563,826.01	מרץ
	2,681,217.31	2,638,956.45	2,568,521.66	אפריל
	2,683,565.14	2,641,304.27	2,568,521.66	מאי
	2,683,565.14	2,643,652.10	2,573,217.32	יוני
	2,683,565.14	2,650,695.58	2,577,912.97	יולי
	2,685,912.97	2,655,391.23	2,589,652.10	אוגוסט
	2,685,912.97	2,655,391.23	2,594,347.75	ספטמבר
	2,683,565.14	2,657,739.05	2,599,043.40	אוקטובר
	2,683,565.14	2,657,739.05	2,601,391.23	נובמבר
	2,688,260.79	2,660,086.88	2,608,434.71	דצמבר

שערי חליפין יציגים – ממוצעים חודשיים

א. שער השקל ביחס לדולר

ממוצעים חודשיים בשקלים חדשים לדולר משנת 1987

1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989	1988	1987	חודש/שנה
3.0117	2.9846	2.7811	2.2984	2.0286	1.1945	1.8157	1.5679	1.5738	ינואר
3.0096	2.9763	2.8036	2.3306	2.0077	1.9441	1.8027	1.5861	1.6134	פברואר
2.9761	2.9721	2.7893	2.4019	2.1638	2.0127	1.8081	1.5722	1.6168	מרץ
2.9589	2.9930	2.7433	2.4042	2.2614	2.0062	1.8147	1.5660	1.6001	אפריל
3.0042	3.0151	2.7348	2.4360	2.3627	2.0181	1.8733	1.5715	1.5877	מאי
2.9810	3.0473	2.7670	2.4535	2.3986	2.0605	1.9509	1.5964	1.6021	יוני
2.9553	3.0273	2.8215	2.4458	2.3800	2.0627	1.9800	1.6296	1.6119	יולי
3.0308	3.0351	2.8590	2.4406	2.3395	2.0301	1.9947	1.6419	1.6140	אוגוסט
3.0356	3.0231	2.8569	2.4486	2.3309	2.0505	2.0141	1.6410	1.5978	ספטמבר
3.0103	3.0180	2.8848	2.5012	2.4190	2.0246	1.9990	1.6202	1.5956	אוקטובר
3.0420	3.0155	2.9465	2.6479	2.3490	2.0084	1.9884	1.5914	1.6830	נובמבר
3.1197	3.0268	2.9727	2.6999	2.3087	2.0313	1.9586	1.6031	1.5542	דצמבר
3.0113	3.0112	2.8300	2.4591	2.2782	2.0162	1.9168	1.5989	1.5946	ממוצע שנתי

2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	חודש/שנה
4.3787	4.4235	4.8363	4.5371	4.1193	4.1049	4.0798	3.5772	3.2761	3.1295	ינואר
4.3703	4.4638	4.8659	4.6620	4.1215	4.0536	4.0677	3.5943	3.3366	3.1131	פברואר
4.3290	4.5031	4.7810	4.6644	4.1646	4.0041	4.0309	3.5863	3.3666	3.0991	מרץ
4.3715	4.5523	4.6185	4.8062	4.1780	4.0403	4.0610	3.7051	3.3899	3.1649	אפריל
4.3737	4.5955	4.4779	4.8940	4.1400	4.1456	4.1176	3.6655	3.3988	3.2528	מאי
4.4849	4.5166	4.3780	4.9393	4.1625	4.1069	4.0892	3.6642	3.4530	3.2555	יוני
4.5605	4.4912	4.3710	4.7210	4.1982	4.0895	4.0966	3.6600	3.5440	3.1795	יולי
4.5093	4.5341	4.4522	4.6762	4.2333	4.0480	4.2026	3.7076	3.53013	3.1461	אוגוסט
4.5384	4.4975	4.4649	4.7750	4.3225	4.0386	4.2467	3.8449	3.5079	3.1669	ספטמבר
4.6255	4.4596	4.4480	4.7983	4.3148	4.1052	4.2640	4.1940	3.5218	3.2253	אוקטובר
4.6998	4.4052	4.4937	4.6867	4.2389	4.1097	4.2262	4.2263	3.5334	3.2444	נובמבר
4.6117	4.3418	4.3928	4.6937	4.2757	4.0812	4.1928	4.1764	3.5355	3.2765	דצמבר
4.4878	4.4820	4.5483	4.7378	4.2031	4.0781	4.1396	3.8002	3.4494	3.1878	ממוצע שנתי

ממוצעים חודשיים בשקלים לדולר (המשך)

2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	חודש/שנה
3.9464	3.4934	3.7394	3.8090	3.5843	3.7126	3.9133	3.7509	4.2283	4.6188	ינואר
3.8929	3.5186	3.6927	3.7408	3.6567	3.7466	4.1031	3.6084	4.2180	4.7032	פברואר
3.9978	3.4799	3.6922	3.7632	3.5627	3.7439	4.1590	3.6084	4.2001	4.6891	מרץ
3.9384	3.4758	3.6200	3.7513	3.4338	3.7126	4.1959	3.5197	4.0692	4.5797	אפריל
3.8623	3.4654	3.6287	3.8273	3.4681	3.7855	4.0916	3.3788	4.0010	4.4740	מאי
3.8245	3.4536	3.6300	3.8928	3.4224	3.8523	3.9436	3.3623	4.1827	4.4723	יוני
3.7890	3.4215	3.6068	3.9911	3.4202	3.8544	3.8924	3.3711	4.2543	4.4328	יולי
3.8449	3.5000	3.5786	4.0153	3.5433	3.7908	3.8320	3.5587	4.2244	4.3793	אוגוסט
3.9129	3.6272	3.5617	3.9586	3.6806	3.7376	3.7659	3.5457	4.0872	4.3528	ספטמבר
3.8630	3.7360	3.5374	3.8511	3.6661	3.6112	3.7262	3.6872	4.0139	4.2720	אוקטובר
3.8893	3.8290	3.5366	3.8935	3.7255	3.6442	3.7790	3.8904	3.9134	4.3009	נובמבר
3.8814	3.9347	3.5050	3.7771	3.7739	3.6040	3.7896	3.8700	3.9052	4.2016	דצמבר
3.8869	3.5779	3.6107	3.8559	3.5781	3.7330	3.9326	3.5878	4.1081	4.4565	ממוצע שנתי

2020	2019	2018	2017	2016	חודש/שנה
3.4601	3.6870	3.4232	3.8182	3.9509	ינואר
3.4336	3.6263	3.4944	3.7291	3.9080	פברואר
	3.6186	3.4688	3.6493	3.8676	מרץ
	3.5946	3.5386	3.6497	3.7784	אפריל
	3.5932	3.5910	3.5974	3.8135	מאי
	3.5973	3.6045	3.5319	3.8566	יוני
	3.5447	3.6453	3.5509	3.8574	יולי
	3.5112	3.6664	3.6011	3.7954	אוגוסט
	3.5241	3.5925	3.5374	3.7657	ספטמבר
	3.5192	3.6560	3.5124	3.8217	אוקטובר
	3.4826	3.7055	3.5172	3.8429	נובמבר
	3.4754	3.7529	3.5034	3.8287	דצמבר
	3.5444	3.6259	3.5623	3.8406	ממוצע שנתי

ב. שער השקל ביחס לאירו

ממוצעים חודשיים בשקלים לאירו משנת 2000

2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	חודש/שנה
5.5194	5.4976	5.6001	5.7475	5.5827	5.1332	4.0085	3.8664	4.1650	ינואר
5.3207	5.5122	5.6177	5.6893	5.6457	5.2427	4.0564	3.7945	3.9906	פברואר
5.4501	5.5637	5.6371	5.7108	5.5210	5.1795	4.0859	3.7815	3.8627	מרץ
5.5482	5.5051	5.6250	5.6546	5.4546	4.9980	4.2601	3.7249	3.8415	אפריל
5.2579	5.4093	5.7142	5.5563	5.5071	5.1894	4.4846	3.6263	3.7518	מאי
5.2242	5.6119	5.6595	5.4566	5.4800	5.1047	4.7186	3.5527	3.8952	יוני
5.3181	5.8339	5.6239	5.4913	5.5122	4.9708	4.6812	3.6116	3.8448	יולי
5.3293	5.7523	5.6132	5.5441	5.5226	4.9553	4.5714	3.8135	3.6619	אוגוסט
5.0972	5.6675	5.5405	5.5643	5.4863	5.0052	4.6848	3.9199	3.5151	ספטמבר
4.8728	5.7117	5.3890	5.5726	5.5761	5.2040	4.7073	3.9030	3.5089	אוקטובר
4.9657	5.7424	5.5343	5.5397	5.7216	5.2573	4.6915	3.7645	3.5170	נובמבר
5.2071	5.6836	5.5524	5.4690	5.8232	5.3939	4.7860	3.8136	3.6602	דצמבר
5.2585	5.6243	5.5922	5.5830	5.5694	5.1362	4.4780	3.7644	3.7679	ממוצע שנתי

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	חודש/שנה
4.0571	4.2931	4.5866	4.7572	4.9698	4.9175	4.7921	5.3031	5.1869	ינואר
3.9684	4.3347	4.4211	4.8044	4.9371	4.9483	4.9928	5.1254	5.2436	פברואר
3.8990	4.2924	4.3292	4.8090	4.7900	4.9674	4.9861	5.0860	5.4436	מרץ
3.9199	4.2840	4.2503	4.8021	4.7128	4.9354	4.9651	4.9780	5.5349	אפריל
3.9740	4.3137	4.3143	4.7598	4.7191	4.9023	4.9801	4.7683	5.5572	מאי
3.9652	4.3317	4.2912	4.6953	4.7871	4.8784	4.9200	4.7059	5.5270	יוני
4.0865	4.2690	4.1675	4.6343	4.7190	4.9089	4.8817	4.9215	5.4843	יולי
4.2510	4.2548	4.2813	4.6595	4.7640	4.9766	5.0850	4.8930	5.4662	אוגוסט
4.2134	4.2222	4.3952	4.6886	4.7601	5.0748	5.0850	4.8875	5.4802	ספטמבר
4.1271	4.2080	4.3402	4.7317	4.8243	4.9985	5.0299	5.0175	5.5229	אוקטובר
4.1275	4.1509	4.1765	4.7769	4.7732	4.9970	5.0497	4.9805	5.6381	נובמבר
4.1465	4.0393	4.2190	4.8532	4.8024	4.9526	4.9695	4.7683	5.5376	דצמבר
4.0752	4.2495	4.3144	4.7477	4.7966	4.9551	4.9781	4.9529	5.4685	ממוצע שנתי

ממוצעים חודשיים בשקלים לאירו (המשך)

2026	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	חודש/שנה
						3.4602	4.2105	4.1757	ינואר
						3.4337	4.1164	4.3173	פברואר
							4.0889	4.2817	מרץ
							4.0417	4.3436	אפריל
							4.0190	4.2484	מאי
							4.0618	4.2102	יוני
							3.9778	4.2583	יולי
							3.9059	4.2337	אוגוסט
							3.8811	4.1905	ספטמבר
							3.8924	4.1987	אוקטובר
							3.8493	4.2117	נובמבר
							3.4754	4.2731	דצמבר
							3.9558	4.2445	ממוצע שנתי

תוספת יוקר

מה-3/1990 עד היום

תוספת מרבית	עד תקרה ש"ח	אחוז תוספת	תקופה
86.58	2,220	3.90	03/1990
142.50	2,500	5.70	09/1990
105.30	2,700	3.90	03/1991
145.00	2,900	5.00	08/1991
43.40	3,100	1.40	02/1992
48.00	3,200	1.50	08/1992
74.70	3,248	2.30	02/1993
46.50	3,323	1.40	08/1993
87.40	3,800	2.30	02/1994
159.10	4,300	3.70	08/1994
156.00	6,000	2.60	02/1995
32.50	6,500	0.50	08/1995
156.00	6,500	2.40	02/1996
214.40	6,700	3.20	08/1996
41.70	6,950	0.60	02/1997
168.00	7,000	2.40	08/1997
36.00	7,200	0.50	08/1998
18.09	7,236	0.25	01/1999
68.60	3,267	2.10	01/2003
87.20	3,335-7,700	2.00	01/2004
3.12	7,700-7,856	2.00	03/2004
תוספת יוקר של 2.1% לכל העובדים במגזר הציבורי			1.6.2006

שיעורי ריבית

1. ריבית בבנקים

תאריך	פריים	בנק לאומי מאושר	בנק לאומי חריג	בנק פועלים מאושר	בנק הפועלים חריג	בנק דיסקונט מאושר	בנק דיסקונט חריג
30.11.18	1.75	8.85	11.35	6.75	10.25	7.75	10.50
26.2.15	1.60	8.70	11.20	6.60	10.10	7.60	10.35
28.8.14	1.75	8.85	11.35	6.75	10.25	7.75	10.50
31.7.14	2.00	9.10	11.60	7.00	10.50	8.00	10.75
27.2.14	2.25	9.35	11.85	7.25	10.75	8.25	11.00
27.9.13	2.50	9.60	12.10	7.50	11.00	8.50	11.25
30.5.13	2.75	9.85	12.35	7.75	11.25	8.75	11.50
17.5.13	3.00	10.10	12.60	8.00	1.50	9.00	11.75
27.12.12	3.25	10.35	12.85	8.25	11.75	9.25	12.00
1.11.12	3.50	10.60	13.10	8.50	12.00	9.50	12.25
28.6.12	3.75	10.85	13.35	8.75	12.25	9.75	12.50
26.1.12	4.00	11.10	13.60	9.00	12.50	10.00	12.75
1.12.11	4.25	11.35	13.85	9.25	12.75	10.25	13.00
2.10.11	4.50	11.60	14.10	9.50	13.00	10.50	13.25
27.5.11	4.75	11.85	14.35	9.75	13.25	10.75	13.50
1.4.11	4.50	11.60	14.10	9.50	13.00	10.50	13.25
25.2.11	4.00	11.10	13.60	9.00	12.50	10.00	12.75
28.1.11	3.75	10.85	13.35	8.75	12.25	9.75	12.50
3.10.10	3.50	10.60	13.10	8.50	12.00	9.50	12.25
30.7.10	3.25	10.35	12.85	8.25	11.75	9.25	12.00
1.4.10	3.00	10.10	12.60	8.00	11.50	9.00	11.75
1.1.10	2.75	9.85	12.35	7.75	11.25	8.75	11.50

2. שיעורי הריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה

ריבית הפיגורים לשנה	ריבית במטבע חוץ לשנה	ריבית שקלית לשנה	ריבית צמודה לשנה	תאריך (שנתי)
7.5	3.601	2.3	1	1.4.19
7.5	3.803	2.4	1	1.1.19

ריבית הפיגורים לשנה	ריבית במטבע חוץ לשנה	ריבית שקלית לשנה	ריבית צמודה לשנה	תאריך (שנתי)
7.5	3.099	2.2	1	1.10.19
7.5	3.330	2.3	1	1.7.19

ריבית הפיגורים לשנה	ריבית במטבע חוץ לשנה	ריבית שקלית לשנה	ריבית צמודה לשנה	תאריך (שנתי)
7.5	1.326	2.1	1	1.10.15
7.5	1.284	2.1	1	1.7.15
7.5	1.274	2.1	1	1.4.15
7.5	1.255	2.2	1	1.1.15
7.5	1.235	2.2	1	1.10.14
7.5	1.235	2.7	1	1.7.14
7.5	1.233	2.7	1	1.4.14
7.5	1.247	2.9	1	1.1.14

ריבית הפיגורים לשנה	ריבית במטבע חוץ לשנה	ריבית שקלית לשנה	ריבית צמודה לשנה	תאריך (שנתי)
7.5	3.386	2.2	1	1.10.18
7.5	3.334	2.1	1	1.7.18
7.5	3.302	2.1	1	1.4.18
7.5	2.695	2.1	1	1.1.18
7.5	2.335	2.1	1	1.10.17
7.5	2.299	2.1	1	1.7.17
7.5	2.148	2.1	1	1.4.17
7.5	1.998	2.2	1	1.1.17
7.5	1.846	2.1	1	1.10.16
7.5	1.646	2.1	1	1.7.16
7.5	1.625	2.1	1	1.4.16
7.6	1.612	2.1	1.1	1.1.16

3. הריבית הבסיסית החודשית מפברואר 1999 (פריים ריט)

ריבית תעריפית (באחוזים)			
שנתית	חודשית	היום	השנה
9.20	0.7667	1 בפברואר	2001
9.00	0.7500	1 במרץ	
8.70	0.7250	29 במרץ	
8.50	0.7083	31 במאי	
8.30	0.6917	21 ביוני	
8.00	0.6667	28 ביוני	
7.80	0.6500	26 ביוני	
7.60	0.6333	1 בנובמבר	
7.30	0.6083	29 בנובמבר	
5.30	0.4417	25 בדצמבר	
5.90	0.4917	3 במרץ	2002
6.10	0.5083	26 באפריל	
7.10	0.5917	31 במאי	
8.60	0.7167	13 ביוני	
10.60	0.8833	28 ביוני	
10.40	0.8667	26 בדצמבר	

ריבית תעריפית (באחוזים)			
שנתית	חודשית	היום	השנה
14.50	1.2083	25 בפברואר	1999
14.00	1.1667	31 במרץ	
13.50	1.1250	29 באפריל	
13.00	1.0833	29 ביולי	
12.70	1.0580	25 בנובמבר	
12.20	1.0167	30 בדצמבר	
11.80	0.9833	27 בינואר	2000
11.40	0.9500	24 בפברואר	
11.10	0.9250	30 במרץ	
10.80	0.9000	27 באפריל	
10.60	0.8833	27 ביולי	
10.40	0.8666	31 באוגוסט	
10.10	0.8417	28 בספטמבר	
9.90	0.8250	26 באוקטובר	
9.70	0.8083	30 בנובמבר	
9.50	0.7917	28 בדצמבר	

הריבית הבסיסית החודשית מפברואר 1999 (פריים רייט) (המשך)

ריבית תעריפית (באחוזים)			
שנתית	חודשית	היום	השנה
5.50	0.4580	1 באוגוסט	
5.75	0.4792	29 באוגוסט	
5.25	0.4375	12 באוקטובר	
5.00	0.4167	30 באוקטובר	
4.50	0.3750	14 בנובמבר	
4.00	0.3330	28 בנובמבר	
3.25	0.2083	1 בינואר	2009
2.50	0.2708	29 בינואר	
2.25	0.1875	26 בפברואר	
2.00	0.1667	26 במרץ	
2.25	0.1875	28 באוגוסט	
2.50	0.2083	27 נובמבר	
2.75	0.2292	1 בינואר	2010
3.00	0.2500	1 באפריל	
3.25	0.2700	30 ביולי	
3.50	0.2900	3 באוקטובר	
3.75	0.3125	28 בינואר	
4.00	0.3333	25 בפברואר	2011
4.50	0.3750	1 באפריל	
4.75	0.39583	27 במאי	
4.50	0.3750	2 באוקטובר	
4.25	0.3542	1 בדצמבר	
4.00	0.3333	26 בינואר	2012
3.75	0.3125	28 ביוני	
3.50	0.2926	1 בנובמבר	
3.25	0.2708	27 בדצמבר	
3.00	0.2500	17 במאי	2013
2.75	0.2292	30 במאי	
2.50	0.2083	27 בספטמבר	
2.25	0.1875	27 בפברואר	2014
2.00	0.1667	31 ביולי	
1.75	0.1458	28 באוגוסט	
1.60	0.1333	26 בפברואר	2015
1.75	0.1458	29 בנובמבר	2018

ריבית תעריפית (באחוזים)			
שנתית	חודשית	היום	השנה
10.20	0.8500	27 במרץ	2003
9.90	0.8250	1 במאי	
9.50	0.7917	29 במאי	
9.00	0.7500	26 ביוני	
8.50	0.7083	31 ביולי	
8.00	0.6667	28 באוגוסט	
7.60	0.6333	25 בספטמבר	
7.10	0.5917	30 באוקטובר	
6.70	0.5583	27 בנובמבר	
6.30	0.5250	1 בינואר	2004
6.00	0.5000	29 בינואר	
5.80	0.4833	26 בפברואר	
5.60	0.4667	1 באפריל	
5.40	0.4500	25 בנובמבר	
5.20	0.4333	30 בדצמבר	
5.00	0.4167	27 בינואר	2005
5.25	0.4438	30 בספטמבר	
5.50	0.4583	30 באוקטובר	
6.00	0.5000	2 בדצמבר	
6.25	0.5208	27 בינואר	2006
6.50	0.5420	2 באפריל	
6.75	0.5630	28 באפריל	
7.00	0.5830	28 ביולי	
6.75	0.5625	26 באוקטובר	
6.50	0.5417	30 בנובמבר	
6.00	0.5000	28 בדצמבר	
5.75	0.4792	1 בפברואר	2007
5.50	0.4583	1 במרץ	
5.25	0.4375	26 באפריל	
5.00	0.4160	31 במאי	
5.25	0.4375	29 ביולי	
5.50	0.4580	31 באוגוסט	
5.75	0.4792	28 בדצמבר	
5.25	0.4375	28 ינואר	2008
4.75	0.3958	27 במרץ	
5.00	0.4167	30 במאי	
5.25	0.4375	27 ביוני	

4. ריבית החשב הכללי*

3. "ריבית פיגורים" החל מ-29 בנובמבר 2018 יהיו שיעורי הריבית של החשב הכללי כדלקמן:
1. "ריבית החשב הכללי"
- 1.1 שיעור "ריבית החשב הכללי" יעמוד על 1.75% לשנה, דהיינו 0.1458% לחודש. ריבית מצטברת תחושב לפי חישוב רבעוני.
- 1.2 שיעור ריבית זה יחול על כל ההסדרים של המדינה עם גופים שונים, המבוססים על שיעור "ריבית החשב הכללי".
- * הריבית מחושבת על בסיס רבעוני. ריבית התעריפית = "הפריים" רייט מובחרים לא כולל עמלת הקצאה, דמי ניהול חשבון, חיובים שונים וריבית חריגה. הריבית נבדקת ביום התאריך הרשום.
3. "ריבית פיגורים" החל מיום 1.2.2017* תוספת לריבית עד 90 יום ממועד תחילת הפיגור 0% תוספת לריבית עד שנה ממועד תחילת הפיגור 1.50% תוספת לריבית עד שנתיים ממועד תחילת הפיגור 3.00% תוספת לריבית מעל שנתיים ממועד תחילת הפיגור 4.50%
- עד ליום 31.1.2017 שיעור "ריבית פיגורים" 8.10% לשנה, דהיינו 0.6750% לחודש.
- * עבור גופים שאינם משרדי ממשלה ויחידות סמך השינוי בתוקף מה-1.7.2017.

4. להלן שיעורי הריבית השנתית כפי שהיו החל מיום 28 בפברואר 2008:

ריבית באחוזים	עד יום	מיום
3.25	2.10.2010	30.7.2010
3.00	29.7.2010	1.4.2010
2.75	31.3.2010	1.1.2010
2.25	27.11.2009	28.8.2009
2.00	27.8.2009	26.3.2009
2.25	25.3.2009	26.2.2009
2.50	25.2.2009	29.1.2009
3.25	28.1.2009	1.1.2009
4.00	31.12.2008	27.11.2008
4.50	26.11.2008	14.11.2008
5.00	13.11.2008	30.10.2008
5.25	29.10.2008	12.10.2008
5.75	11.10.2008	29.8.2008
5.50	28.8.2008	1.8.2008
5.25	31.7.2008	27.6.2008
5.00	26.6.2008	30.5.2008
4.75	29.5.2008	27.3.2008
5.25	26.3.2008	28.2.2008

ריבית באחוזים	עד יום	מיום
1.75		29.11.2018
1.60	28.11.2018	26.2.2015
1.75	25.2.2015	28.8.2014
2.00	27.8.2014	31.7.2014
2.25	30.7.2014	27.2.2014
2.50	26.2.2014	27.9.2013
2.75	26.9.2013	30.5.2013
3.00	29.5.2013	17.5.2013
3.25	16.5.2013	27.12.2012
3.50	26.12.2012	1.11.2012
3.75	31.10.2012	28.6.2012
4.00	27.6.2012	26.1.2012
4.25	25.1.2012	1.11.2011
4.50	30.11.2011	2.10.2011
4.75	1.10.2011	27.5.2011
4.50	26.5.2011	1.4.2011
4.00	31.3.2011	25.2.2011
3.75	24.2.2011	27.1.2011
3.50	27.1.2011	3.10.2010